

BUDOWNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2011

URZĄD STATYSTYCZNY W ŁODZI
STATISTICAL OFFICE IN ŁÓDŹ

BUDOWNICTWO
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W LATACH 2005 - 2011

CONSTRUCTION
IN ŁÓDZKIE VOIVODSHIP
IN YEARS 2005 - 2011

ŁÓDŹ 2012

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W ŁODZI

PRZEWODNICZĄCY

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE

Edward Bedlechowicz
Mariola Chrobot
Ewelina Herman
Anna Jaeschke
Stanisław Kaniewicz
Sławomir Konczak
Włodzimierz Obraniak
Elżbieta Ossowska
Tomasz Piasecki
Jolanta Włodarczyk
Liliana Wójcik

SERIA: ANALIZY STATYSTYCZNE

REDAKCJA MERYTORYCZNA I SKŁAD KOMPUTEROWY:

ŁÓDZKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH
Anna Gierlich
Aneta Matysiak

POD KIERUNKIEM

Anny Jaeschke

PROJEKT OKŁADKI:

ŁÓDZKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH
Katarzyna Szkopiecka

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-60002-46-9

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu publikację „Budownictwo w województwie łódzkim w latach 2005 - 2011”, której celem jest przedstawienie wybranych informacji charakteryzujących podmioty budowlane, a także zmian zachodzących w budownictwie w zakresie produkcji budowlano-montażowej oraz efektów rzeczowych budownictwa.

Niniejsze wydawnictwo adresowane jest głównie do odbiorców z regionu łódzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem samorządów.

Publikacja składa się z trzech zasadniczych części: uwag metodycznych, części analitycznej oraz aneksu. Uwagi metodyczne mają za zadanie wyjaśnienie podstawowych pojęć i definicji występujących w publikacji.

Część analityczna podzielona została na działy tematyczne, z których pierwszy prezentuje podstawowe dane dotyczące budownictwa w województwie łódzkim. Kolejny dział zawiera dane dotyczące produkcji budowlano-montażowej.

Przyjęty w dalszej części układ jest odzwierciedleniem kolejnych etapów procesu budowlanego (pozwolenia wydane na budowę, mieszkania, których budowę rozpoczęto, budynki i mieszkania oddane do użytkowania).

Aneks w postaci Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) stanowi usystematyzowany wykaz obiektów budowlanych, rozumianych jako produkty finalne działalności budowlanej.

Publikacja została wzbogacona o kartogramy prezentujące wybrane wskaźniki w układzie przestrzennym oraz wykresy przedstawiające dane w retrospekcji od 2005 r. Tablice, będące zestawieniem wybranych informacji dla województw, pozwolą odbiorcy na umiejscowienie łódzkiego w kraju.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie dostarczy cennych informacji z tak szerokiego zagadnienia jakim jest budownictwo i okaże się pomocne osobom, instytucjom i władzom samorządowym w podejmowaniu decyzji dotyczących prezentowanych aspektów rozwoju regionu łódzkiego.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

PREFACE

I am very pleased to present the publication “Construction in Łódzkie Voivodship in years 2005 - 2011”. The aim of the study is to present selected information characterizing construction entities, on-going changes occurring in construction within the scope of construction and assembly production as well as within the scope of construction results.

This study is addressed namely to the łódzkie region’s readers, in particular to the voivodship self-government.

The publication consists of three main parts: methodological notes, an analytical part and annex. The purpose of the methodological notes is to present the definitions of terms appearing in the publication.

The analytical part is divided into thematic chapters. The first one is to present basic data on construction in łódzkie voivodship. The second part contains the data of construction and assembly production.

The order presented in the next part illustrates the successive stages of construction process (building permits issued for construction, dwellings in which construction has begun, buildings and dwellings completed).

The Annex with the Polish Classification of Types of Construction (PKOB) makes a systematized list of construction objects which are the final products of construction activity.

The publication is enriched with cartograms which present selected indicators in the territorial breakdown and graphs presented data from 2005. Tables with selected information concerning voivodships enable the reader to find the łódzkie position.

I would like to express my hope that presented study will constitute a valuable source of knowledge on construction and will be useful to local authorities in making the decision on łódzkie development .

*Director
of the Statistical Office in Łódź*

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Str.
Przedmowa <i>Preface</i>	3
Objaśnienia znaków umownych. Skróty <i>Symbols. Abbreviations</i>	16
Uwagi metodyczne <i>Methodological notes</i>	17
1. Przedsiębiorstwa budowlane w województwie łódzkim – wybrane charakterystyki <i>Construction entities in łódzkie voivodship - selected characteristics</i>	36
1.1. Wybrane informacje o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” <i>Selected data on the national economy entities in the REGON register in the section “Construction”</i>	37
1.2. Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przedsiębiorstwach budowlanych zatrudniających powyżej 9 osób <i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction entities with more than 9 persons employed</i>	43
1.3. Wypadki przy pracy <i>Accidents at work</i>	48
1.4. Wyniki finansowe podmiotów prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo” <i>Financial results of entities classified, in accordance with the Polish Classification of Activities PKD 2007, in the section “Construction”</i>	54
2. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim <i>Construction and assembly production realized domestically by construction entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship</i>	56
3. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie województwa łódzkiego przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób <i>Construction and assembly production realized with the work-site location in the area of łódzkie voivodship by construction entities with more than 9 persons employed</i>	67
4. Pozwolenia wydane na budowę <i>Building permits issued for construction</i>	72
4.1. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań <i>Building permits issued for construction of new residential buildings and dwellings</i>	72
4.2. Pozwolenia wydane na rozbudowę budynków mieszkalnych i niemieszkalnych lub przebudowę mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych <i>Building permits issued for expansion of residential and non-residential buildings and reconstruction of non-residential accommodations</i>	76

	Str.
4.3. Pozwolenia wydane na budowę budynków niemieszkalnych oraz innych obiektów budowlanych	77
<i>Building permits issued for construction of new non-residential buildings and other constructions</i>	
5. Mieszkania, których budowę rozpoczęto	80
<i>Dwellings in which construction has begun</i>	
6. Budynki i mieszkania oddane do użytkowania	84
<i>Buildings and dwellings completed</i>	
6.1. Budynki oddane do użytkowania	84
<i>Buildings completed</i>	
6.1.1. Budynki mieszkalne oddane do użytkowania	87
<i>Residential buildings completed</i>	
6.1.2. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania	98
<i>Non-residential buildings completed</i>	
6.2. Mieszkania oddane do użytkowania	104
<i>Dwellings completed</i>	
6.2.1. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa	104
<i>Dwellings completed by forms of construction</i>	
6.2.2. Mieszkania oddane do użytkowania według rodzajów budynków	109
<i>Dwellings completed by types of buildings</i>	
6.2.3. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu	110
<i>Dwellings completed by number of rooms in the dwelling</i>	
6.2.4. Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania	112
<i>Dwellings completed fitted with installations</i>	
6.2.5. Wskaźniki charakteryzujące mieszkania oddane do użytkowania	113
<i>Indicators characterizing dwellings completed</i>	
6.2.6. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów	113
<i>Dwellings completed by powiats</i>	
Aneks	125
<i>Annex</i>	

SPIS TABLIC
LIST OF TABLES

	Str.
Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według wybranych form prawnych w latach 2009 – 2011	37
<i>Entities of the national economy in the REGON register in the section “Construction” by selected legal status in 2009 – 2011</i>	
Tabl. 2. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według wybranych form prawnych w latach 2009 – 2011	39
<i>Newly registered entities of the national economy in the REGON register in the section “Construction” by selected legal status in 2009 – 2011</i>	
Tabl. 3. Podmioty gospodarki narodowej i nowo zarejestrowane jednostki w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według powiatów w latach 2009 – 2011	41
<i>Entities of the national economy and newly registered entities of the national economy in the REGON register in the section “Construction” by powiats in 2009 – 2011</i>	
Tabl. 4. Przeciętne zatrudnienie w podmiotach budowlanych w województwie łódzkim w latach 2005 – 2011	43
<i>Average paid employment in construction entities in łódzkie voivodship in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 5. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w podmiotach budowlanych w latach 2006 – 2011	43
<i>Indices of average paid employment in construction entities in 2006 – 2011</i>	
Tabl. 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach budowlanych zatrudniających powyżej 9 osób w województwie łódzkim w latach 2005 – 2011	46
<i>Average monthly gross wages and salaries in construction entities with more than 9 persons employed in łódzkie voivodship in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 7. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkości jednostek lokalnych w 2011 r.	48
<i>Persons injured in occupational accidents by local units in 2011</i>	
Tabl. 8. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według skutków wypadków w latach 2005 – 2011	49
<i>Persons injured in occupational accidents by consequences of the accidents in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 9. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wieku w 2011 r.	50
<i>Persons injured in occupational accidents by groups of age in 2011</i>	
Tabl. 10. Przyczyny wypadków przy pracy w 2011 r.	51
<i>Causes of the occupational accidents in 2011</i>	
Tabl. 11. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup umiejscowienia urazu w 2011 r.	53
<i>Persons injured in occupational accidents by part of body injured in 2011</i>	
Tabl. 12. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według liczby dni niezdolności do pracy w 2011 r.	53
<i>Persons injured in occupational accidents by the number of days incapacity to work in 2011</i>	

	Str.
Tabl. 13. Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw niefinansowych, zaklasyfikowanych do sekcji „Budownictwo” w latach 2008 – 2010 <i>Revenue, costs and financial results of non-financial enterprises classified in the section “Construction” in 2008 – 2010</i>	54
Tabl. 14. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w przedsiębiorstwach niefinansowych zaklasyfikowanych do sekcji „Budownictwo” w latach 2008 – 2010 <i>Selected economic and financial indicators in the non-financial enterprises classified in the section “Construction” in 2008 – 2010</i>	55
Tabl. 15. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według grup PKD 2007 w latach 2005 – 2011 <i>Construction and assembly production realized domestically with own resources by entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by divisions of the Polish Classification of Activities PKD 2007 in 2005 – 2011</i>	57
Tabl. 16. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według działów PKD 2007 w 2011 r. <i>Construction and assembly production realized domestically with own resources by entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by divisions of the Polish Classification of Activities PKD 2007 in 2011</i>	59
Tabl. 17. Dynamika produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim (ceny bieżące) w latach 2006 – 2011 <i>Construction and assembly production realized domestically with own resources by entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship (current prices) in 2006 – 2011</i>	61
Tabl. 18. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według rodzajów obiektów budowlanych PKOB (ceny bieżące) w latach 2005 – 2011 <i>Construction and assembly production realized domestically with own resources by entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by type of constructions (current prices) in 2005 – 2011</i>	64
Tabl. 19. Dynamika produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim (ceny bieżące) w latach 2006 – 2011 <i>Indices of construction and assembly production realized domestically with own resources by entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship (current prices) in 2006 – 2011</i>	65
Tabl. 20. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według liczby pracujących (ceny bieżące) w latach 2010 i 2011 <i>Construction and assembly production realized domestically with own resources by enterprises having the enterprise head office in łódzkie voivodship by number of employed persons (current prices) in 2010 and 2011</i>	66

	Str.
Tabl. 21. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie województwa łódzkiego według siedziby zarządów przedsiębiorstw w latach 2005 – 2011.....	68
<i>Construction and assembly production realized with the work-site location in the area of łódzkie voivodship by enterprise head office in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 22. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie województwa łódzkiego siłami własnymi przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób (ceny bieżące) w latach 2005 – 2011	70
<i>Construction and assembly production realized with the work-site location in the area of łódzkie voivodship with own resources by construction entities with more than 9 persons employed (current prices) in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 23. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań według rodzajów w 2011 r.	73
<i>Building permits issued for construction of new buildings and dwellings by types in 2011</i>	
Tabl. 24. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań w latach 2005 – 2011	74
<i>Building permits issued for construction of new buildings and dwellings in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 25. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych według powiatów w latach 2005 – 2011	76
<i>Building permits issued for construction of new buildings by powiats in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 26. Pozwolenia wydane na budowę mieszkań w istniejących budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych oraz w nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych w latach 2010 i 2011	77
<i>Building permits issued for construction of dwellings in residential buildings and non-residential buildings and new residences for communities building and new non-residential buildings in 2010 and 2011</i>	
Tabl. 27. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz nowych budynków niemieszkalnych według rodzajów obiektów w latach 2010 i 2011	78
<i>Building permits issued for construction of new residences for communities buildings and new non-residential buildings by type of buildings in 2010 and 2011</i>	
Tabl. 28. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków niemieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej w latach 2005 – 2011	79
<i>Building permits issued for construction of new non-residential buildings, residences for communities buildings and civil engineering works in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 29. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według form budownictwa w latach 2005 – 2011	80
<i>Dwellings in which construction has begun by forms of construction in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 30. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według powiatów w latach 2005 – 2011	81
<i>Dwellings in which construction has begun by powiats in 2005 – 2011</i>	
Tabl. 31. Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r.	84
<i>Buildings completed by type of buildings in 2011</i>	
Tabl. 32. Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011	86
<i>Buildings completed by type of buildings in 2005 – 2011</i>	

	Str.
Tabl. 33. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w 2011 r. <i>New residential buildings completed in 2011</i>	87
Tabl. 34. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w latach 2005 – 2011..... <i>New residential buildings completed in 2011</i>	89
Tabl. 35. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r. <i>New residential buildings completed by powiats in 2011</i>	90
Tabl. 36. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według liczby kondygnacji w 2011 r. ... <i>New residential buildings completed by number of storeys in 2011</i>	92
Tabl. 37. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według liczby kondygnacji w latach 2005 - 2011 <i>New residential buildings completed by number of storeys in 2005 - 2011</i>	93
Tabl. 38. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według kubatury w latach 2005 – 2011 <i>New residential buildings completed by cubic volume in 2005 – 2011</i>	94
Tabl. 39. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według liczby mieszkań i liczby izb w budynku w 2011 r. <i>New residential buildings completed by number of dwellings and number of rooms in the building in 2011</i>	95
Tabl. 40. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według liczby mieszkań i liczby izb w budynku w latach 2005 – 2011 <i>New residential buildings completed by number of dwellings and number of rooms in the building in 2005 – 2011</i>	96
Tabl. 41. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w budownictwie indywidualnym według czasu trwania budowy w 2011 r. <i>New residential buildings completed in the private construction by period construction in 2011</i>	97
Tabl. 42. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r. <i>Non-residential buildings completed by type of buildings in 2011</i>	99
Tabl. 43. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011 <i>Non-residential buildings completed by type of buildings in 2005 – 2011</i>	101
Tabl. 44. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków i powiatów w 2011 r. <i>Non-residential buildings completed by type of buildings and powiats in 2011</i>	103
Tabl. 45. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w 2011 r. <i>Dwellings completed by forms of construction in 2011</i>	105
Tabl. 46. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w latach 2005 – 2011 <i>Dwellings completed by forms of construction in 2005 - 2011</i>	107
Tabl. 47. Mieszkania oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011 <i>Dwellings completed by types of buildings in 2005 – 2011</i>	109

	Str.
Tabl. 48. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2011 r. <i>Dwellings completed by number of rooms in the dwelling in 2011</i>	110
Tabl. 49. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w latach 2005 – 2011 <i>Dwellings completed by number of rooms in the dwelling in 2005 – 2011</i>	111
Tabl. 50. Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2005 – 2011 <i>Dwellings completed fitted with installations in 2005 – 2011</i>	112
Tabl. 51. Wskaźniki charakteryzujące mieszkania oddane do użytkowania w latach 2005 – 2011 <i>Indicators of dwellings completed in 2005 – 2011</i>	113
Tabl. 52. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa i powiatów w 2011 r. <i>Dwellings completed by forms of construction and powiats in 2011</i>	114
Tabl. 53. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w latach 2005 – 2011 <i>Dwellings completed by powiats in 2005 – 2011</i>	115
Tabl. 54. Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania według powiatów w 2011 r. <i>Dwellings completed fitted with installations by powiats in 2011</i>	116
Tabl. 55. Wskaźniki charakteryzujące mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r. <i>Indicators of dwellings completed by powiats in 2011</i>	117
Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r. <i>Łódzkie voivodship against the background of other voivodships in 2011</i>	119

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według działów PKD 2007 w latach 2009 – 2011 <i>Entities of the national economy in the REGON register in section “Construction” by divisions of the Polish Classification of Activities PKD 2007 in 2009 – 2011</i>	38
Wykres 2. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według działów PKD 2007 (wybrane formy prawne) w latach 2009 – 2011 <i>Newly registered entities of the national economy in the REGON register in section “Construction” by divisions of the Polish Classification of Activities PKD 2007 (selected legal forms) in 2009 – 2011</i>	42
Wykres 3. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, mających siedzibę w województwie łódzkim w latach 2006 – 2011 <i>Indices of average paid employment in construction entities with more than 9 persons employed, having the enterprise head office in łódzkie voivodship in 2006 – 2011</i>	44

	Str.
Wykres 4.	45
Struktura przeciętnego zatrudnienia w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, mających siedzibę w województwie łódzkim, według sektorów w latach 2005 – 2011	
<i>Structure of average paid employment in construction entities with more than 9 persons employed, having the enterprise head office in łódzkie voivodship, by sectors in 2005 – 2011</i>	
Wykres 5.	46
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie łódzkim w latach 2005 – 2011	
<i>Average monthly gross wages and salaries in construction entities with more than 9 persons employed in łódzkie voivodship in 2005 – 2011</i>	
Wykres 6.	47
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie łódzkim w latach 2006 - 2011	
<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in construction entities with more than 9 persons employed in łódzkie voivodship in 2006 - 2011</i>	
Wykres 7.	49
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według działów PKD 2007 w latach 2005 – 2011	
<i>Persons injured in occupational accidents by divisions of the Polish Classification of Activities PKD 2007 in 2005 – 2011</i>	
Wykres 8.	50
Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2011 r.	
<i>Structure of persons injured in occupational accidents by work seniority in 2011</i>	
Wykres 9.	52
Struktura przyczyn wypadków przy pracy w 2011 r.	
<i>Structure of causes of the occupational accidents in 2011</i>	
Wykres 10.	52
Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według wydarzeń powodujących uraz w 2011 r.	
<i>Structure of persons injured in occupational accidents by contact-mode of injury in 2011</i>	
Wykres 11.	55
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów w latach 2008 – 2010	
<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities in 2008 – 2010</i>	
Wykres 12.	57
Struktura produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według grup PKD 2007 w 2011 r.	
<i>Structure of construction and assembly production realized domestically with own resources by construction entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by groups of Polish Classification of Activity PKD 2007 in 2011</i>	
Wykres 13.	58
Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim (w cenach bieżących) w latach 2005 – 2011	
<i>Construction and assembly production realized domestically with own resources in 2011 by entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship (current prices) in 2005 – 2011</i>	

	Str.
Wykres 14.	60
Struktura produkcji budowlano-montażowej wykonanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według działów PKD 2007 w latach 2005 – 2011	
<i>Structure of construction and assembly production realized domestically with own resources by construction entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by divisions of Polish Classification of Activity PKD 2007 in 2005 – 2011</i>	
Wykres 15.	62
Struktura produkcji budowlano-montażowej wykonanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według rodzajów obiektów budowlanych (PKOB) w latach 2005 – 2011	
<i>Structure of construction and assembly production realized with own resources by construction entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by construction objects of Polish Classification of Types of Construction (PKOB) in 2005 – 2011</i>	
Wykres 16.	63
Struktura produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) w latach 2010 i 2011	
<i>Structure of construction and assembly production realized with own resources by construction entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by Polish Classification of Types of Construction (PKOB) in 2010 and 2011</i>	
Wykres 17.	66
Struktura produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według liczby pracujących w latach 2010 i 2011	
<i>Structure of construction and assembly production realized with own resources by construction entities having the enterprise head office in łódzkie voivodship by number of employed persons in 2010 and 2011</i>	
Wykres 18.	69
Dynamika produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi w województwie łódzkim (ceny bieżące) w latach 2006 – 2011	
<i>Indices of construction and assembly production realized with own resources in łódzkie voivodship (current prices) in 2006 – 2011</i>	
Wykres 19.	70
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób, w województwie łódzkim na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w latach 2005 – 2011	
<i>Sales of construction and assembly production realized with own resources by construction entities with more than 9 persons employed, in łódzkie voivodship per capita (current prices) in 2005 – 2011</i>	
Wykres 20.	71
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez podmioty budowlane o liczbie pracujących przekraczającej 9 osób na 1 mieszkańca według miejsca (województwa) wykonywania robót w latach 2009 – 2011	
<i>Sales of construction and assembly production realized construction entities with more than 9 persons employed per capita, by work-site location (voivodship) in 2009 – 2011</i>	
Wykres 21.	73
Pozwolenia na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań według form budownictwa w 2011 r.	
<i>Building permits issued for construction of new residential buildings and dwellings by forms of construction in 2011</i>	

	Str.
Wykres 22. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych, niemieskalnych, budynków zbiorowego zamieszkania oraz budynków inżynierii lądowej i wodnej w latach 2005 – 2011	79
<i>Building permits issued for construction of new residential buildings, non-residential buildings, residences for communities buildings and civil engineering works in 2005 – 2011</i>	
Wykres 23. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według form budownictwa w latach 2005 – 2011	81
<i>Dwellings in which construction has begun by forms of construction in 2005 – 2011</i>	
Wykres 24. Struktura mieszkań, których budowę rozpoczęto według form budownictwa w 2011 r.	83
<i>Structure of dwellings in which construction has begun by forms of construction in 2011</i>	
Wykres 25. Budynki mieszkalne i niemieskalne oddane do użytkowania w latach 2005 – 2011	86
<i>Residential and non-residential buildings completed in 2005 – 2011</i>	
Wykres 26. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania w latach 2005 – 2011	89
<i>New residential buildings completed in 2005 – 2011</i>	
Wykres 27. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według przeciętnego czasu trwania budowy i liczby kondygnacji w 2011 r.	94
<i>New residential buildings completed by construction period and number of storeys in 2011</i>	
Wykres 28. Struktura budynków mieszkalnych nowych oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym według czasu trwania budowy w 2011 r.	97
<i>Structure of new residential buildings completed in the private construction by construction period in 2011</i>	
Wykres 29. Struktura budynków niemieskalnych oddanych do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r.	98
<i>Structure of non-residential buildings completed by type of buildings in 2011</i>	
Wykres 30. Budynki niemieskalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011	100
<i>Non-residential buildings completed by type of buildings in 2005 – 2011</i>	
Wykres 31. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa w 2011 r.	105
<i>Structure of dwellings completed by forms of construction in 2011</i>	
Wykres 32. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w latach 2005 – 2011	108
<i>Dwellings completed by forms of construction in 2005 – 2011</i>	
Wykres 33. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa w latach 2005 - 2011	108
<i>Usable floor space of dwellings completed by forms of construction in 2005 – 2011</i>	
Wykres 34. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2011 r.	110
<i>Dwellings completed by number of rooms in the dwelling in 2011</i>	
Wykres 35. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2011 r.	111
<i>Structure of dwellings completed by number of rooms in the dwelling in 2011</i>	

SPIS KARTOGRAMÓW
LIST OF CARTOGRAMS

	Str.
Kartogram 1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” na 10 tys. ludności według powiatów w 2011 r. <i>Entities of the national economy in the REGON register in the section “Construction” per 10000 population by powiats in 2011</i>	40
Kartogram 2. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” na 10 tys. ludności według powiatów w 2011 r. <i>Newly registered entities of the national economy in the REGON register in the section “Construction” per 10000 population by powiats in 2011</i>	40
Kartogram 3. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana przez przedsiębiorstwa budowlane zatrudniające powyżej 9 osób, według miejsca (województwa) wykonywania robót w 2011 r. <i>Construction and assembly production realized by construction entities with more than 9 persons employed by work-site location (voivodship) in 2011</i>	67
Kartogram 4. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych według powiatów w 2011 r. <i>Building permits issued for construction of new residential buildings by powiats in 2011</i>	75
Kartogram 5. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według powiatów w 2011 r. <i>Dwellings in which construction has begun by powiats in 2011</i>	82
Kartogram 6. Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r. <i>New residential buildings completed by powiats in 2011</i>	91
Kartogram 7. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r. <i>Non-residential buildings completed by powiats in 2011</i>	102
Kartogram 8. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r. <i>Dwellings completed by powiats in 2011</i>	118
Kartogram 9. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw według powiatów w 2011 r. <i>Dwellings completed per 1000 contracted marriages by powiats in 2011</i>	118

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH. SKRÓTY

- Kreska (—) – zjawisko nie wystąpiło.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

SKRÓTY

- tys. = tysiąc
- mln = milion
- zł = złoty
- m = metr
- dm³ = decymetr sześcienny
- m³ = metr sześcienny
- dam³ = dekametr sześcienny
- hm³ = hektometr sześcienny
- r. = rok
- cd. = ciąg dalszy
- dok. = dokończenie
- Lp. = liczba porządkowa
- nr (Nr) = numer
- km = kilometr
- m² = metr kwadratowy

UWAGI METODYCZNE

Uwagi ogólne

1. **Liczyby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

2. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku wykorzystano liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, natomiast przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – dane demograficzne według stanu w dniu 30 czerwca.

Liczba ludności przyjęta do przeliczeń za rok 2010 została zweryfikowana na podstawie wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

3. Dane prezentowane dla województw i powiatów odpowiadają poziomowi 2 i 4 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685 z późniejszymi zm.).

4. Niektóre dane zawarte w tej publikacji mają charakter nieostateczny i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

5. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. Z tego powodu w tablicach i na wykresach prezentujących strukturę procentową sumy udziałów mogą nieznacznie różnić się od 100.

6. Podmioty, dla których informacje zaprezentowano w niniejszej publikacji, grupowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

7. Informacje o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON dotyczą jednostek prawnych, których podstawowy rodzaj działalności został zaliczony według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji F „Budownictwo”.

8. Prezentowane w publikacji dane statystyczne w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007) do sekcji F „Budownictwo”, zatrudniających powyżej 9 osób,
- 2) **wypadków przy pracy** dotyczą osób pracujących w całej gospodarce narodowej, w jednostkach zaliczonych według PKD 2007 do sekcji F „Budownictwo”,
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw** obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, zaliczone według PKD 2007 do sekcji F „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- 4) **produkcji budowlano-montażowej** jednostek prowadzących działalność gospodarczą, zaliczonych według PKD 2007 do sekcji F „Budownictwo” (jednostki budowlane), odnoszą się do podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób,
- 5) **budynków i mieszkań oddanych do użytkowania** odnoszą się do wszystkich inwestorów,
- 6) **mieszkań, których budowa została rozpoczęta** odnoszą się do wszystkich inwestorów,
- 7) **pozwoleń** dotyczą wydanych, przez organy administracji architektoniczno-budowlanej, wszystkim inwestorom na budowę mieszkań oraz nowych budynków.

Uwagi szczegółowe

REGON

9. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON prowadzony jest przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru REGON określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń, oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami).

Informacje zbierane w rejestrze nie są danymi statystycznymi (art. 41 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej), co oznacza, że są one – z określonymi wyjątkami – jawne i ogólnodostępne.

10. Przez **podmiot gospodarki narodowej** rozumie się osobę prawną, jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej oraz osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem **jednostki prawnej**.

11. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

12. **Osobowość prawna** to zdolność prawna oraz zdolność do czynności prawnych przyznawana osobom prawnym przez ustawę. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

13. **Podstawowa forma prawna** oznacza kategorię określającą status jednostki prowadzącej działalność; jest on oznaczany poprzez przymiot posiadania lub nieposiadania osobowości prawnej (w przypadku jednostek organizacyjnych) lub poprzez przymiot posiadania zdolności do czynności prawnych (w przypadku osoby fizycznej).

14. **Osoba prawna** to jednostka organizacyjna, której przepisy szczególne przyznają osobowość prawną. Typowymi osobami prawnymi są m.in.: spółki kapitałowe (akcyjne, z o.o.), spółdzielnie, przedsiębiorstwa państwowe, agencje rządowe (państwowe osoby prawne), partie polityczne, związki zawodowe, organizacje pracodawców, stowarzyszenia rejestrowe. Osoba prawna jest **jednym z trzech typów jednostek prawnych**.

15. Do grupy **jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej** zaliczane są zarówno jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa nie przyznaje zdolności prawnej (np. spółki cywilne, stowarzyszenia zwykłe), jak i jednostki organizacyjne niewyposażone przez prawo w osobowość prawną, którym przysługuje zdolność prawna (np. spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowa-akcyjna,).

Jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej jest **jednym z trzech typów jednostek prawnych**.

16. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą w rejestrze REGON oznacza osobę fizyczną będącą przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i inną osobę fizyczną prowadzącą działalność na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku oraz osoba fizyczna prowadząca indywidualne gospodarstwo rolne.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest **jednym z trzech typów jednostek prawnych** wpisywanych do rejestru REGON.

17. Spółka handlowa to spółka, której utworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział, przekształcenie reguluje Kodeks Spółek Handlowych. Spółki handlowe dzielą się na osobowe (jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne) i kapitałowe (akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością). Mają one obowiązek uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

18. Spółka cywilna oznacza stosunek zobowiązaniowy łączący strony (wspólników), przez który wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów. Wkłady wspólników mogą przybrać różne formy, ale muszą mieć wartość majątkową. Spółka ta jest jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa nie przyznała zdolności prawnej, a zatem nie jest podmiotem prawa.

19. Spółdzielnia to dobrowolne zrzeszenie nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą i może również prowadzić działalność społeczną i oświatowo-kulturalną.

Podstawą prawną działania jest ustawa z dnia 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze, inne ustawy oraz zarejestrowany statut. Spółdzielnia nabywa osobowość prawną z chwilą wpisania jej do Krajowego Rejestru Sądowego.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA

20. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

21. Informacje o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz jednostki sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

22. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

23. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

WYPADKI PRZY PRACY

24. Opracowanie zawiera informacje o wypadkach przy pracy osób pracujących w całej gospodarce narodowej, w jednostkach zaliczonych według PKD 2007 do sekcji F „Budownictwo”.

25. Dane o wypadkach przy pracy, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy i obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).

26. Dane o wypadkach przy pracy charakteryzują osoby, które uległy wypadkom indywidualnym i zbiorowym.

27. W opracowaniu przyjęto podział ogólnej zbiorowości jednostek organizacyjnych tworzących gospodarkę narodową (podmiotów społeczno-gospodarczych) według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 1 stycznia 2008 r.

28. Informacje o wykonywanych zawodach osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy zostały wykazane zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

29. Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

30. Informacje o dniach niezdolności do pracy obejmują łączną kalendarzową liczbę dni niezdolności do pracy spowodowaną wypadkami przy pracy, ustaloną na podstawie zaświadczeń lekarskich.

31. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

32. Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

33. Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- 3) pełnienia mandatu posła (w kraju lub w Parlamencie Europejskim) lub senatora, pobierającego uposażenie,
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- 5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- 6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- 7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- 8) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- 9) odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- 10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

34. Za zbiorowy wypadek przy pracy traktuje się wypadek, któremu, w wyniku tego samego zdarzenia w danym zakładzie, uległy co najmniej 2 osoby.

35. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

36. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie, albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

37. Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego jest to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

38. Wydarzenie powodujące uraz opisuje w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

39. Czynnik materialny:

- 1) **czynnik materialny związany z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku** to maszyna, narzędzie lub inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi;
- 2) **czynnik materialny związany z odchyleniem** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego;
- 3) **czynnik materialny będący źródłem urazu** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

40. Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

41. Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z czym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

WYNIKI FINANSOWE

42. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

43. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

44. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

45. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

46. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

47. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

48. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

49. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

50. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

51. Relacje ekonomiczne obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- brutto jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- netto jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- I stopnia jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- II stopnia jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

BUDOWNICTWO – WYNIKI DZIAŁALNOŚCI

52. Dane dotyczące produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej systemem zleceńowym przez jednostki o liczbie pracujących powyżej 9 osób - w zakresie podmiotów budowlanych, a także **dane o budynkach i mieszkaniach oddanych do użytkowania oraz o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** i wydanych **pozwoleniach na budowę obiektów budowlanych** – są danymi ostatecznymi.

53. Dane dotyczące produkcji budowlano-montażowej podano w cenach bieżących, bez podatku od towarów i usług VAT.

54. Do **produkcji budowlano-montażowej** zalicza się następujące rodzaje robót:

- 1) przygotowanie terenu pod budowę, tj.: rozbiórkę oraz burzenie budynków i budowli, oczyszczanie terenu budowy, roboty ziemne (usuwanie głazów, kopanie rowów i wykopów, przywożenie lub wywożenie ziemi, roboty niwelacyjne, drażenie tuneli), przygotowanie terenów dla kopalnictwa odkrywkowego, osuszanie terenów budowlanych, roboty rozbiórkowo-porządkowe prowadzone dla uzyskania materiałów nadających się do dalszego zużycia, wykopy i wiercenia próbne mające na celu badanie mechaniki gruntu przed przystąpieniem do właściwych prac budowlanych;
- 2) wznoszenie kompletnych budynków i budowli lub ich części; inżynierię lądową i wodną, tj.: roboty ogólnobudowlane w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych, budowlach przemysłowych i składowych, montaż obiektów budowlanych z elementów prefabrykowanych - lecz wykonywany nie przez ich producentów, budowę obiektów inżynierii lądowej, wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych, instalowanie rynien i rur odprowadzających wodę, malowanie dachów, zabezpieczanie budynków przed działaniem wody (roboty hydroizolacyjne); budowę: autostrad, ulic, placów, dróg kołowych i szynowych oraz innych traktów komunikacyjnych dla pojazdów i pieszych, obiektów inżynierii wodnej, sportowo-rekreacyjnych; prace wymagające zastosowania sprzętu specjalistycznego (roboty górniczo-dolowe: drażenie szybów, otworów wentylacyjnych, podszybia komór i innych budowli górniczych dolowych; budowę fundamentów pod maszyny i urządzenia, wbijanie w ziemię pali i słupów, montowanie i spawanie konstrukcji stalowych, montaż i demontaż rusztowań, wiercenie studni);
- 3) wykonywanie instalacji budowlanych, tj. roboty związane z: zakładaniem instalacji, osprzętu, systemów i urządzeń elektrycznych, budowlanymi pracami izolacyjnymi, zakładaniem instalacji i urządzeń hydraulicznych i sanitarnych, instalacji i urządzeń

gazowych, przewodów i urządzeń grzewczych, wentylacyjnych, klimatyzacyjnych i chłodniczych, systemów oświetleniowych i sygnalizacyjnych dróg, szlaków kolejowych, portów lotniczych i wodnych, montowaniem rozdzielni wysokiego napięcia, stacji transformatorowych, telekomunikacyjnych i radarowych, montażem maszyn i urządzeń przemysłowych, zakładaniem instalacji i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych;

- 4) wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych, takich jak: tynkowanie wewnętrzne i zewnętrzne budynków i budowli, roboty sztukatorskie, instalowanie elementów stolarki budowlanej, budowa tymczasowych obiektów zagospodarowania placu budowy, wykonywanie szalunków drewnianych, układanie płytek podłogowych i ściennych, parkietów oraz innych drewnianych pokryć ścian i podłóg, wykładzin podłogowych i linoleum, pokrywanie ścian i podłóg, malowanie budynków od wewnątrz i na zewnątrz, obiektów inżynierii lądowej łącznie z malowaniem znaków poziomych na drogach i parkingach, instalowanie okien, zakładanie elementów szklanych w budynkach oraz pozostałe prace wykończeniowe (czyszczenie zewnętrznych ścian budynków za pomocą piaskowania, pary wodnej i podobnych metod, zakładanie w budynkach i budowlach dekoracyjnych elementów metalowych).

Przedstawiony powyżej zakres produkcji budowlano-montażowej dzieli się, według ekonomicznego oraz technicznego znaczenia, na **roboty o charakterze:**

1) inwestycyjnym:

- a) realizowane na nowych obiektach, obejmujące: przygotowanie i zagospodarowanie terenu pod budowę, budowę (wznoszenie), odbudowę budynków, budowli, części budowlanej kotłów, maszyn i urządzeń technicznych trwale umiejscowionych, linii i sieci elektroenergetycznych, elektrotrakcyjnych i telekomunikacyjnych wraz z robotami wykończeniowymi i montażem wewnętrznych instalacji oraz konstrukcji metalowych tych obiektów, montaż maszyn i urządzeń trwale umiejscowionych, roboty górnicze dołowe i wiercenia związane z rozszerzaniem chodników w czynnych kopalniach, wykonywane przez przedsiębiorstwa budowy kopalń,
- b) realizowane w istniejących (użytkowanych) obiektach roboty mające charakter przebudowy i rozbudowy (nadbudowy, dobudowy), w wyniku których uzyskuje się przynajmniej jeden z niżej wymienionych efektów:
- zmiana charakteru (przeznaczenia) przebudowywanego obiektu,
 - istotne zwiększenie jego pierwotnej wartości użytkowej,

- przystosowanie do zmienionych warunków użytkowania,
- wydłużenie okresu jego użytkowania,
- obniżenie kosztów eksploatacji, bądź poprawa jakości usług czy procesów produkcyjnych prowadzonych w tym obiekcie.

O zaliczeniu tych robót do inwestycji decydują kryteria rzeczowe (techniczne), a nie finansowe.

2) **remontowym**, tj. roboty budowlane polegające na odtwarzaniu (przywracaniu) pierwotnego lub prawie pierwotnego stanu (wartości technicznej i użytkowej), wykraczające poza zakres bieżących konserwacji istniejących obiektów budowlanych: budynków i budowli, części budowlanej kotłów, maszyn i urządzeń technicznych trwale umiejscowionych (np. pieców przemysłowych, aparatów do wymiany ciepła, kolumn z wykładziną ceramiczną, fundamentów pod maszyny i urządzenia, zbiorników naziemnych), niepowodujące jednak zmian w konstrukcji, ani w użytkowaniu tych obiektów oraz demontaż i ponowny montaż kotłów, maszyn i urządzeń trwale umiejscowionych;

3) **pozostałe roboty** obejmujące:

- roboty budowlano-montażowe związane z konserwacją, tj. okresowym wykonywaniem robót niezbędnych do utrzymania obiektu budowlanego (budynku, budowli, kotłów, maszyn i urządzeń technicznych trwale umiejscowionych) i jego otoczenia w należyтым stanie technicznym, obejmujących likwidację przyczyn i skutków uszkodzeń mogących spowodować przedwczesne niszczenie obiektu lub jego elementów i urządzeń,
- roboty rozbiórkowo-porządkowe prowadzone dla uzyskania materiałów nadających się do dalszego użycia,
- roboty w zakresie budowy i rozbiórki obiektów tymczasowych na terenie budowy.

55. Dane o produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju dotyczą robót wykonanych siłami własnymi na rzecz obcych zleceniodawców (produkcja sprzedana) przez podmioty budowlane (tj. zaliczone zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”).

56. Prezentując dane o produkcji budowlano-montażowej **według rodzajów obiektów budowlanych** oraz o budynkach według ich rodzajów zastosowano Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych, wprowadzoną Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późniejszymi zmianami) - patrz Aneks.

57. Budynek (na podstawie ustawy Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. – Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami.) jest to obiekt budowlany, trwale związany z gruntem, posiadający fundamenty, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych (tj. ścian i przykryć), czyli obudowany ścianami w zasadzie ze wszystkich stron i pokryty dachem, podpiwniczony lub nie podpiwniczony wraz z wbudowanymi instalacjami wodociągowymi, kanalizacyjnymi, ogrzewczymi, elektrycznymi, gazowymi itp., a także wbudowanymi meblami, stanowiącymi normalne wyposażenie budynku. Za odrębny budynek przyjęto budynek oddzielony od innych wolną przestrzenią, a w przypadku bezpośredniego przylegania do innego budynku w zabudowie zwartej lub do innych zabudowań (np. przy budynkach zespolonych pod jednym dachem, lecz spełniających różne funkcje gospodarcze) - budynek oddzielony ścianami szczytowymi. W budynkach mieszkalnych bliźniaczych i szeregowych za odrębny budynek należy uważać każdy segment zawierający odrębne wyjście na działkę, ulicę lub do ogrodu.

58. Budynki mieszkalne są to obiekty budowlane, których co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej jest wykorzystywana do celów mieszkalnych.

59. Jako **budynek mieszkalny jednorodzinny** należy rozumieć (na podstawie ustawy Prawo budowlane) budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

60. Budynki niemieszkalne są to obiekty budowlane, których co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej wykorzystywana jest na cele niemieszkalne.

61. Powierzchnia użytkowa budynku – powierzchnia wszystkich pomieszczeń w budynku (w świetle konstrukcji nośnych i nienośnych) służących do zaspokajania potrzeb bezpośrednio związanych z przeznaczeniem budynku (lub – w przypadku budynku spełniającego kilka funkcji – suma powierzchni wszystkich wydzielonych części, np. przychodnia, poczta, restauracja w budynku handlowym).

62. Kubatura budynku (obiektu) - objętość mierzona w m³ - liczona jest jako iloczyn powierzchni zabudowy i wysokości budynku od podłogi piwnic do podłogi strychu. Jeśli na poddaszu znajdują się pomieszczenia użytkowe (mieszkanie, pralnie, itp.), kubaturę tych pomieszczeń dolicza się do budynku. W przypadku rozbudowy budynku (obiektu) lub przekazania do eksploatacji tylko części budynku - podaje się kubaturę tylko tych części.

63. Prezentując dane o budynkach oddanych do użytkowania przyjęto następujące ustalenia metodyczne:

1) dane o **liczbie budynków** oraz **wszystkie dane o budynkach nowych** oddanych do użytkowania nie zawierają danych o budynkach rozbudowywanych i dotyczą budynków przekazywanych w całości oraz pierwszych części budynków przekazywanych do użytkowania etapami,

2) dane dotyczące budynków realizowanych etapami oraz budynków rozbudowywanych dotyczą tylko tych części **budynków**, które zostały oddane do użytkowania w danym roku,

3) **kubatura budynków** prezentowana w tablicach 31 oraz 42 zawiera dane o budynkach nowych, jak i rozbudowanych (w części dotyczącej rozbudowy), natomiast w pozostałych tablicach o budynkach mieszkalnych oddanych do użytkowania prezentowane dane dotyczą tylko budynków nowych,

4) wszystkie dane o nowych budynkach mieszkalnych prezentowane w tablicach 33 – 41, nie zawierają informacji o tych częściach budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, a także o budynkach zbiorowego zamieszkania oraz nieprzeznaczonych do stałego zamieszkania domach letnich, domkach wypoczynkowych i rezydencjach wiejskich zaklasyfikowanych zgodnie z PKOB jako budynki jednorodzinne.

64. Mieszkanie jest to lokal przeznaczony na stały pobyt ludzi - wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych - konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku – do którego prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu; składający się z jednej lub kilku izb (lub zespołów izb) i pomieszczeń pomocniczych (takich jak: przedpokój, hol, łazienka, wc, garderoba, spiżarka, schowek). W budynkach zbiorowego zamieszkania za mieszkanie uznaje się tylko ten lokal, który przeznaczony jest na stałe zamieszkiwanie właściciela, zarządcy lub pracowników obiektu i ich rodzin prowadzących odrębne gospodarstwa domowe.

65. Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu, oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni nie mniejszej niż 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku; do izb zalicza się nie tylko pokoje, ale również kuchnie spełniające powyższe kryteria. Nie uznaje się za izby - bez względu na wielkość powierzchni i sposób oświetlenia - przedpokojów, holi, łazienek, ubikacji, spiżarni, werand, ganków, schowków itp.

66. Przez powierzchnię użytkową mieszkania rozumie się powierzchnię wszystkich pomieszczeń w mieszkaniu lub budynku mieszkalnym, w którym znajduje się tylko jedno mieszkanie, tj. pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alków, holi, korytarzy, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnym i gospodarczym potrzebom mieszkańców (pracownie artystyczne, pomieszczenia rekreacyjne lub hobby) bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania. Nie zalicza się do powierzchni użytkowej mieszkania powierzchni: balkonów, tarasów, loggi, antresoli, szaf i schowków w ścianach, pralni, suszarni, wózkowni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych na przechowywanie opału, a także garaży, hydroforni i kotłowni.

67. Pozwolenie na budowę jest to decyzja administracyjna, wydana przez organy administracji architektoniczno-budowlanej zgodnie z ustawą Prawo budowlane, zezwalająca na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego. Prezentowane dane dotyczą decyzji ostatecznych.

68. Mieszkania, których budowę rozpoczęto są to mieszkania mające powstać w wyniku budowy, rozbudowy budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych oraz mieszkań większych na mniejsze - przy realizacji których rozpoczęto prace budowlane zgodnie z Prawem budowlanym.

69. W odniesieniu do prezentowanych informacji o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach, zastosowano podział na następujące formy budownictwa:

- **budownictwo indywidualne** - realizowane przez osoby fizyczne (bez względu na to, czy prowadzą działalność gospodarczą), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora i jego rodziny lub na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jego pracowników bądź na sprzedaż lub wynajem (w celu osiągnięcia zysku);
- **budownictwo spółdzielcze** - realizowane przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;

- **budownictwo zakładowe** - realizowane przez zakłady pracy sektora publicznego i prywatnego (bez budownictwa osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zaliczonego do budownictwa indywidualnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów;
- **budownictwo komunalne** - głównie o charakterze socjalnym, interwencyjnym lub zaspokajającym potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach - realizowane w całości ze środków gminy;
- **budownictwo społeczne czynszowe** - realizowane przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego;
- **budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem** - realizowane w celu osiągnięcia zysku przez różnych inwestorów (np. firmy developerskie, gminy), bez budownictwa osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, zaliczonego do budownictwa indywidualnego. Do tej formy budownictwa zalicza się również budownictwo towarzystw budownictwa społecznego, realizowane w celu osiągnięcia zysku (z wynajmu lokali użytkowych lub z komercyjnej sprzedaży mieszkań) przeznaczanego w całości na budowę domów czynszowych.

70. Budynki lub mieszkania oddane do użytkowania są to budynki (mieszkalne i niemieszkalne) lub mieszkania, których zakończenie budowy zgłoszone zostało przez inwestora w inspektoracie nadzoru budowlanego i organ ten nie zgłosił sprzeciwu (w drodze decyzji) lub na których użytkowanie inwestor uzyskał pozwolenie – w drodze decyzji – od organu nadzoru budowlanego.

71. Za czas trwania budowy budynku mieszkalnego przyjęto okres trwający od daty rozpoczęcia realizacji budynku do dnia oficjalnego (zgodnego z przepisami ustawy Prawo budowlane) rozpoczęcia użytkowania, niezależnie od stanu wykończenia budynku.

72. Przeciętny (średni) czas trwania budowy budynków obliczono jako średnią ważoną czasu trwania budowy budynków oddanych do użytkowania przyjmując jako wagi kubaturę poszczególnych budynków.

73. Budynki o zróżnicowanej wysokości, w podziale według **kondygnacji**, zaliczono w całości do grupy najwyższej kondygnacji w budynku.

74. Przez **wodociąg** należy rozumieć instalacje wodociągowe (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające wodę z sieci za pomocą czynnych połączeń od przewodu ulicznego lub z urządzeń lokalnych (własne ujęcia wody).

Przez **wodociąg z sieci** należy rozumieć instalacje wodociągowe (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające wodę z sieci za pomocą czynnych połączeń od przewodu ulicznego.

Przez **ustęp splukiwany** należy rozumieć urządzenie sanitarne znajdujące się w obrębie mieszkania, które podłączone jest do instalacji wodociągowej i odprowadzającej ścieki do kanalizacji sieciowej lub do kanalizacji lokalnej (zbiorniki bezodpływowe).

Przez **ustęp splukiwany z odprowadzeniem do kanalizacji sieciowej** należy rozumieć urządzenie sanitarne znajdujące się w obrębie mieszkania, które podłączone jest do instalacji wodociągowej i odprowadzającej ścieki do kanalizacji sieciowej.

Przez **łazienkę** (urządzenie kąpielowe, prysznic – z odpływem wody) należy rozumieć pomieszczenie, w którym zainstalowana jest wanna lub prysznic, bądź oba te urządzenia oraz urządzenia odprowadzające ścieki do kanalizacji sieciowej lub do kanalizacji lokalnej (zbiorniki bezodpływowe).

Przez **centralne ogrzewanie** należy rozumieć instalacje doprowadzające ciepło z centralnego źródła wytwarzania, tj. elektrociepłowni, ciepłowni, kotłowni osiedlowych, pieca do c.o. zainstalowanego we własnej kotłowni lub w innym pomieszczeniu. Do c.o. zalicza się również elektryczne ogrzewanie podłogowe.

Przez **gaz z sieci** należy rozumieć instalacje (wraz z urządzeniami odbioru znajdującymi się w mieszkaniu) doprowadzające gaz z czynnych przyłączy.

Przez **ciepłą wodę dostarczaną centralnie** należy rozumieć wodę wytwarzaną w jednym centralnym źródle ciepła i rozprowadzaną (do urządzeń odbioru znajdujących się w mieszkaniu) za pomocą instalacji.

75. Podziału rzeczowych efektów działalności budowlanej według województw oraz na miasta i wieś dokonano zgodnie z faktyczną lokalizacją budynku, według podziału terytorialnego kraju obowiązującego w dniu 1 stycznia 2011 r.

1. PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM – WYBRANE CHARAKTERYSTYKI

W niniejszej części zostanie zaprezentowana charakterystyka przedsiębiorstw z województwa łódzkiego, które zgodnie z zasadami Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostały zaklasyfikowane do sekcji „Budownictwo” (sekcja F)¹, tj. działów: 41 (Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków), 42 (Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej) oraz 43 (Roboty budowlane specjalistyczne).

Dane liczbowe, które wybrano do scharakteryzowania działalności badanych podmiotów zostały ujęte w czterech odrębnych częściach, ponieważ dotyczą one zbiorów pozyskanych z różnych źródeł statystycznych. Należy przy tym zaznaczyć, że zasadnicza część przedstawionych informacji koncentruje się na podmiotach budowlanych zatrudniających powyżej 9 osób. Wynika to z faktu, że przedmiotem analizy były badania pełne, w których obowiązkowi statystycznemu podlegały jednostki o liczbie pracujących 10 osób i więcej.

Charakterystyki przedstawione w tym rozdziale obejmują w pierwszej kolejności dane pochodzące z prowadzonego przez Prezesa GUS, krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON. Druga część zawiera wybrane informacje przekazywane przez jednostki specjalizujące się w działalności związanej z budownictwem, które mają obowiązek wypełniania sprawozdania statystycznego Z-06 (Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy).

W części trzeciej zaprezentowano informacje o wypadkach przy pracy i osobach poszkodowanych w wypadkach przy pracy, pracujących w podmiotach gospodarki narodowej zgrupowanych w sekcji „Budownictwo”.

Ponadto, w opracowaniu zostały wykorzystane podstawowe informacje na temat wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych, których głównym rodzajem działalności według PKD 2007 jest Budownictwo. Przedstawione dane statystyczne obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Patrz aneks, str. 126.

1.1. Wybrane informacje o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo”

W końcu grudnia 2011 r. na terenie województwa łódzkiego, w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, w sekcji „Budownictwo” wpisanych było 23,9 tys. jednostek, co stanowiło 10,5% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w województwie. W odniesieniu do grudnia 2010 r. liczba wpisanych do REGON jednostek, których podstawowy rodzaj działalności zaklasyfikowano do budownictwa, zmalała o 1,4%. Natomiast, w porównaniu ze stanem z końca grudnia 2009 liczba badanych podmiotów zwiększyła się o 5,0%

Biorąc pod uwagę formę prawną, zdecydowaną większość spośród podmiotów specjalizujących się w budownictwie stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (w 2011 r. – 88,4%, w 2010 r. – 89,0%, w 2009 r. – 88,7%). Drugą co do udziału pozycję zajmowały spółki cywilne, których odsetek wśród rozpatrywanych jednostek budowlanych wyniósł w 2011 r. 5,0% (w 2010 r. – 4,8%, w 2009 r. – 5,0%).

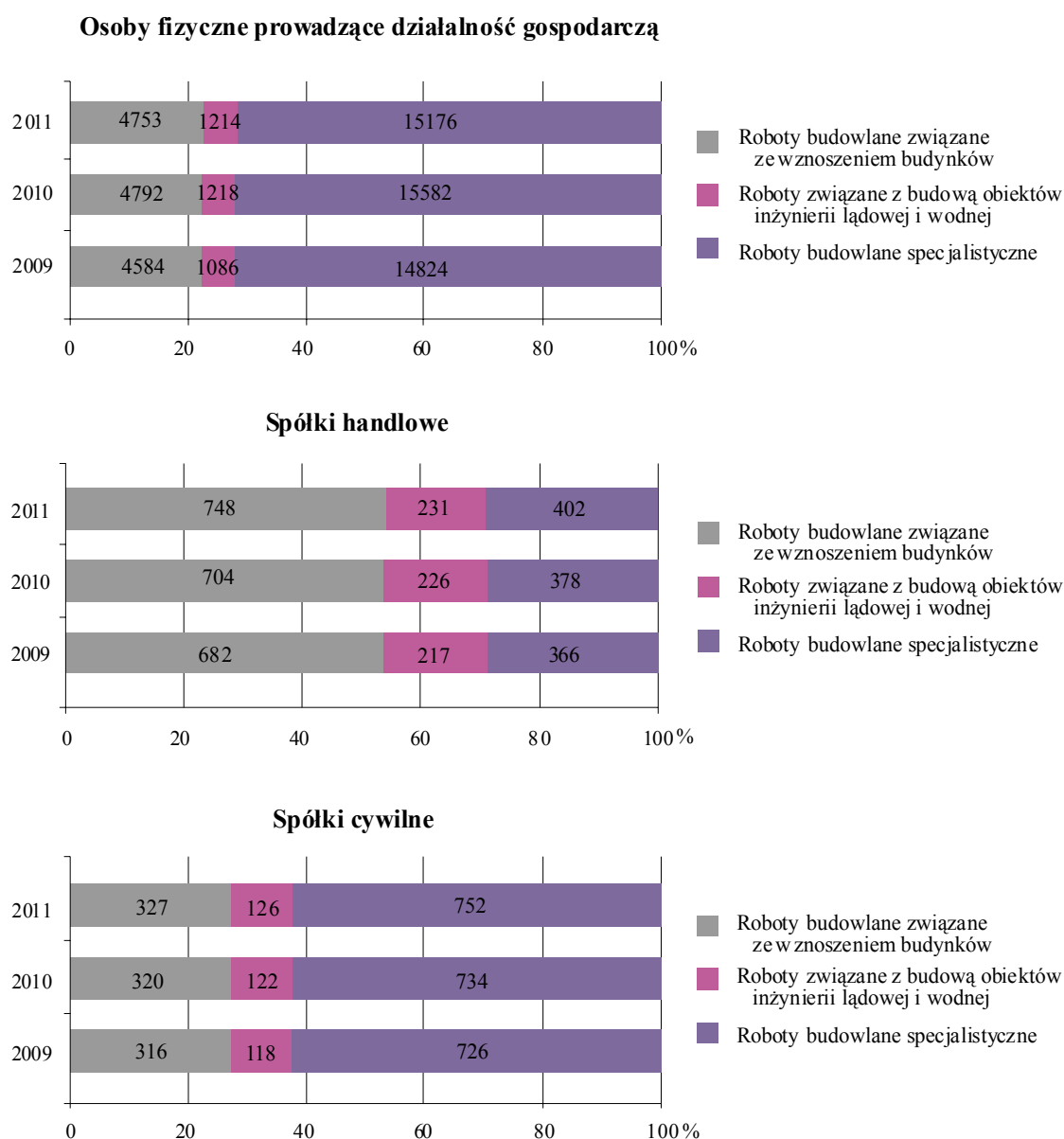
Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według wybranych form prawnych w latach 2009 – 2011
Stan w dniu 31 XII

L A T A	Ogółem	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej			
			razem	w tym		
				spółki handlowe	spółki cywilne	spółdzielnie
2009	23102	20494	2608	1265	1160	113
2010	24254	21592	2662	1308	1176	112
2011	23915	21143	2772	1381	1205	112

Analiza struktury według działów PKD 2007 pokazuje, że w latach 2009 – 2011 wśród ogółu jednostek zarejestrowanych w rejestrze REGON, w sekcji „Budownictwo” największy udział miały jednostki, których działalność dotyczyła robót budowlanych specjalistycznych (68,4% w 2011 r., 68,9% w 2010 r., 69,0% w 2009 r.). Na drugim miejscu uplasowały się podmioty specjalizujące się w robotach budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków (24,8% w 2011 r., 24,4% w 2010 r., 24,6% w 2009 r.), natomiast na ostatnim – jednostki specjalizujące się w robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (6,8% w 2011 r., 6,7% w 2010 r., 6,4% w 2009 r.).

Analiza poszczególnych form prawnych według działów PKD 2007 wskazuje na zbliżoną strukturę w przypadku większości badanych kategorii prawnych. Wyjątek stanowią specjalizujące się w budownictwie spółki handlowe, wśród których największy udział miały podmioty zajmujące się robotami budowlanymi związanymi ze wznoszeniem budynków (54,25 w 2011 r., 53,8% w 2010 r., 53,9% w 2009 r.). Na drugim miejscu uplasowały się spółki handlowe, których działalność związana była z robotami budowlanymi specjalistycznymi (28,9% w 2011 r. i 2010 r., 29,1% w 2009 r.), a na trzecim – specjalizujące się w robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (17,2% w 2011 r., 17,3% w 2010 r., 16,7% w 2009 r.).

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według działów PKD 2007 w latach 2009 – 2011
Stan w dniu 31 XII

Analiza nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON pokazuje, że w 2011 r. spośród wszystkich nowo powstałych podmiotów gospodarki narodowej 11,9% stanowiły jednostki, których podstawowy rodzaj działalności zaklasyfikowano według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo” (w 2010 r. – 12,1%, w 2009 r. – 12,9%).

W roku 2011, w stosunku do 2010 r., liczba nowo zarejestrowanych jednostek specjalizujących się w budownictwie zmniejszyła się o 17,8% (rok wcześniej odnotowano wzrost o 5,0%). Warto zauważyć, że tendencja spadkowa zanotowana w 2011 r. dotyczyła ogółu podmiotów nowo powstałych w województwie łódzkim, bowiem ich liczba uległa zmniejszeniu o 16,1% w odniesieniu do 2010 r. (wobec wzrostu o 12,8% w 2010 r.). Na spadek nowo zarejestrowanych jednostek budowlanych zasadniczy wpływ miało zmniejszenie liczby nowo wpisanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą² w zakresie budownictwa (o 19,4% w porównaniu z 2010 r.).

Tabl. 2. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według wybranych form prawnych w latach 2009 – 2011
Stan w dniu 31 XII

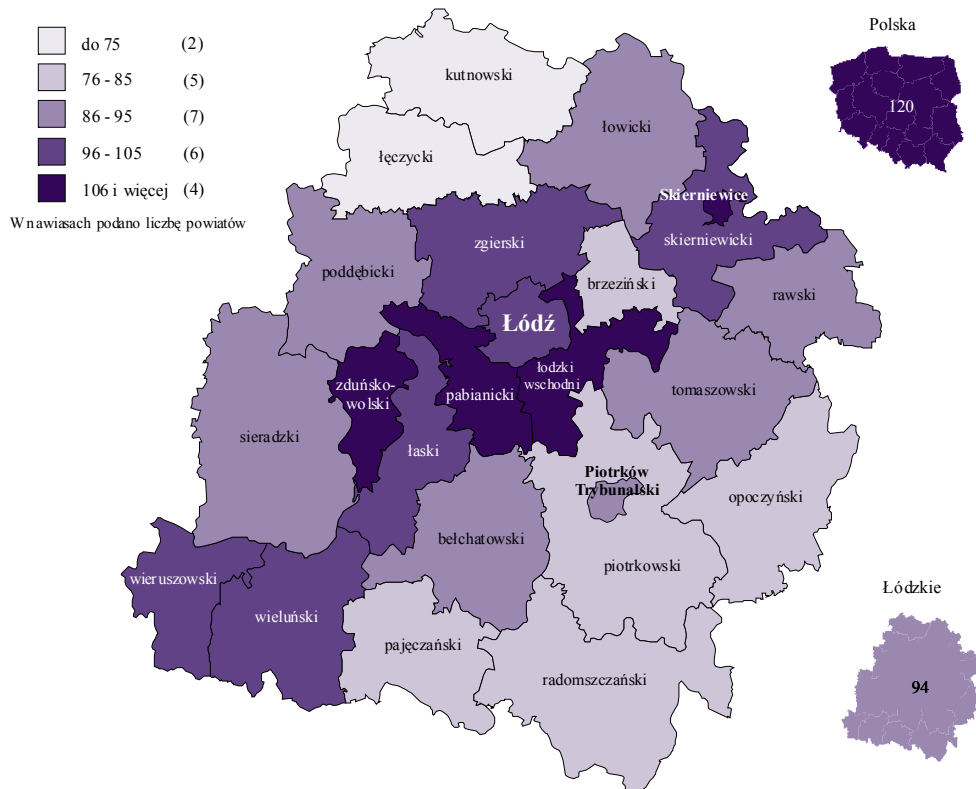
L A T A	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej			
			razem	w tym		
				spółki handlowe	spółki cywilne	spółdzielnie
2009	2874	2751	123	61	61	-
2010	3038	2926	112	63	48	1
2011	2514	2358	156	102	46	-

W roku 2011 na terenie województwa łódzkiego najwięcej nowo zarejestrowanych jednostek budowlanych odnotowano w Łodzi (672 podmioty). Na drugim miejscu uplasował się powiat zgierski (166), a na trzecim – powiat sieradzki (128). Z kolei najmniej podmiotów specjalizujących się w budownictwie zostało zarejestrowanych w powiecie brzezińskim (28).

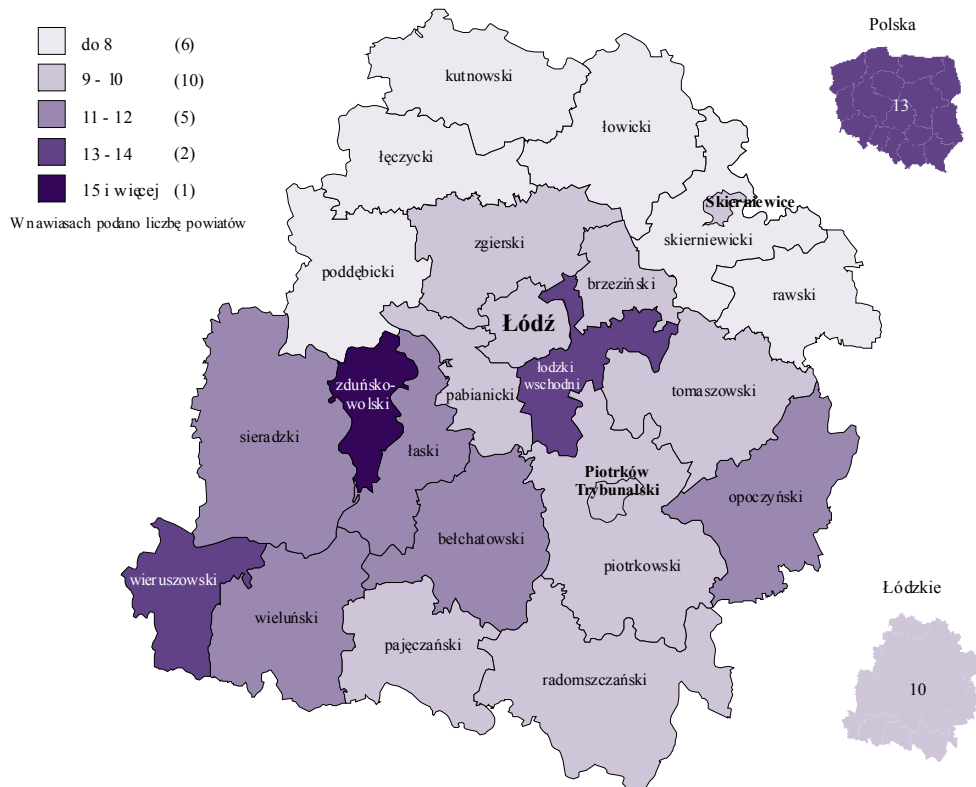
Analiza zróżnicowania wskaźników pozbawionych obciążeń liczbą ludności wskazuje, że w przeliczeniu na 10 tys. ludności w roku 2011 najwięcej podmiotów powstało w powiecie zduńskowolskim (17), następnie w powiatach: łódzkim wschodnim oraz wieruszowskim (14). Łódź znalazła się na 9 pozycji pod względem liczby nowo zarejestrowanych jednostek na 10 tys. mieszkańców (9). Najmniejszą wartością analizowanego wskaźnika cechowały się powiaty: łęczycki oraz rawski (7).

² Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą mają główny udział w liczbie nowo powstałych jednostek budowlanych (w 2011 r. – 93,8%, w 2010 r. – 96,3%, w 2009 r. – 95,7%)

Kartogram 1. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” na 10 tys. ludności według powiatów w 2011 r.
Stan w dniu 31 XII

Kartogram 2. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” na 10 tys. ludności według powiatów w 2011 r.

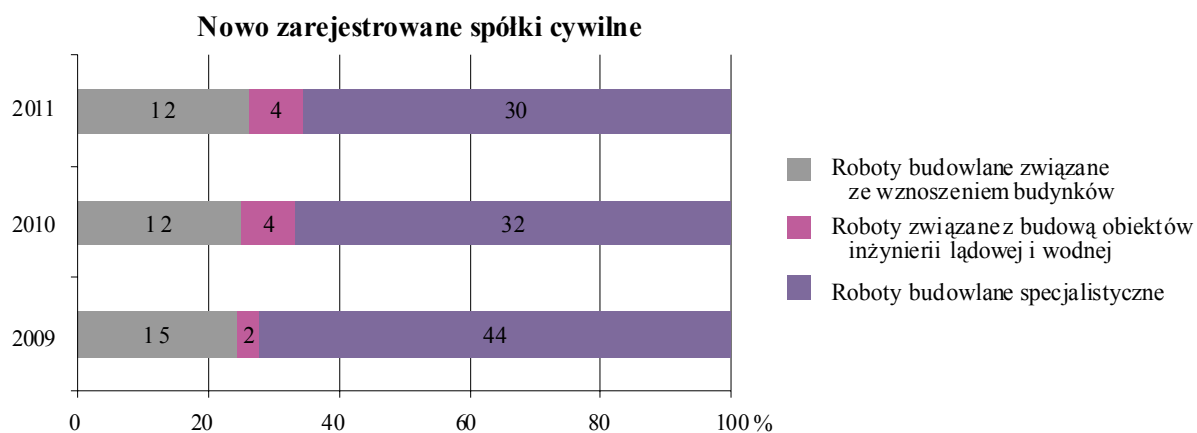
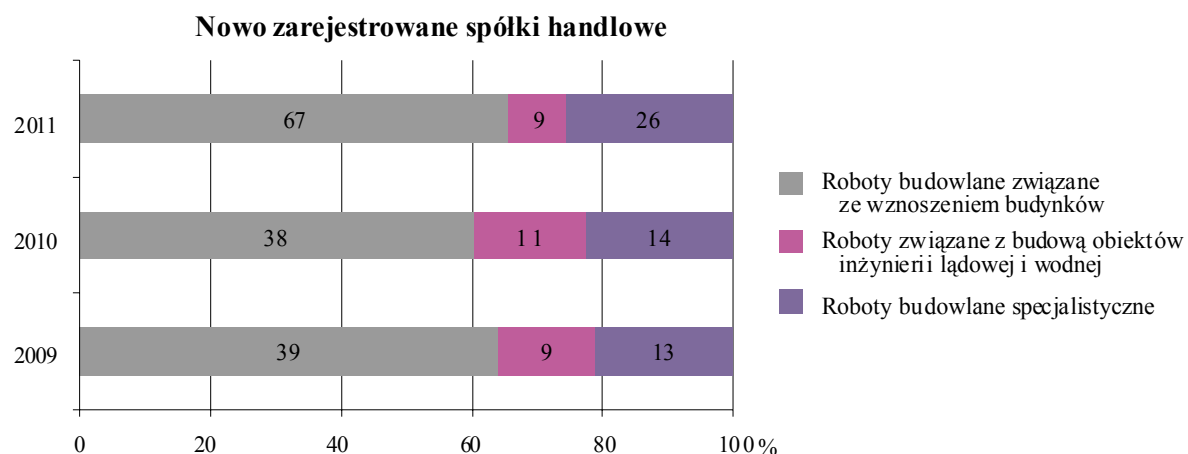
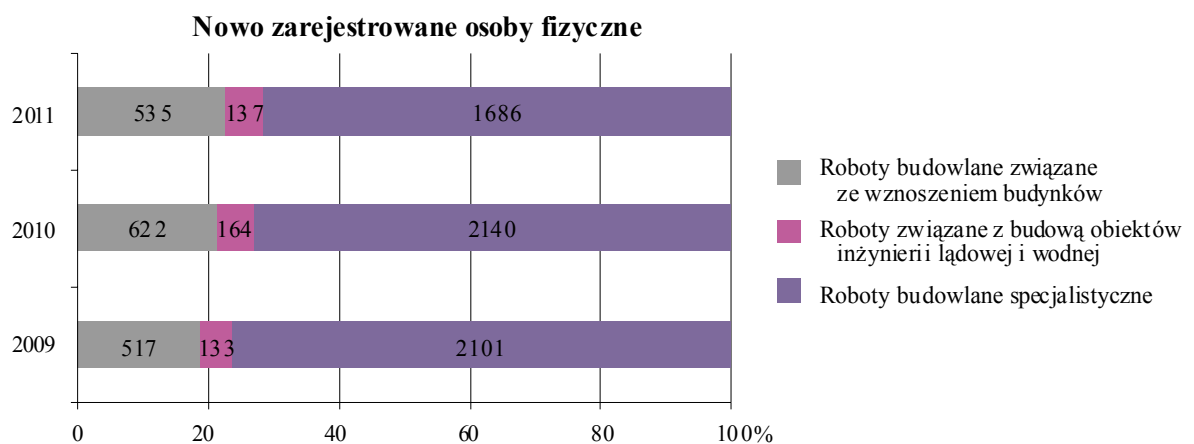

Tabl. 3. Podmioty gospodarki narodowej i nowo zarejestrowane jednostki w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według powiatów w latach 2009 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	Podmioty gospodarki narodowej w sekcji „Budownictwo” ^a			Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w sekcji „Budownictwo”		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
P O L S K A	444223	467145	461123	50623	58209	50777
ŁÓDZKIE	23102	24254	23915	2874	3038	2514
Powiaty:						
Bełchatowski	915	974	985	125	124	121
Brzeziński	261	281	262	40	47	28
Kutnowski	640	661	665	90	83	85
Łaski	488	528	517	51	76	59
Łęczycki	264	274	262	47	42	38
Łowicki	680	719	698	66	82	61
Łódzki Wschodni	719	767	786	84	91	96
Opoczyński	601	660	646	77	110	94
Pabianicki	1263	1289	1269	173	143	124
Pajęczański	378	405	400	52	60	49
Piotrkowski	636	705	719	106	128	95
Poddębicki	343	366	361	53	52	34
Radomszczański	890	946	918	142	124	113
Rawski	459	478	459	38	53	37
Sieradzki	961	1024	1046	165	149	128
Skierniewicki	391	414	403	44	41	29
Tomaszowski	1019	1078	1049	136	140	104
Wieluński	776	812	790	106	103	91
Wieruszowski	389	419	431	42	66	58
Zduńskowolski	743	796	823	135	143	113
Zgierski	1584	1637	1618	250	197	166
Miasta na prawach powiatu:						
Łódź	7333	7570	7420	720	793	672
Piotrków Trybunalski	663	721	706	84	119	75
Skierniewice	706	730	682	48	72	44

^a Stan w dniu 31 XII

Wykres 2. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” według działów PKD 2007 (wybrane formy prawne) w latach 2009 – 2011

1.2. Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach budowlanych zatrudniających powyżej 9 osób

Przystępując do analizy informacji o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto należy podkreślić, że dane te dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących³.

Tabl. 4. Przeciętne zatrudnienie^a w podmiotach budowlanych w województwie łódzkim w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
O G Ó Ł E M	17077	18138	20306	21 950	23390	23333	23869
sektor publiczny	787	797	825	705	531	381	344
sektor prywatny	16290	17341	19481	21 245	22859	22952	23525

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych zagranicą.

W roku 2011 przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych według 2007 do sekcji „Budownictwo” wyniosło w województwie łódzkim 23,9 tys. osób i było wyższe o 2,3% w stosunku do 2010 r. oraz o 39,8% w odniesieniu do 2005 r. Dla porównania, w skali kraju w podmiotach specjalizujących się w działalności w zakresie budownictwa w roku 2011, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia⁴ o 5,9% (w odniesieniu do 2005 r. – wzrost o 38,7%).

Tabl. 5. Dynamika przeciętnego zatrudnienia^a w podmiotach budowlanych w latach 2006 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	104,7	110,8	109,0	104,6	99,2	105,9
Województwo łódzkie	106,2	112,0	108,1	106,6	99,8	102,3

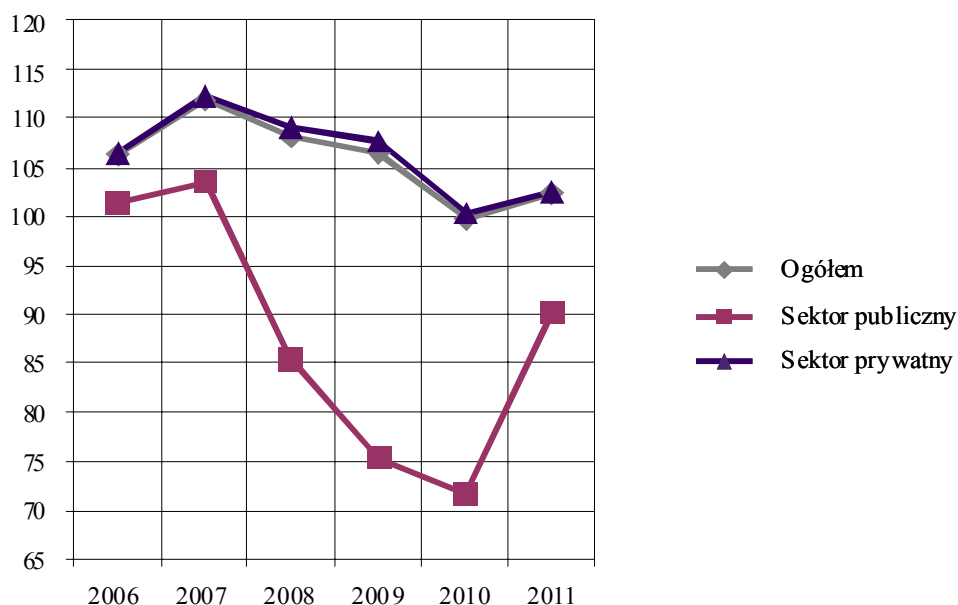
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych zagranicą.

³ Bez danych dotyczących zatrudnionych za granicą.

⁴ Przeciętne zatrudnienie w przedsiębiorstwach budowlanych w Polsce wyniosło w 2011 r. 500,8 tys. osób.

Dynamika przeciętnego zatrudnienia, liczona w odniesieniu do roku poprzedniego, w podmiotach budowlanych w województwie łódzkim zmniejszała się począwszy od roku 2008 aż do roku 2010 (tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia stopniowo słabło). Jednak spadek przeciętnego zatrudnienia (o 0,2 p.proc.) zaobserwowano jedynie w roku 2010. Warto zaznaczyć, że podobne tendencje zanotowano w skali kraju. W działających na terenie całej Polski jednostkach budowlanych, zatrudniających powyżej 9 osób, dynamika przeciętnego zatrudnienia systematycznie zmniejszała się w latach 2008 – 2010, a w roku 2010, w odniesieniu do 2009 r., nastąpił spadek przeciętnego zatrudnienia o 0,8 p.proc. Natomiast w roku 2011, w stosunku do roku 2010, zarówno w województwie łódzkim, jak również w skali całego kraju, przeciętne zatrudnienie w podmiotach, zatrudniających powyżej 9 osób, specjalizujących się w budownictwie, uległo zwiększeniu (odpowiednio o 5,9 % i o 2,3%).

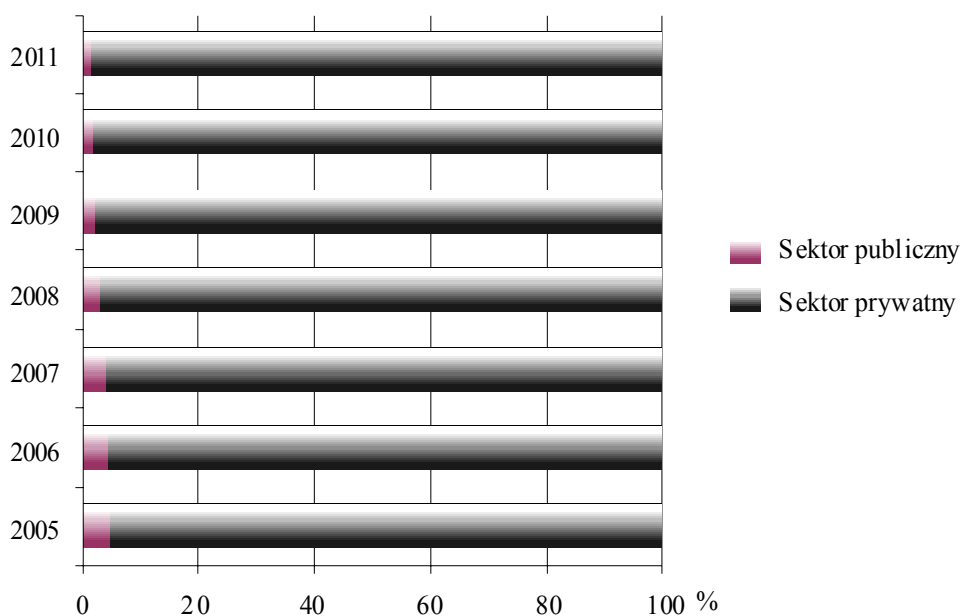
Wykres 3. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, mających siedzibę w województwie łódzkim w latach 2006 – 2011
Rok poprzedni = 100

W podmiotach budowlanych sektora publicznego w województwie łódzkim (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) przeciętne zatrudnienie w 2011 r. wyniosło 344 osoby i było o 9,7% niższe w porównaniu z zanotowanym rok wcześniej oraz aż o 56,3% niższe w odniesieniu stanu z roku 2005. Natomiast wśród specjalizujących się w działalności związanej z budownictwem podmiotów, które należą do sektora prywatnego, w roku 2011 w województwie łódzkim przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 23,5 tys. osób, tj. o 2,5% wyższym w skali roku oraz o 44,4% większym niż w 2005 r.

Analizując badaną zbiorowość pod względem sektorów własności możemy zauważyć, że udział sektora publicznego w rozpatrywanych jednostkach budowlanych na terenie województwa łódzkiego od roku 2005 systematycznie spadał. W 2011 r. ukształtował się na poziomie zaledwie 1,4%, co oznacza spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,2 p.proc. W odniesieniu do roku 2005 udział sektora publicznego zmniejszył o 3,2 p.proc. Podobne tendencje zanotowano w przypadku rozpatrywanych jednostek z terenu całego kraju. Udział sektora publicznego w podmiotach budowlanych w Polsce uległ zmniejszeniu z 10,5% w roku 2005 do 2,6% w roku 2011.

Wykres 4. Struktura przeciętnego zatrudnienia w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, mających siedzibę w województwie łódzkim, według sektorów w latach 2005 - 2011

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. w województwie łódzkim w przedsiębiorstwach budowlanych zatrudniających powyżej 9 osób osiągnęło poziom 2866,31 zł i było o 12,9% niższe niż w tego rodzaju jednostkach w kraju – 3290,13 zł.

Warto zauważyć, że w roku 2011, w porównaniu z 2010 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w analizowanych podmiotach w województwie łódzkim uległo zwiększeniu o 8,0%, a w porównaniu z rokiem 2005 rozpatrywane wynagrodzenie było wyższe o 53,7%. W skali kraju zaobserwowano wolniejszy wzrost przeciętnych wynagrodzeń w jednostkach budowlanych – o 5,0% w porównaniu z rokiem 2010 oraz o 52,9% w porównaniu z rokiem 2005.

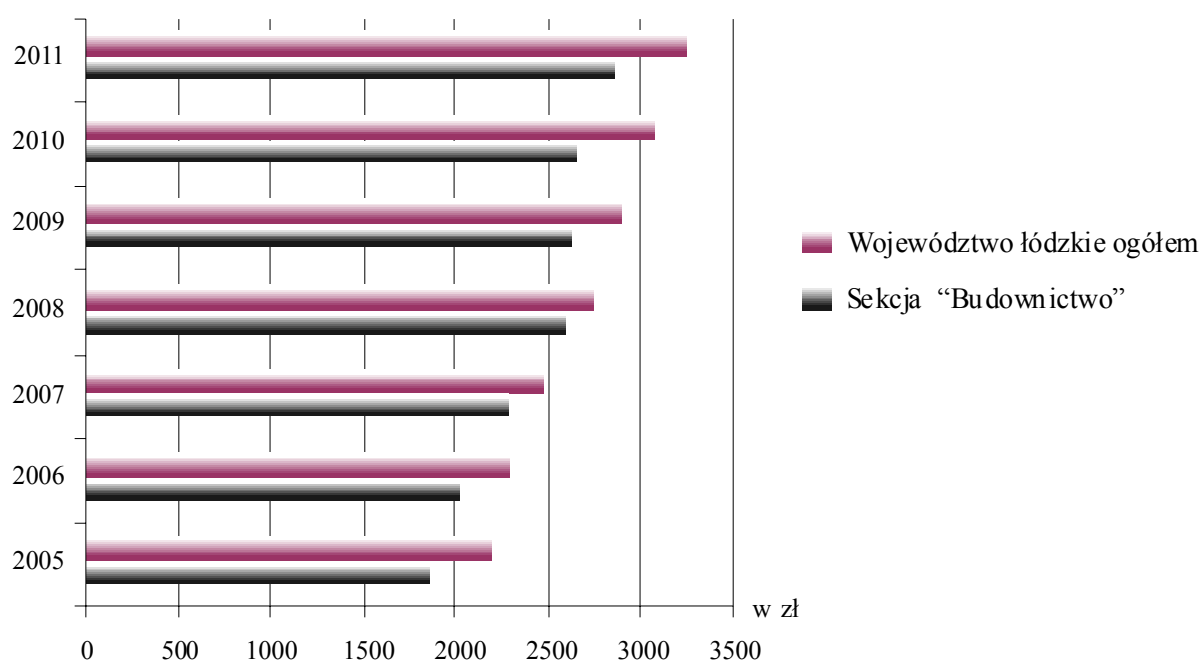
Tabl. 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^a w podmiotach budowlanych zatrudniających powyżej 9 osób w województwie łódzkim w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	w złotych						
O G Ó Ł E M	1864,43	2023,08	2285,00	2585,03	2626,29	2653,95	2866,31
sektor publiczny	2299,00	2524,4	2709,88	3089,82	3275,31	3119,23	3651,77
sektor prywatny	1843,43	2000,04	2267,01	2568,27	2611,21	2646,22	2854,83

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych zagranicą.

Analizując wynagrodzenia w podmiotach budowlanych pod względem sektorów własności możemy zaobserwować, że w każdym z badanych lat przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze publicznym było o ponad 15,0% wyższe niż w sektorze prywatnym. W roku 2011 w podmiotach budowlanych należących do sektora publicznego, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 3651,77 zł i było o 17,1% wyższe niż w 2010 r. oraz o 58,8% wyższe w odniesieniu do 2005 r. Natomiast w sektorze prywatnym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. wyniosło 2854,83 zł i było o 7,9% wyższe w porównaniu z 2010 r. oraz o 54,9% wyższe niż w 2005 r.

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie łódzkim w latach 2005 – 2011

W analizowanym okresie kwoty przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w jednostkach budowlanych były niższe od poziomu wynagrodzeń ogółem zanotowanych w województwie łódzkim. W roku 2011 przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto podmiotów specjalizujących się w budownictwie były o 11,7 % niższe niż kwoty ogółem odnotowane w województwie łódzkim. Dla porównania, w roku 2010 przeciętne miesięczne wynagrodzenia analizowanych podmiotów stanowiły 86,6% wielkości charakteryzujących całe województwo. Jednak największe różnice zaobserwowano w 2005 r., kiedy przeciętne wynagrodzenia jednostek zaklasyfikowanych do sekcji „Budownictwo” były o 14,8% niższe od przeciętnej w województwie łódzkim.

Wykres 6. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w podmiotach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie łódzkim w latach 2006 – 2011
Rok poprzedni = 100

We wszystkich rozpatrywanych latach, poza rokiem 2010, kwoty przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto podmiotów budowlanych w województwie łódzkim, w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększały się. Jedynie w roku 2010, w porównaniu z rokiem 2009, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto podmiotów budowlanych uległo zmniejszeniu (o 0,2%).

Najwyższe dynamiki rozpatrywanych wynagrodzeń w sekcji „Budownictwo”, podobnie jak wynagrodzeń ogółem w województwie łódzkim, zanotowano w latach 2007 – 2008. Kolejne lata charakteryzowały się słabszym tempem wzrostu wynagrodzeń, zarówno w jednostkach specjalizujących się w budownictwie, jak również w przypadku przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń ogółem w województwie.

1.3. Wypadki przy pracy

Jednym z obszarów badań warunków pracy jest statystyka wypadków przy pracy. Informacje te są niezbędne do analizy rozmiarów, przyczyn i skutków takich zdarzeń oraz podejmowania działań prewencyjnych zapewniających ochronę pracownikom.

Dane o wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku (Z-KW) i obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy.

W 2011 r. w województwie łódzkim w sekcji „Budownictwo” zanotowano 389 wypadków przy pracy, w których poszkodowane zostały 394 osoby, tj. 4,3% ogólnej liczby ofiar wypadków przy pracy w budownictwie w kraju. Wypadki odnotowane w podmiotach prowadzących działalność w zakresie budownictwa stanowiły 6,6% ogółu wypadków przy pracy zarejestrowanych w województwie łódzkim. Wypadki zbiorowe stanowiły 0,5% wszystkich wypadków w budownictwie, a uczestniczyło w nich 1,8% ogólnej liczby poszkodowanych.

Osoby ulegające wypadkom w budownictwie częściej narażeni byli na śmierć lub ciężkie uszkodzenie ciała niż poszkodowani w wypadkach ogółem w całej gospodarce narodowej. W zaistniałych wypadkach lekkie obrażenia ciała odniosło 97,7% osób (99,1% ogółem w gospodarce narodowej), ciężkich obrażeń ciała doznało 1,0% poszkodowanych (ogółem 0,5%), natomiast 1,3% wypadków skutkowało śmiercią ofiary (ogółem 0,4%).

Najwięcej wypadków wystąpiło przy robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (43,4% ogólnej liczby wypadków w budownictwie) oraz przy robotach budowlanych specjalistycznych (32,0%). Ze względu na liczbę pracujących najwięcej wypadków zanotowano w zakładach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób (30,7%), z czego ponad połowę (53,7%) stanowiły wypadki przy robotach związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Tabl. 7. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkości jednostek lokalnych w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących				
		2 do 9	10 do 49	50 do 249	250 do 499	500 i więcej
O G Ó Ł E M	394	77	100	121	56	40
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	99	24	26	34	15	-
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	169	8	30	65	26	40
Roboty budowlane specjalistyczne.....	126	45	44	22	15	-

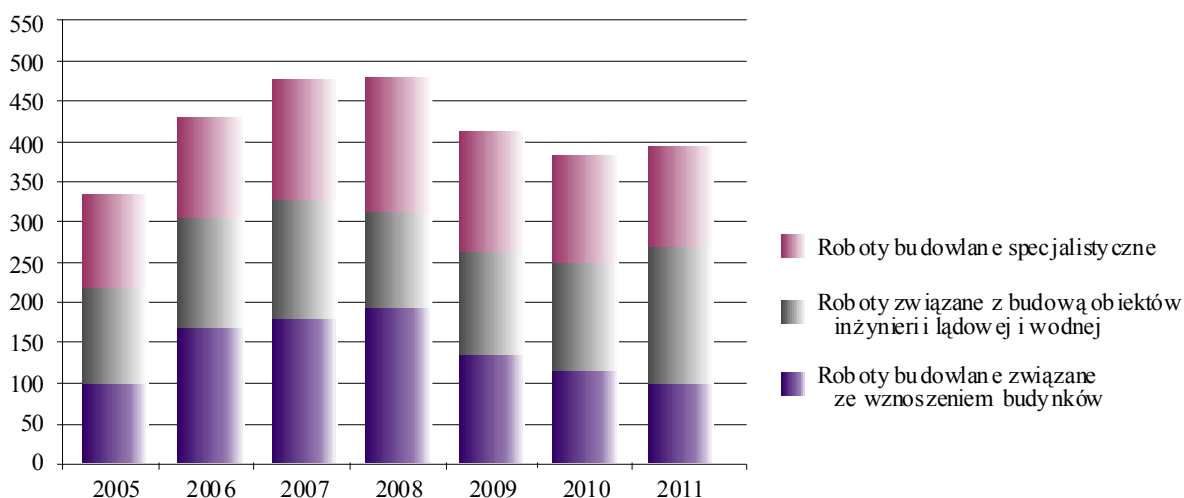
W latach 2005 – 2011 w województwie łódzkim w sekcji „Budownictwo” zanotowano łącznie 2,9 tys. wypadków przy pracy, w których poszkodowanych zostało 2,9 tys. osób. Od początku analizowanego okresu notowano wzrost liczby wypadków i liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, osiągając najwyższy poziom w roku 2008. W 2009 r. nastąpiło znaczne zmniejszenie liczby wypadków – o 16,5% w stosunku do roku poprzedniego. W 2011 r. liczba wypadków była o 19,3% wyższa od zanotowanej na początku badanego siedmioletnia, ale o 20,8% niższa niż w 2008 r.

W analizowanym okresie w wyniku wypadku przy pracy śmierć poniosło 40 osób, 65 osób doznało ciężkiego uszkodzenia ciała, a inni poszkodowani, tj. 96,4% osób uczestniczących w wypadkach przy pracy, doświadczyli lżejszych obrażeń ciała. Najwięcej ofiar śmiertelnych zanotowano w 2006 r.

Tabl. 8. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według skutków wypadków w latach 2005 – 2011

L A T A	Liczba wypadków		Poszkodowani			
	ogółem	w tym zbiorowych	ogółem	w wypadkach powodujących:		
				śmierć osoby poszkodowanej	ciężkie uszkodzenie ciała	lżejsze uszkodzenie ciała
2005.....	326	5	333	4	10	319
2006.....	420	7	429	10	11	408
2007.....	471	6	477	6	17	454
2008.....	491	1	479	7	10	462
2009.....	410	1	411	7	10	394
2010.....	381	2	383	1	3	379
2011.....	389	2	394	5	4	385

Wykres 7. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według działów PKD 2007 w latach 2005 – 2011

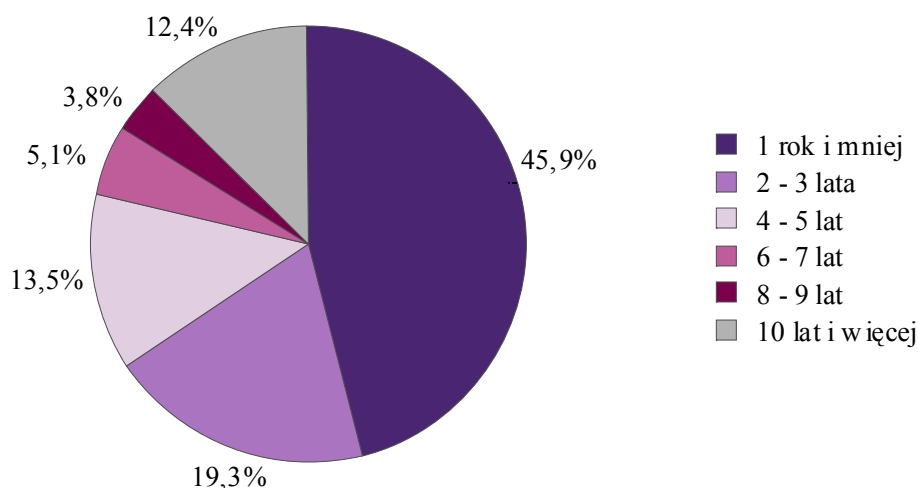
W 2011 r. wypadkom najczęściej ulegali pracownicy młodzi w wieku 25 – 34 lata, stanowiący 33,2% ogólnej liczby osób poszkodowanych w wypadkach w budownictwie. Dużą grupę poszkodowanych stanowiły również osoby w wieku 35 – 44 lata (24,4% ogółu poszkodowanych).

Tabl. 9. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wieku w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Grupy wieku						
		0-17 lat	18-24 lata	25-34 lata	35-44 lata	45-54 lata	55-64 lata	65 lat i więcej
O G Ó Ł E M	394	-	49	131	96	66	52	-
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków.....	99	-	9	28	25	13	24	-
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.....	169	-	21	56	38	32	22	-
Roboty budowlane specjalistyczne	126	-	19	47	33	21	6	-

Wypadkom ulegają najczęściej pracownicy z bardzo krótkim stażem pracy, a liczba wypadków spada wraz ze wzrostem stażu pracy. W 2011 r. wśród osób poszkodowanych największy udział stanowili pracownicy ze stażem wynoszącym 1 rok (24,6% ogólnej liczby wypadków w budownictwie) lub mniej (21,3% ogółu).

Wykres 8. Struktura poszkodowanych w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2011 r.

Analiza aspektu ryzyka wystąpienia wypadku według wykonywanego zawodu wykazała, że w 2011 r. najbardziej narażona na niebezpieczeństwo była praca robotnika budowlanego (12,2% ogólnej liczby wypadków w budownictwie), robotnika drogowego (7,6%) oraz kierowcy samochodu ciężarowego (4,8%). W całym okresie 2005 – 2011, również najczęściej wypadkom ulegali robotnicy budowlani. Udział tej grupy pracowników wyniósł 10,8% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w budownictwie. Kolejnymi zawodami najbardziej narażonymi na wypadek przy pracy były: monter konstrukcji stalowych (5,8% ogółu), murarz (4,5%), kierowca samochodu ciężarowego (4,2%) oraz robotnik drogowy (3,9%).

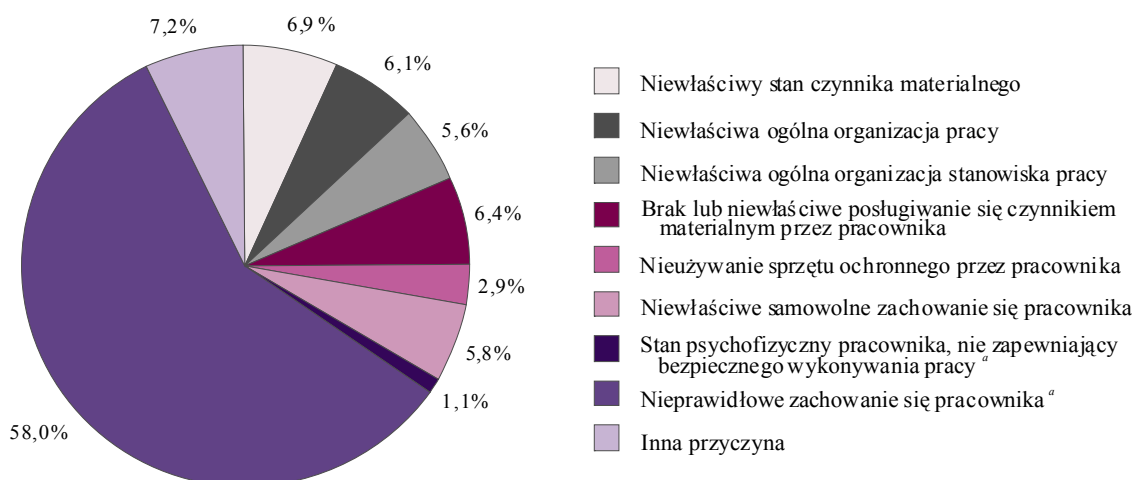
Analiza przyczyn i wydarzeń powodujących uraz dowiodła, że ponad połowa (58,0%) liczby przyczyn wypadków przy pracy w budownictwie w 2011 r. związana była z nieprawidłowym zachowaniem pracownika spowodowanym m.in. nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

Tabl. 10. Przyczyny wypadków przy pracy w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty budowlane specjalistyczne
OGÓŁEM	816	206	341	269
Niewłaściwy stan czynnika materialnego.....	56	13	20	23
Niewłaściwa ogólna organizacja pracy	50	11	17	22
Niewłaściwa ogólna organizacja stanowiska pracy	46	14	18	14
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika.....	52	10	23	19
Nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika.....	24	9	6	9
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika	47	10	25	12
Stan psychofizyczny pracownika, nie zapewniający bezpiecznego wykonywania pracy ^a	9	3	3	3
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika ^a	473	122	201	150
Inna przyczyna	59	14	28	17

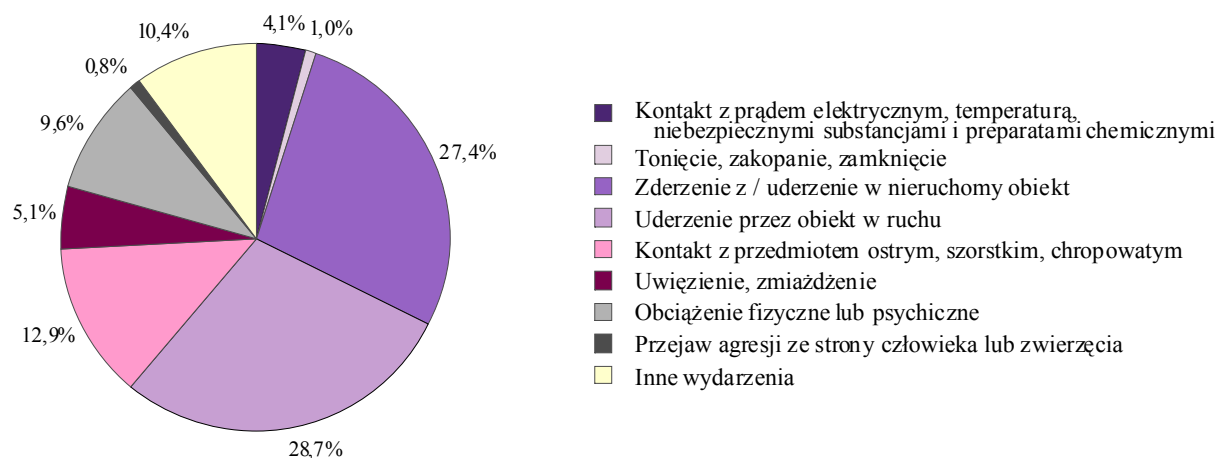
^a Spowodowany m.in. nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

Wykres 9. Struktura przyczyn wypadków przy pracy w 2011 r.

Najwięcej wypadków przy pracy w budownictwie miało miejsce na skutek uderzenia pracownika przez obiekt w ruchu (28,7%) lub zderzenia z nieruchomym obiektem (27,4%). Trzecią, najczęściej występującą przyczyną wypadków był kontakt uszkodzonego z przedmiotem ostrym, szorstkim lub chropowatym (12,9%).

Wykres 10. Struktura uszkodzonych w wypadkach przy pracy według wydarzeń powodujących uraz w 2011 r.

W 2011 r. wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy największa liczba osób doznała urazu kończyn górnych (37,3%) i dolnych (35,3%) oraz głowy (10,7%).

Tabl. 11. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup umiejscowienia urazu w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty budowlane specjalistyczne
O G Ó Ł E M	394	99	169	126
Nieznane lub nieokreślone	1	-	1	-
Głowa	42	12	13	17
Szyja wraz z kręgosłupem szyjnym	3	1	1	1
Grzbiet, łącznie z kręgosłupem	10	2	6	2
Tułów i organy wewnętrzne	20	6	8	6
Kończyny górne	147	38	61	48
Kończyny dolne	139	33	64	42
Całe ciało i jego różne części	26	6	11	9
Inne części ciała	6	1	4	1

Pracownicy pomiotów z sekcji „Budownictwo”, którzy ulegli wypadkom w 2011 r. przebywali łącznie 22,5 tys. dni na zwolnieniu lekarskim z powodu niezdolności do pracy, co dało w przeliczeniu na 1 poszkodowanego – 57 dni. Wskaźnik liczby dni niezdolności do pracy na 1 poszkodowanego ogółem we wszystkich sekcjach był niższy i wyniósł 41 dni. Wskaźnik liczby dni niezdolności do pracy na 1 poszkodowanego był najwyższy w dziale „roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków” (71 dni). Najczęściej osoby poszkodowane w wypadkach przy pracy w budownictwie były niezdolne do pracy przez okres 1 miesiąca lub dłużej (60,4%).

Tabl. 12. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według liczby dni niezdolności do pracy w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Poszkodowani według dni niezdolności do pracy:					
		razem	0-3	4-20	21 dni ale mniej niż 1 miesiąc	1 miesiąc ale mniej niż 3 miesiące	3 miesiące i więcej
			dni				
O G Ó Ł E M	394	389	23	83	48	149	86
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	99	98	4	16	8	39	31
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	169	168	8	40	28	60	32
Roboty budowlane specjalistyczne	126	123	11	27	12	50	23

1.4. Wyniki finansowe podmiotów prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”

Analizę informacji o sytuacji budownictwa w województwie łódzkim warto wzbogacić wynikami finansowymi przedsiębiorstw niefinansowych. W niniejszej części analiza ta zostanie oparta o sprawozdawczość finansową za lata 2008 – 2010. Prezentowane dane obejmują prowadzące księgi rachunkowe podmioty gospodarcze, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i których podstawowa działalność według PKD 2007 została zaklasyfikowana do sekcji „Budownictwo”.

W roku 2010 wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były słabsze w porównaniu z wcześniejszymi latami. Mniej korzystne były również podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw budowlanych ukształtowały się w 2010 r. na poziomie 5624,4 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 6,2% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 5296,6 mln zł i wzrosły o 6,8%. W wyniku niższej dynamiki przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania, wskaźnik poziomu kosztów wzrósł – z 89,1% w 2008 r. do 94,2% w 2010 r.

Tabl. 13. Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw niefinansowych, zaklasyfikowanych do sekcji „Budownictwo” w latach 2008 – 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w tysiącach złotych		
Przychody z całokształtu działalności	5702829	5298339	5624398
w tym przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5567312	5143703	5519086
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności.....	5083637	4957095	5296582
w tym koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.....	4931525	4810119	5170687
Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	635787	333584	348399
Wynik finansowy brutto	618869	341289	327492
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ^a	90725	52564	50184
Wynik finansowy netto	528144	288725	277308

^a Obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wynik finansowy brutto przedsiębiorstw budowlanych z województwa łódzkiego wyniósł 327,5 mln zł w 2010 r. wobec 341,3 mln zł w 2009 r., a obowiązkowe obciążenia tego wyniku ukształtowały się na poziomie 50,2 mln zł (wobec 52,6 mln zł). Wynik finansowy netto wyniósł 277,3 mln zł w 2010 r. i był niższy o 4,0% niż przed rokiem.

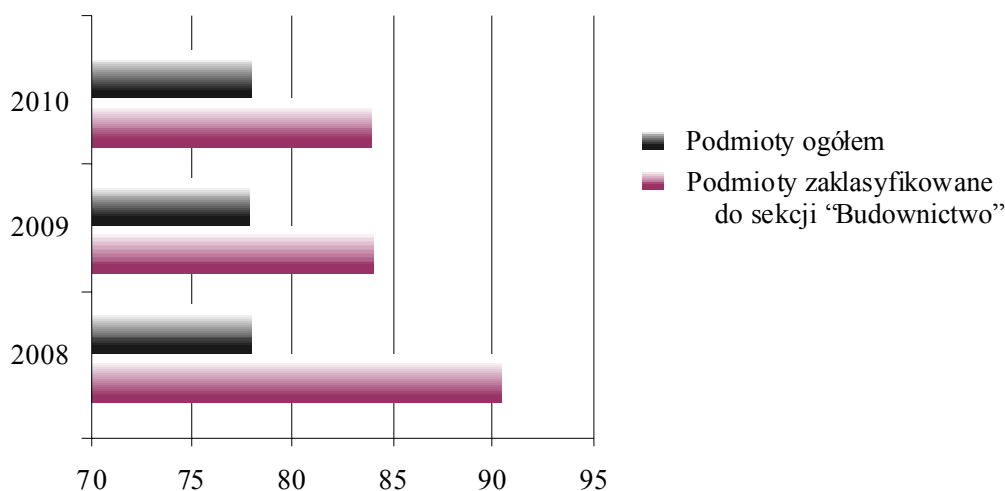
Wskaźnik rentowności brutto obniżył się o 5,1 p.proc. w porównaniu z 2008 r. do poziomu 5,8% w 2010 r., zaś wskaźnik rentowności obrotu netto obniżył się o 4,4 p.proc. do 4,9%.

Tabl. 14. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w przedsiębiorstwach niefinansowych zaklasyfikowanych do sekcji „Budownictwo” w latach 2008 – 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w %		
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	89,1	93,6	94,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	10,9	6,4	5,8
Wskaźnik rentowności obrotu netto	9,3	5,4	4,9
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	47,2	52,6	51,6
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	125,2	118,4	116,1

W 2010 r., podobnie jak w 2009 r., zysk netto wykazało 84,0% badanych podmiotów, wobec 90,3% w 2008 r. Warto zwrócić uwagę, że udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów był znacznie wyższy dla sekcji „Budownictwo” niż w przypadku udziału obliczonego dla wszystkich podmiotów z województwa łódzkiego (78,0% w 2010 r. i 2008 r., 77,9% w 2008 r.).

Wykres. 11. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów w latach 2008 – 2010

2. PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA ZREALIZOWANA NA TERENIE KRAJU PRZEZ PODMIOTY BUDOWLANE MAJĄCE SIEDZIBĘ ZARZĄDU W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

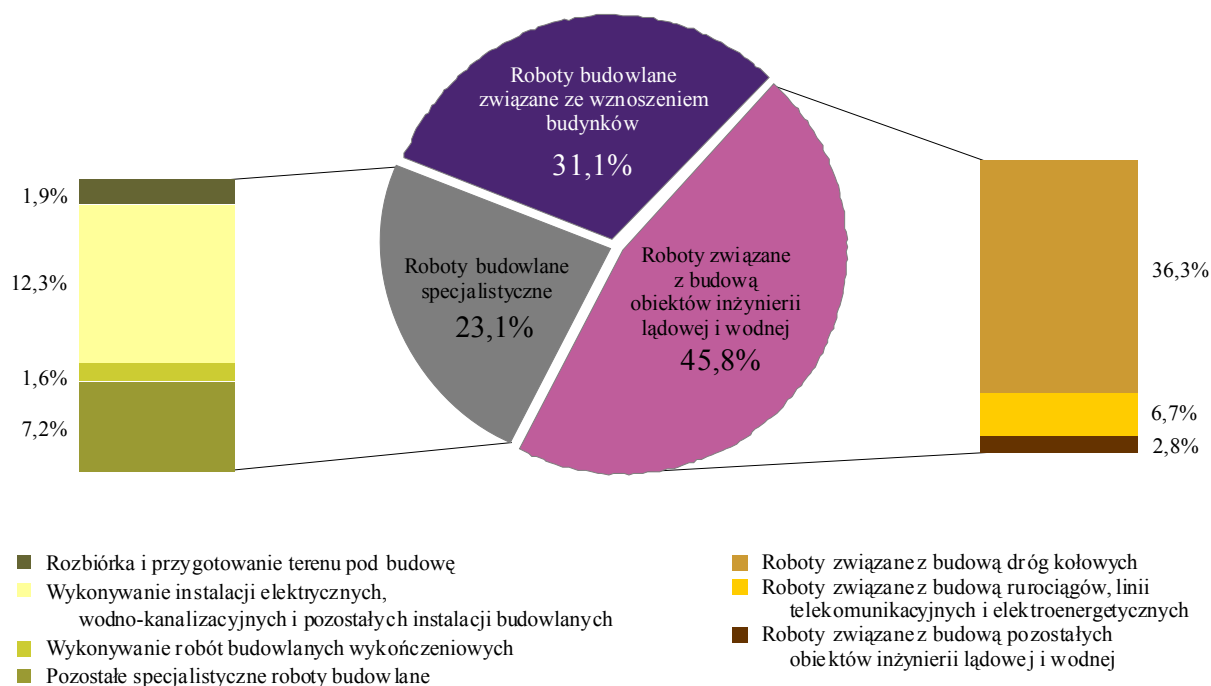
Badanie z zakresu sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (B-01) prowadzone jest wśród przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności, zgodnie z PKD 2007, jest budownictwo. Obowiązek przekazywania danych statystycznych związanych z tą tematyką dotyczy jednostek budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Należy podkreślić, że sprzedaż produkcji budowlano-montażowej odnosi się do robót, za które wystawiono faktury, niezależnie od tego czy zostały one zapłacone

W 2011 r. podmioty budowlane, mające siedzibę w województwie łódzkim, siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) wykonały na terenie kraju szeroki zakres robót związanych ze wznoszeniem budynków lub obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz robót budowlanych specjalistycznych. Wartość produkcji budowlano-montażowej, zrealizowanej systemem zlecieniowym, wyniosła 5281,3 mln zł, co stanowiło 5,1% wartości produkcji uzyskanej przez tego typu podmioty z terenu całego kraju.

Sprzedaż robót budowlano-montażowych niemal w całości (99,3%) została realizowana przez przedsiębiorstwa z sektora prywatnego.

Rozpatrując strukturę produkcji budowlano-montażowej według grup PKD 2007 dostrzec można, że wśród przedsiębiorstw objętych badaniem w 2011 r. dominującą pozycję zajęły podmioty specjalizujące się w robotach budowlanych związanych z budową dróg kołowych i szynowych (tj. dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej oraz mostów i tuneli). Udział sprzedaży robót budowlanych zrealizowanych przez tego typu jednostki w ogólnej wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wyniósł 36,3%. Istotną rolę odegrały również przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności były roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych (29,0% ogólnej wartości tej produkcji). Na kolejnej pozycji znalazły się podmioty, które wykonywały głównie instalacje elektryczne, wodno-kanalizacyjne i pozostałe instalacje budowlane (12,3%).

Wykres 12. Struktura produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według grup PKD 2007 w 2011 r.

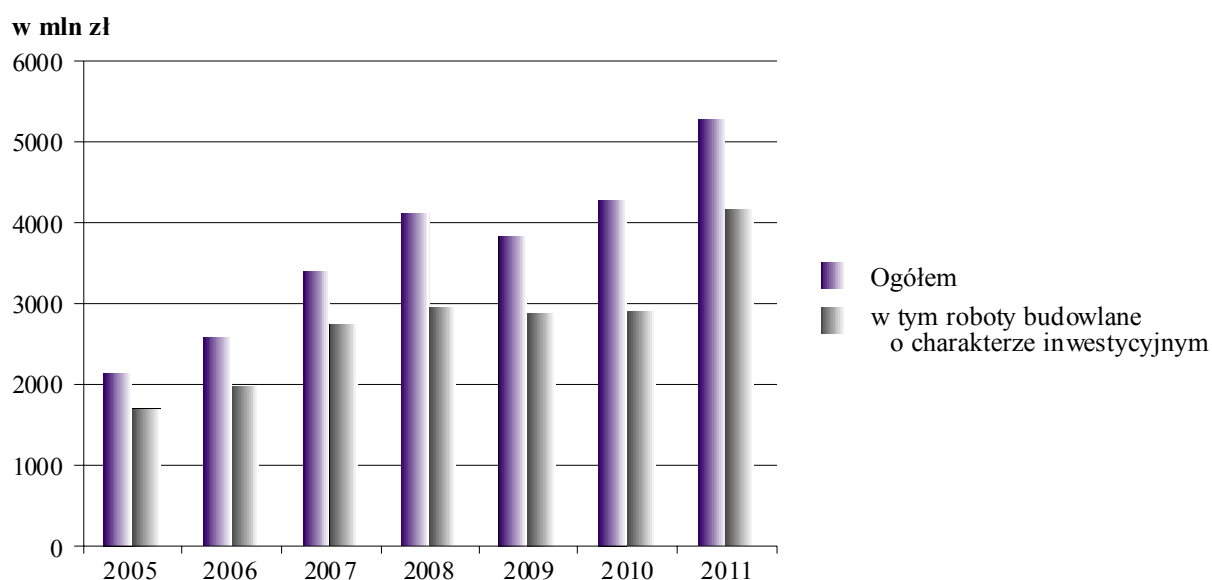

Tabl. 15. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według grup PKD 2007 w latach 2005 – 2011

GRUPY PKD	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	w milionach złotych						
OGÓŁEM	2146,6	2579,4	3402,3	4109,1	3833,0	4280,5	5281,3
w tym:							
Roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	525,9	738,7	1005,6	983,2	1080,3	1220,5	1917,4
Roboty związane z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych	195,9	174,9	201,1	276,7	266,9	343,9	352,7
Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej	54,1	59,5	63,3	78,7	68,2	63,7	148,4
Rozbiórka i przygotowanie terenu pod budowę	19,4	25,2	25,6	35,0	61,3	117,9	101,6
Wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych	326,5	338,2	441,8	650,8	587,5	615,9	649,8
Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	29,1	20,6	103,9	58,5	115,8	110,4	86,1
Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	109,1	158,3	212,1	235,1	146,4	202,8	381,2

Analiza danych o podmiotach budowlanych, które zostały objęte badaniem w latach 2005 – 2011 pokazuje, że w roku 2011 zanotowano najwyższą wartość sprzedaży robót budowlano-montażowych. Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących), zrealizowana w 2011 r., była o 23,4% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 11,7% w 2010 r.). Jednocześnie, należy zwrócić uwagę, że poza zanotowanym w roku 2009 spadkiem wartości sprzedaży omawianych robót (o 6,7% w porównaniu z rokiem 2008), w każdym z rozpatrywanych lat produkcja budowlano-montażowa charakteryzowała się tendencją rosnącą.

Wykres 13. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim (w cenach bieżących) w latach 2005 – 2011

Ze względu na ekonomiczne oraz techniczne znaczenie robót budowlano-montażowych, w badaniach statystycznych gromadzone są również informacje związane z inwestycyjnym charakterem tych robót. Dotyczy to zarówno prac realizowanych w nowych obiektach (m.in. przygotowanie i zagospodarowanie terenu pod budowę, budowę wraz z robotami wykończeniowymi, montaż maszyn i urządzeń trwale umiejscowionych), jak i tych, które przeprowadza się w obiektach już istniejących (roboty mające charakter przebudowy czy rozbudowy).

Z danych przedsiębiorstw budowlanych mających siedzibę zarządu w województwie łódzkim, które zostały objęte badaniem w latach 2005 – 2011 wynika, że udział robót o charakterze inwestycyjnym w ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej mieścił się w przedziale od 68,2% do 81,2%. W roku 2011 udział ten wyniósł 78,7%. Wyniki te wskazują jednoznacznie, że w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej podmiotów zatrudniających powyżej 9 osób, zasadnicze znaczenie odgrywa sprzedaż robót o charakterze inwestycyjnym⁵.

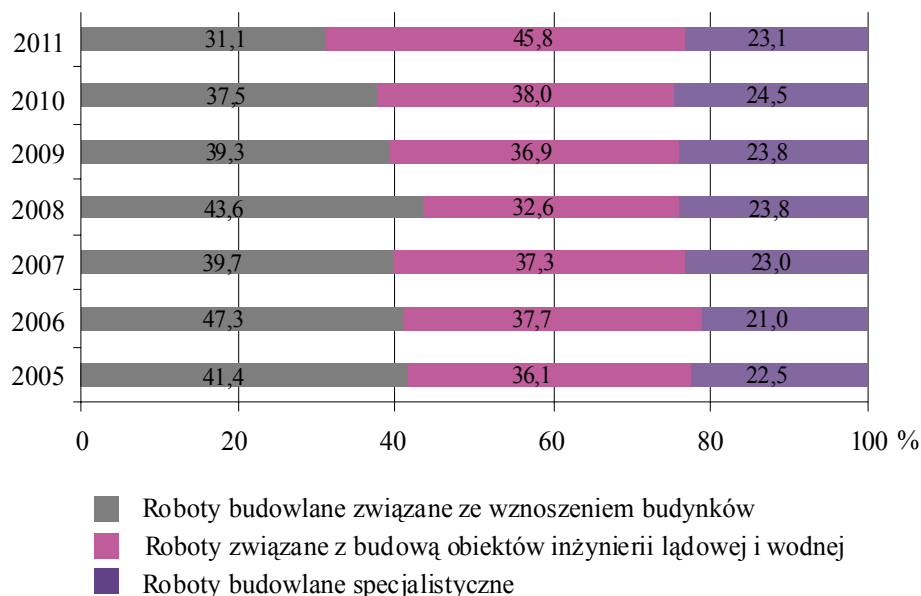
Biorąc pod uwagę jedynie wartość robót o charakterze inwestycyjnym, w roku 2011 przedsiębiorstwa budowlane województwa łódzkiego wykonały 5,9% ogółu prac inwestycyjnych, które zostały zrealizowane w Polsce (wobec 5,2% w 2010 r.). Warto podkreślić, że udział tego rodzaju robót w wartości ogólnokrajowej był nieco wyższy niż dla produkcji budowlano-montażowej ogółem (5,1% w 2011 r. wobec 5,0% w 2010 r.).

Tabl. 16. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według działów PKD 2007 w 2011 r.

DZIAŁY PKD 2007	Symbol działu PKD 2007	Ogółem		W tym roboty o charakterze inwestycyjnym	
		w mln zł	Polska=100	w mln zł	Polska=100
O G Ó Ł E M	4	5281,3	5,1	4156,8	5,9
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	41	1644,0	4,3	1329,7	5,0
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	42	2418,6	6,0	2088,0	7,4
Roboty budowlane specjalistyczne	43	1218,7	4,9	739,1	4,7

⁵ O zaliczeniu robót budowlanych do inwestycji decydują kryteria techniczne, a nie finansowe.

Wykres 14. Struktura produkcji budowlano-montażowej wykonanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według działów PKD 2007 w latach 2005 – 2011

Analiza zmian wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych według działów PKD 2007 w czasie wskazuje, że w 2011 r., podobnie jak w 2010 r., wśród jednostek budowlanych mających siedzibę w województwie łódzkim dominowały podmioty, których podstawowym rodzajem działalności były roboty budowlane związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (w 2011 r. – 45,8% ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej, w 2010 r. – 38,0%). Warto przy tym zauważyć, w poprzednich latach będących przedmiotem analizy, większy udział w sprzedaży robót budowlano-montażowych miały jednostki specjalizujące się robotach budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków. Maksymalny udział podmiotów specjalizujących się we wznoszeniu budynków odnotowano w 2009 r. (39,3% ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej), podczas gdy w roku kończącym analizę udział tego typu jednostek spadł do 31,1%.

Opisane zmiany w strukturze produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, wynikają przede wszystkim ze zmian w wartości sprzedaży produkcji, które miały miejsce w roku 2009. Zanotowany wtedy spadek sprzedaży robót budowlano-montażowych był wynikiem zmniejszenia się o 15,9% wartości sprzedaży robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, a także spadku o 7,0% wartości sprzedaży robót budowlanych specjalistycznych, natomiast w jednostkach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej, w 2009 r. odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej o 5,7%.

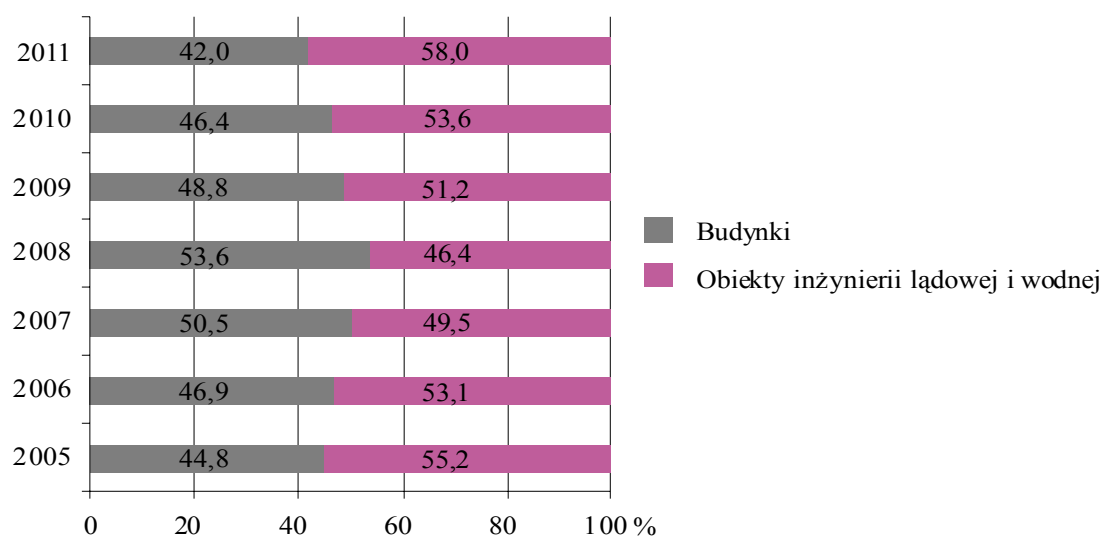
Tabl. 17. Dynamika produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim (ceny bieżące) w latach 2006 – 2011

DZIAŁY PKD	Symbol działu PKD 2007	2006	2007	2008	2009	2010	2011
		roku poprzedni = 100					
O G Ó Ł E M	4	120,2	131,9	120,8	93,3	111,7	123,4
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	41	120,0	126,8	132,8	84,1	106,6	102,4
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	42	125,4	130,5	105,4	105,7	115,0	148,6
Roboty budowlane specjalistyczne	43	112,0	144,4	125,0	93,0	114,9	116,4

Po spadku zanotowanym w roku 2009, w latach 2010 i 2011 zaobserwowano zwiększenie produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez mające siedzibę w województwie łódzkim jednostki o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Na wzrost ten wpływ miało zwiększenie sprzedaży produkcji w każdym z działów należących do sekcji „Budownictwo”. Należy przy tym podkreślić, że w 2011 r. największy wzrost sprzedaży robót budowlano-montażowych (o 48,6%) odnotowano w jednostkach, które specjalizowały się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Podmioty te miały jednocześnie największy udział w ogólnej wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (45,8%).

Warto zauważyć, że w podmiotach specjalizujących się w wykonywaniu robót związanych z budową dróg kołowych i szynowych w 2011 r. zaobserwowano zwiększenie wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych aż o 57,1% (jednostki z tej grupy realizują 79,3% wartości całej produkcji tego działu), natomiast przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności było wykonywanie robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych odnotowały spadek sprzedaży produkcji budowlano-montażowej o 2,3% (podmioty z tej grupy realizują 93,2% produkcji tego działu).

Wykres 15. Struktura produkcji budowlano-montażowej wykonanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według rodzajów obiektów budowlanych (PKOB) w latach 2005 – 2011

W 2011 r. w województwie łódzkim nastąpiły zmiany w strukturze produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych sklasyfikowanych zgodnie z PKOB⁶. W porównaniu z rokiem 2010 zanotowano zmniejszenie udziału robót zrealizowanych przy budowie budynków o 4,4 p.proc. do 42,0% na rzecz obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Spadek udziału robót zrealizowanych przy budowie budynków był wynikiem obniżenia się zarówno udziału produkcji budowlano-montażowej dotyczącej budynków mieszkalnych⁷ w ogólnej wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych (o 3,1 p.proc. do 9,4%), jak również udziału produkcji budowlano-montażowej związanej z wykonaniem budynków niemieszkalnych⁸ (o 1,3 p.proc. do 32,6%).

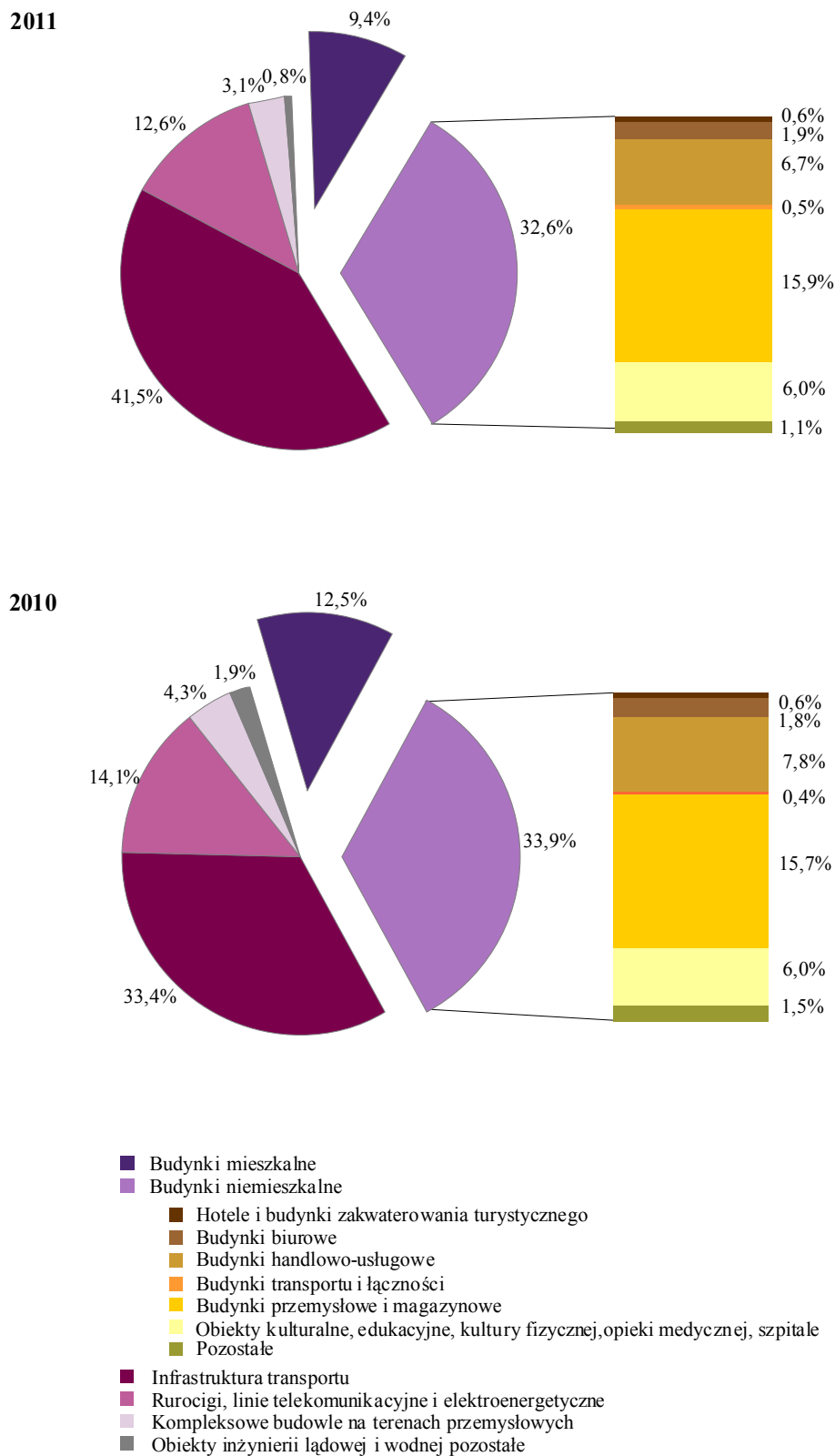
Wzrost udziału sprzedaży robót budowlano-montażowych związanych z realizacją obiektów inżynierii lądowej i wodnej (do 58,0%) wynikał ze zwiększenia (o 8,1 p.proc. do 41,5%) udziału produkcji zrealizowanej przy budowie infrastruktury transportu. Warto zauważyć, że omawiany wzrost dotyczył przede wszystkim udziału prac jednostek zajmujących się budową autostrad, dróg ekspresowych, ulic i dróg pozostałych (o 7,5 p.proc. do 31,8%). Przedsiębiorstwa te zanotowały w 2011 r. zwiększenie wartości produkcji budowlano-montażowej o 61,1% w odniesieniu do 2010 r.

⁶ Patrz aneks, str. 127.

⁷ Spadek udziału robót zrealizowanych przy budowie budynków mieszkalnych w ogólnej wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych dotyczył wszystkich grup według PKOB, tj. budynków o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych (o 2,7 p.proc.) oraz budynków mieszkalnych jednorodzinnych i budynków zbiorowego zamieszkania (o 0,3 p.proc.).

⁸ Spadek ten dotyczył obniżenia udziału budynków handlowo-usługowych oraz pozostałych budynków niemieszkalnych (o 0,4 p.proc.).

Wykres 16. Struktura produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB) w latach 2010 i 2011

Tabl. 18. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę w województwie łódzkim, według rodzajów obiektów budowlanych PKOB (ceny bieżące) w latach 2005 – 2011

RODZAJE OBIEKTÓW BUDOWLANYCH	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	w milionach złotych						
O G Ó Ł E M	2146,6	2579,4	3402,3	4109,1	3833,0	4280,5	5281,3
Budynki	961,0	1210,5	1718,4	2204,4	1871,3	1986,4	2219,7
Budynki mieszkalne	244,1	267,8	498,8	562,1	573,5	536,9	495,9
budynki mieszkalne jednorodzinne	50,0	37,6	135,1	128,6	81,4	97,8	108,1
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciewe	167,0	210,8	336,0	358,2	434,0	371,3	318,0
budynki zbiorowego zamieszkania	27,1	19,4	27,7	75,3	58,1	67,9	69,9
Budynki niemieszkalne	716,8	942,7	1219,6	1642,3	1297,8	1449,5	1723,8
w tym:							
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	11,9	25,7	13,7	8,5	25,4	25,6	30,8
budynki biurowe	53,6	80,1	91,4	103,7	84,2	79,2	99,5
budynki handlowo-usługowe	160,9	188,1	294,2	586,8	388,3	333,5	351,3
budynki przemysłowe i magazynowe ..	305,6	412,8	590,1	635,7	507,4	672,9	840,3
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	133,0	181,8	159,7	202,7	207,1	257,7	314,8
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1185,6	1368,9	1683,9	1904,7	1961,6	2294,1	3061,6
Infrastruktura transportu	492,7	644,1	1139,0	1162,8	988,2	1427,7	1781,2
w tym:							
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	447,2	616,3	888,8	900,9	949,4	1042,1	1678,4
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	429,2	337,0	350,7	454,2	508,3	602,7	665,5
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	211,6	100,0	97,6	138,8	164,6	192,1	202,1
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	217,7	236,9	253,1	315,4	343,7	410,5	463,4
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	125,8	175,0	170,2	157,6	190,2	184,0	161,3
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	21,8	44,7	24,1	98,2	58,1	79,7	42,3

Analizując efekty budownictwa według PKOB warto przyjrzeć się zmianom w wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych, jakie nastąpiły w latach 2005 – 2011 wśród badanych podmiotów. Dynamika, obliczona w stosunku do roku poprzedniego, produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju przez jednostki mające siedzibę w województwie łódzkim podlegała wahaniom w poszczególnych latach będących przedmiotem analizy. Dodatkowo, była ona niezwykle zróżnicowana w poszczególnych działach PKOB.

Największym zróżnicowaniem cechowała się produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w dziale „obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe”, w ramach którego wyróżnia się budowle sportowe i rekreacyjne (m. in. boiska i budowle sportowe). Po intensywnym wzroście zaobserwowanym w roku 2008 (o 307,7%) w 2009 r. nastąpił spadek o 40,8%. Z kolei w roku 2010 zanotowano wzrost o 37,2% produkcji uzyskanej przy budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej pozostałych, zaś w 2011 r. nastąpił jej spadek o 46,9%.

Na uwagę zasługuje również zanotowany w latach 2010 – 2011 spadek produkcji zrealizowanej przy budowie budynków mieszkalnych (odpowiednio o 6,4% oraz o 7,6%). Jednocześnie, zarówno w 2010 r. jak i w 2011 r., nastąpił wzrost sprzedaży robót budowlanych dla obiektów zaklasyfikowanych do działu infrastruktura transportu⁹ (odpowiednio o 44,5% oraz o 53,6%).

Tabl. 19. Dynamika produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim (ceny bieżące) w latach 2006 – 2011

RODZAJE OBIEKTÓW BUDOWLANYCH	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	roku poprzedni = 100					
O G Ó Ł E M	120,2	131,9	120,8	93,3	111,7	123,4
Budynki mieszkalne	109,7	186,3	112,7	102,0	93,6	92,4
Budynki niemieszkalne	131,5	129,4	134,7	79,0	111,7	118,9
Infrastruktura transportu	130,7	176,8	102,1	85,0	144,5	153,6
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	78,5	104,1	129,5	111,9	118,6	110,4
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	139,2	97,2	92,6	120,7	96,7	87,7
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe.....	205,2	53,8	407,7	59,2	137,2	53,1

⁹ W ramach działu „Infrastruktura transportu” Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych rozróżnia m.in. „autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe”, jak również „drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych”.

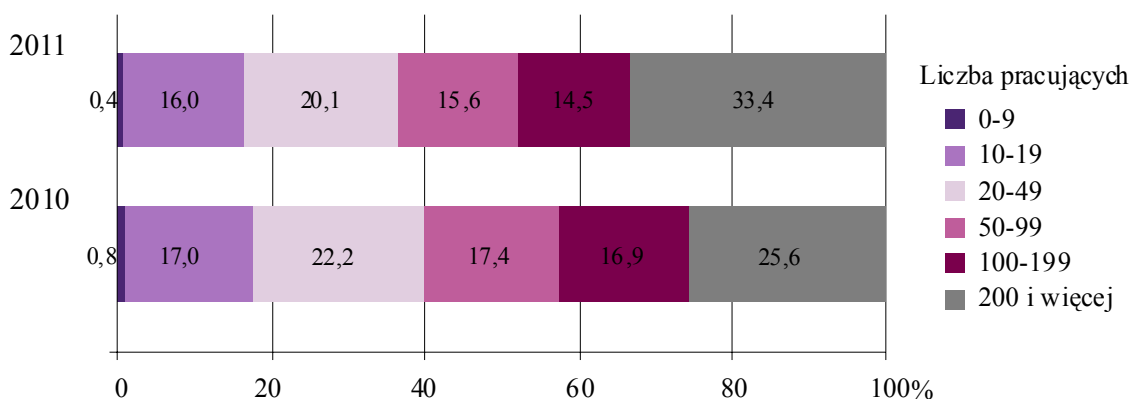
Tabl. 20. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie kraju siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według liczby pracujących (ceny bieżące) w latach 2010 i 2011

LICZBA PRACUJĄCYCH	2010		2011	
	ogółem	w tym roboty o charakterze inwestycyjnym	ogółem	w tym roboty o charakterze inwestycyjnym
	w tysiącach złotych			
O G Ó Ł E M	4280492,7	2911688,4	5281296,9	4156811,9
0-9	34931,6	21524,9	22957,5	13541,0
10-19	727383,3	439221,9	844086,0	519053,4
20-49	950545,0	631413,6	1062907,0	684219,0
50-99	746163,8	566971,7	822076,1	603453,2
100-199	723640,0	478293,6	764921,3	626498,6
200 i więcej	1097829,0	774262,7	1764349,0	1710046,7

Sprawozdanie o produkcji budowlano-montażowej dostarcza również informacji na temat wartości sprzedaży robót budowlanych wykonanych przez jednostki budowlane grupowane w zależności od liczby zatrudnionych osób. W roku 2011, podobnie jak w 2010, największy udział miały podmioty o liczbie pracujących powyżej 200 osób (33,4 % w 2011 r., 25,6% w 2010 r.). Warto podkreślić, że w 2011 r. udział tej grupy w ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej, wzrósł w odniesieniu do 2010 r. o 7,8 p.proc.

Podmioty zatrudniające mniej niż 200 pracowników zanotowały zmniejszenie udziału sprzedaży robót budowlano-montażowych, przy czym największy spadek nastąpił wśród podmiotów zatrudniających od 100 do 199 osób (o 2,4 p.proc. do 14,5% w 2011 r.)

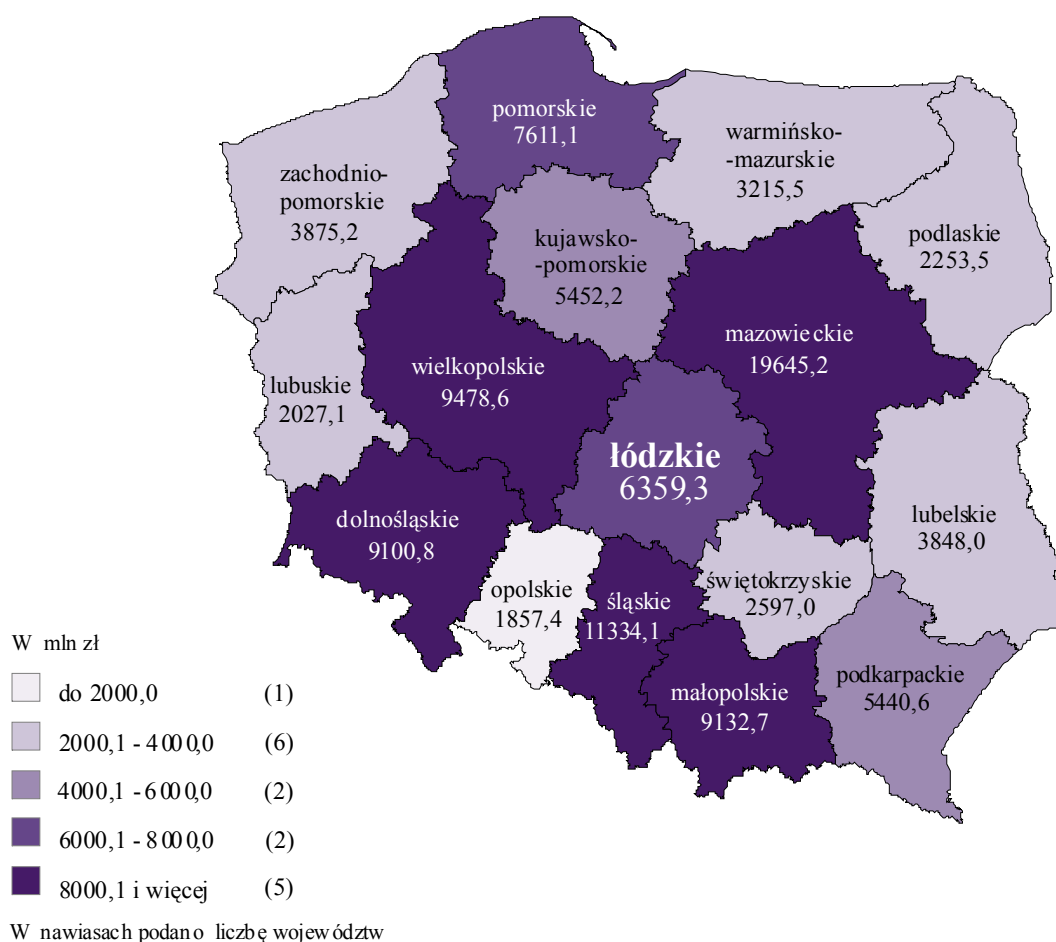
Wykres 17. Struktura produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi przez podmioty budowlane mające siedzibę zarządu w województwie łódzkim, według liczby pracujących w latach 2010 i 2011

3. PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA ZREALIZOWANA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO PRZEZ PODMIOTY BUDOWLANE ZATRUDNIAJĄCE POWYŻEJ 9 OSÓB

Rozpatrując wyniki badań z zakresu produkcji budowlano-montażowej, warto skierować uwagę na dane dotyczące sprzedaży robót, które zostały wykonane na terenie województwa łódzkiego przez podmioty budowlane, których siedziby zarządu zlokalizowane są na terenie całego kraju. W roku 2011 wartość robót budowlano-montażowych wyniosła 6359,3 mln zł, co stanowiło 6,2% wartości krajowej. Porównując uzyskane wyniki do wartości produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej w innych województwach stwierdzić można, że województwo łódzkie uplasowało się na 7 miejscu (podobnie jak w roku 2010).

Kartogram 3. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób, według miejsca (województwa) wykonywania robót w 2011 r.

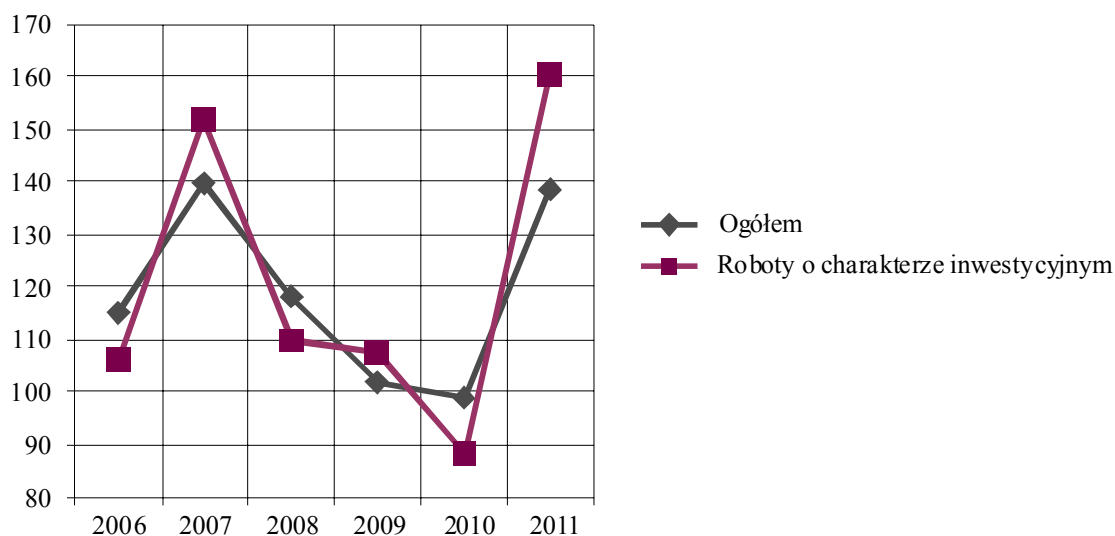
W 2011 r. największa część produkcji branży budowlanej została wykonana przez podmioty mające siedzibę zarządu na terenie województwa łódzkiego – 53,6% (w 2010 r. – 64,9%). Znaczący udział miały również przedsiębiorstwa z siedzibą zarządu w województwie mazowieckim – 23,7% (w 2010 r. – 7,4%) oraz w województwie śląskim – 6,5% (w 2010 – 7,4%). Jednostki budowlane, mające siedziby zarządu w pozostałych województwach, dokonały w województwie łódzkim sprzedaży robót budowlano-montażowych o wartościach, których udziały w całej produkcji budowlano-montażowej ukształtowały się poniżej 4,0%.

Tabl. 21. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie województwa łódzkiego według siedziby zarządów przedsiębiorstw w latach 2005 – 2011

WOJEWÓDZTWA (SIEDZIBA ZARZĄDU PRZEDSIĘBIORSTWA)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	w tysiącach złotych						
O G Ó Ł E M	2386742,6	2751195,8	3841849,9	4545769,2	4631195,5	4588584,7	6359251,8
Dolnośląskie	30279,8	44315,0	62293,6	40309,4	41890,5	39893,1	68752,6
Kujawsko-pomorskie	41045,3	42581,1	40784,0	84073,4	91165,3	66141,6	59848,1
Lubelskie	11302,4	4602,7	4241,4	21705,8	8487,4	24514,5	38549,5
Lubuskie	470,5	#	34020,4	1877,1	9767,2	3811,0	1156,9
Łódzkie	1604007,6	1925762,5	2507703,0	2910371,6	2775502,0	2979507,6	3411369,5
Małopolskie	37087,6	41547,9	56316,9	139807,8	163247,0	104363,5	240281,5
Mazowieckie	416230,3	421292,5	554822,1	587528,3	557939,8	555350,7	1509131,8
Opolskie	880,5	13124,3	#	19517,6	8759,3	10627,0	31850,8
Podkarpackie	9764,4	19571,7	23311,2	30207,2	42441,9	43453,2	82842,3
Podlaskie	2938,9	4916,3	5507,7	14971,1	14786,5	24146,3	96098,7
Pomorskie	49097,4	11931,2	43939,7	62089,1	58829,3	24819,9	82333,8
Śląskie	85889,4	125823,4	237159,3	284532,5	347728,5	341487,4	416340,3
Świętokrzyskie	40341,5	42540,3	56743,7	106266,3	128966,5	98767,9	146563,0
Warmińsko-mazurskie	3263,8	#	8895,7	14983,7	21668,4	19487,9	6861,9
Wielkopolskie	53648,8	43676,1	202860,3	222729,1	350759,2	250696,7	128592,2
Zachodniopomorskie	494,4	4747,4	#	4799,2	9256,7	1516,4	38678,9

Wykres 18. Dynamika produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi w województwie łódzkim (ceny bieżące) w latach 2006 – 2011

Rok poprzedni =100

Analiza wartości produkcji budowlano-montażowej wykonanej na terenie województwa łódzkiego (siłami własnymi przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób) w okresie siedmioletnim (2005 - 2011) wskazuje na zmianę charakteru i trendu w sprzedaży robót budowlanych. Zarówno w odniesieniu do ogólnej wartości produkcji, jak i w przypadku robót o charakterze inwestycyjnym, do roku 2009, w ujęciu rok do roku, utrzymywała się tendencja wzrostowa, przy jednoczesnym spowolnieniu tempa wzrostu produkcji. W 2010 r. nastąpił spadek wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych (produkcja była o 0,9% niższa od uzyskanej w roku 2009). Natomiast w 2011 r., w porównaniu z 2010 r., nastąpił wzrost analizowanej produkcji o 38,6%.

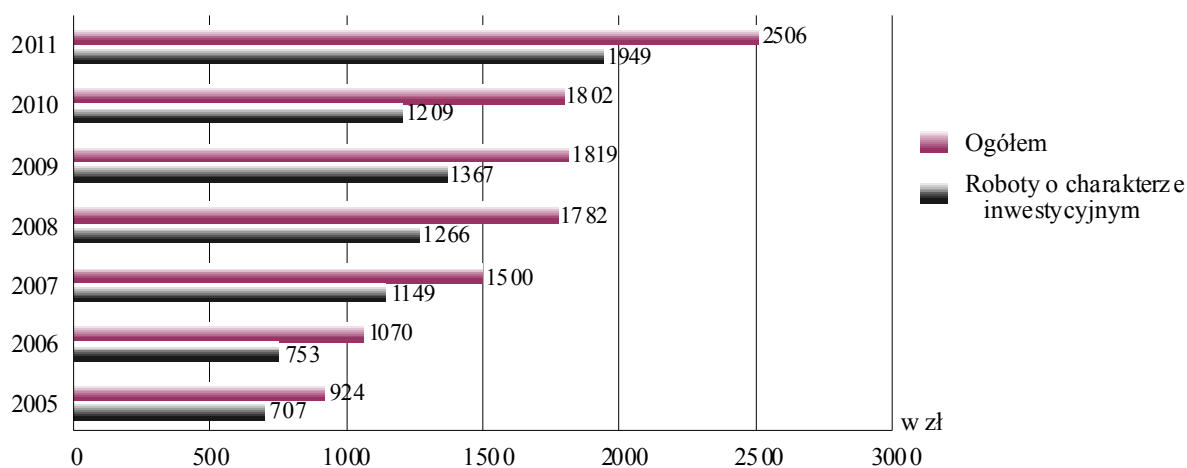
Biorąc pod uwagę roboty budowlano-montażowe o charakterze inwestycyjnym, prowadzone na obszarze województwa łódzkiego, możemy stwierdzić, że we wszystkich rozpatrywanych latach stanowiły one zdecydowaną większość produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa. W 2011 r. roboty te stanowiły 77,8% ogólnej wartości produkcji budowlano-montażowej (w 2010 r. – 67,1%, a w 2005 r. – 76,5%). Podobnie jak w przypadku produkcji budowlano-montażowej ogółem, również wartość sprzedaży robót inwestycyjnych do roku 2009 cechowała tendencja wzrostowa. W 2010 r., w odniesieniu do 2009 r., nastąpił jej spadek o 11,5%. Na szczególną uwagę zasługuje rok 2011, w którym wartość robót budowlano-montażowych o charakterze inwestycyjnym uległa zwiększeniu aż o 60,6% w odniesieniu do 2010 r.

Tabl. 22. Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana na terenie województwa łódzkiego siłami własnymi przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób (ceny bieżące) w latach 2005 – 2011

L A T A	Liczba jednostek	Ogółem		W tym roboty o charakterze inwestycyjnym	
		w tys. zł	2005=100	w tys. zł	2005=100
2005	768	2386742,6	x	1825501,7	x
2006	788	2751195,8	115,3	1936632,3	106,1
2007	852	3841849,9	161,0	2942626,7	161,2
2008	1241	4545769,2	190,5	3230889,6	177,0
2009	1220	4631195,5	194,0	3480602,7	190,7
2010	1305	4588584,7	192,3	3079039,9	168,7
2011	1525	6359251,8	266,4	4944621,7	270,9

Dokonując przeglądu danych dotyczących produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej na terenie poszczególnych województw, warto rozważyć zmiany wskaźnika, który pozbawiony jest obciążenia podstawowym czynnikiem demograficznym, jakim jest liczba ludności. Z tego względu, w kolejnym kroku analizy dokonane zostało przeliczenie wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych na 1 mieszkańca.

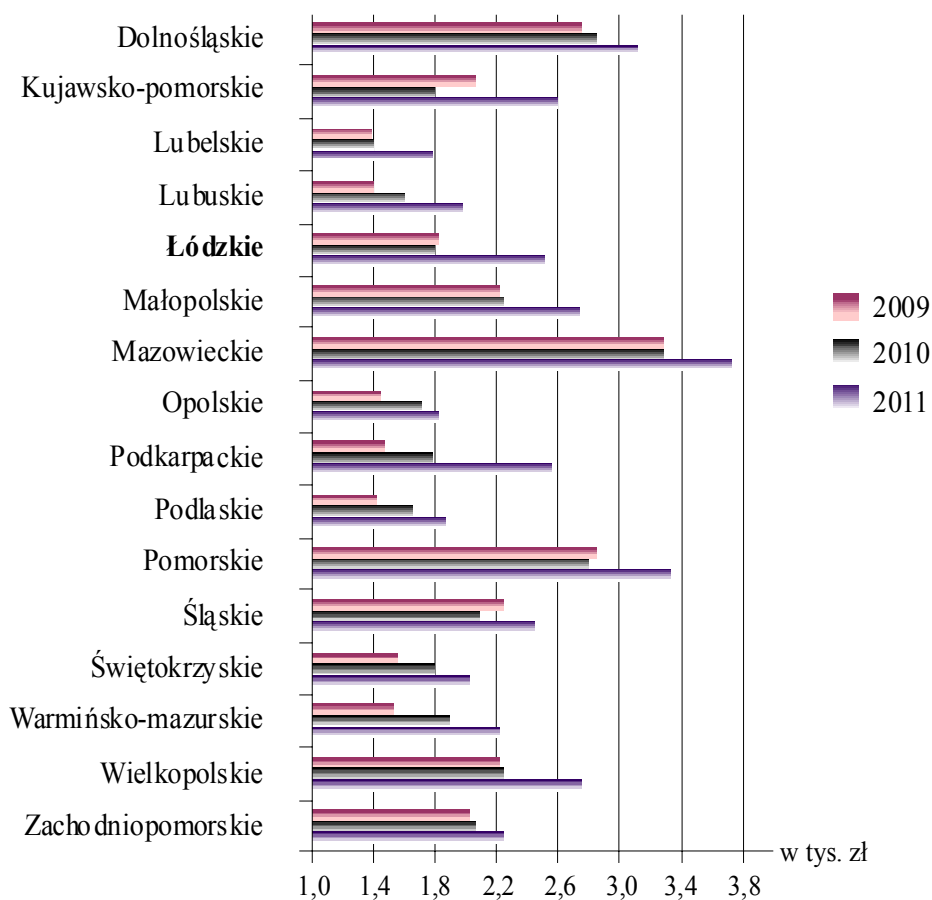
Wykres 19. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej siłami własnymi przez podmioty budowlane zatrudniające powyżej 9 osób, w województwie łódzkim na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w latach 2005 – 2011

Z danych przedsiębiorstw budowlanych objętych badaniem wynika, że na 1 mieszkańca województwa łódzkiego wartość produkcji budowlano-montażowej wykonanej na terenie województwa wyniosła 2506 zł i była o 39,1% wyższa w porównaniu z 2010 r. Odnosząc otrzymane wyniki do wartości uzyskanych w pozostałych województwach, stwierdzić można, że województwo łódzkie w 2011 r. znalazło się na 8 pozycji pod względem wartości sprzedaży robót budowlano-montażowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, podczas gdy w roku 2010, podobnie jak w 2009 r., województwo łódzkie uplasowało się na 9 miejscu.

Porównując zmiany wartości produkcji budowlano-montażowej w poszczególnych województwach możemy zauważyć, że w roku 2010 tendencja spadkowa, poza województwem łódzkim, dotyczyła województwa kujawsko-pomorskiego oraz śląskiego. Natomiast dane uzyskane w roku 2011 wskazują na zwiększenie sprzedaży robót budowlano-montażowych we wszystkich województwach.

Wykres 20. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez podmioty budowlane o liczbie pracujących przekraczającej 9 osób na 1 mieszkańca według miejsca (województwa) wykonywania robót w latach 2009 – 2011

4. POZWOLENIA WYDANE NA BUDOWĘ

4.1. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań

Statystyka publiczna gromadzi i udostępnia informacje o liczbie, strukturze i rozmieszczeniu terytorialnym wydanych pozwoleń¹⁰ na budowę mieszkań, nowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oraz innych obiektów budowlanych, a także pozwoleń wydanych na rozbudowę i przebudowę budynków mieszkalnych i pomieszczeń niemieszkalnych, prowadzących do powstania nowych mieszkań.

Źródłem powyższych danych są sprawozdania GUS: B-05 – sprawozdanie o wydanych pozwoleniach na budowę obiektów budowlanych oraz B-06 – meldunek o budownictwie mieszkaniowym.

Informacje o liczbie wydanych pozwoleń stanowią podstawę do dokonywania szacunków dotyczących przyszłych efektów rzeczowych budownictwa.

W 2011 r. w województwie łódzkim wydano 5,7 tys. pozwoleń na budowę 6,0 tys. nowych budynków mieszkalnych, tj. 6,7% wszystkich pozwoleń wydanych w kraju. W budynkach tych zaplanowano 8,5 tys. mieszkań o łącznej powierzchni 1110,4 tys. m², co oznacza, że przeciętna powierzchnia nowo powstałego mieszkania będzie wynosiła 131,2 m².

Większość (98,4%) pozwoleń wydanych na budowę nowych budynków mieszkalnych w 2011 r. stanowiły pozwolenia na budynki jednorodzinne (jednomieszkaniowe). Przeciętna powierzchnia mieszkania w nowym budynku jednorodzinnym będzie wynosiła 154,1 m², a w budynku o dwóch mieszkaniach – 159,9 m². W nowych budynkach wielomieszkaniowych zlokalizowanych będzie przeciętnie 28 mieszkań o średniej powierzchni 76,6 m².

W strukturze pozwoleń wydanych na budowę nowych budynków mieszkalnych, według form budownictwa, dominowały pozwolenia wydane inwestorom indywidualnym (98,7% ogólnej liczby wydanych pozwoleń). W 2011 r. inwestorom tym wydano 5,6 tys. pozwoleń na budowę 5,9 tys. mieszkań w 5,8 tys. nowych budynkach mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia lokalu mieszkalnego w budownictwie indywidualnym będzie wynosiła 151,6 m², tj. o 20,4 m² więcej niż przeciętna powierzchnia mieszkania. Wśród pozwoleń

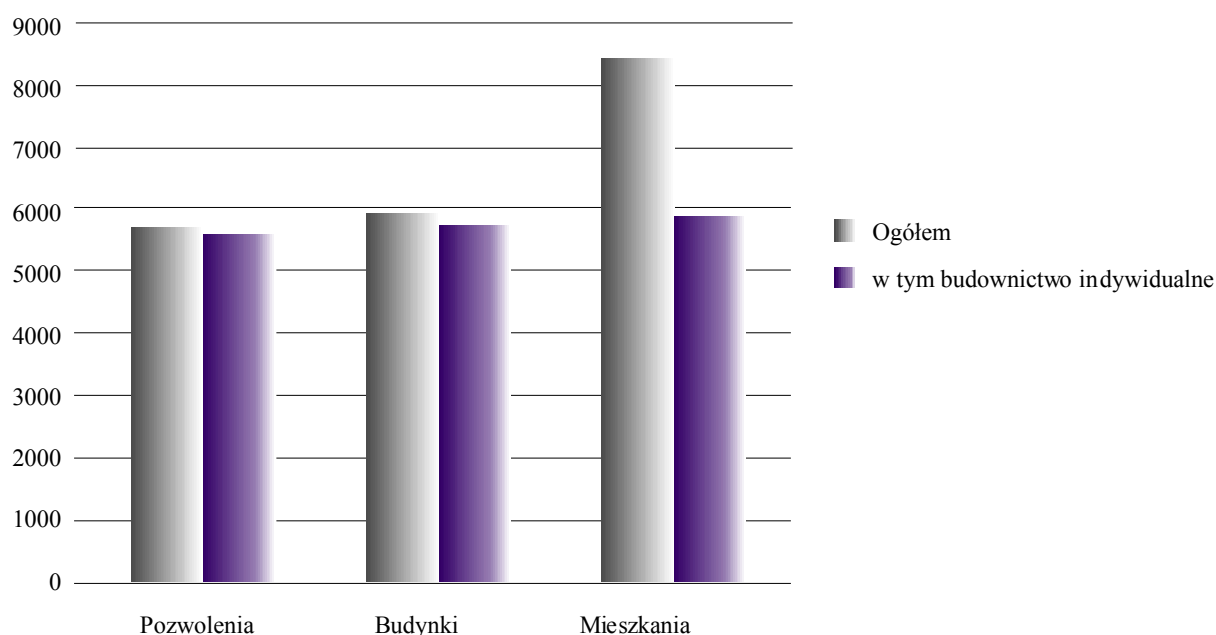
¹⁰ Patrz uwagi metodyczne, ust 67 na stronie 33.

wydanych na budowę nowych budynków mieszkalnych w budownictwie indywidualnym przeważały pozwolenia na budynki jednorodzinne (99,3% ogółu wydanych pozwoleń). Przeciętna powierzchnia planowanego mieszkania w budynku jednorodzinnym będzie wynosiła 154,0 m², w budynku o dwóch mieszkaniach – 174,7 m², a w budynku wielomieszkaniowym – 75,8 m².

Tabl. 23. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań według rodzajów w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Pozwolenia	Budynki	Mieszkania	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²
a - ogółem	b - w tym budownictwo indywidualne				
OGÓŁEM	a	5721	5984	8464	1110377
	b	5649	5756	5919	897420
jednomieszkaniowe	a	5627	5796	5753	886637
	b	5608	5715	5672	873356
o dwóch mieszkaniach	a	42	97	194	31019
	b	27	27	54	9432
wielomieszkaniowe	a	52	91	2517	192721
	b	14	14	193	14632

Wykres 21. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych i mieszkań według form budownictwa w 2011 r.

W latach 2005 – 2011 najwięcej pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych wydano w 2008 r., z czego 98,2% wszystkich pozwoleń dotyczyło budownictwa indywidualnego. Na początku rozpatrywanego okresu, w 2005 r., zanotowano natomiast najniższą liczbę wydanych pozwoleń, a jednocześnie najwyższy udział pozwoleń otrzymanych przez inwestorów indywidualnych (99,2% ogółu).

W całym analizowanym okresie w województwie łódzkim wydano łącznie 37,4 tys. pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych (bez budynków zbiorowego zamieszkania). Od 2005 liczba wydawanych pozwoleń systematycznie rosła osiągając najwyższą wartość w 2008 r. (wzrost o 2,9 tys., tj. o 81,2% w porównaniu z 2005 r.). W 2011 r. liczba wydanych pozwoleń była niższa o 11,3% od wydanych w 2008 r., ale o 60,7% wyższa w porównaniu z 2005 r.

Tabl. 24. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych ^a i mieszkań w latach 2005 – 2011

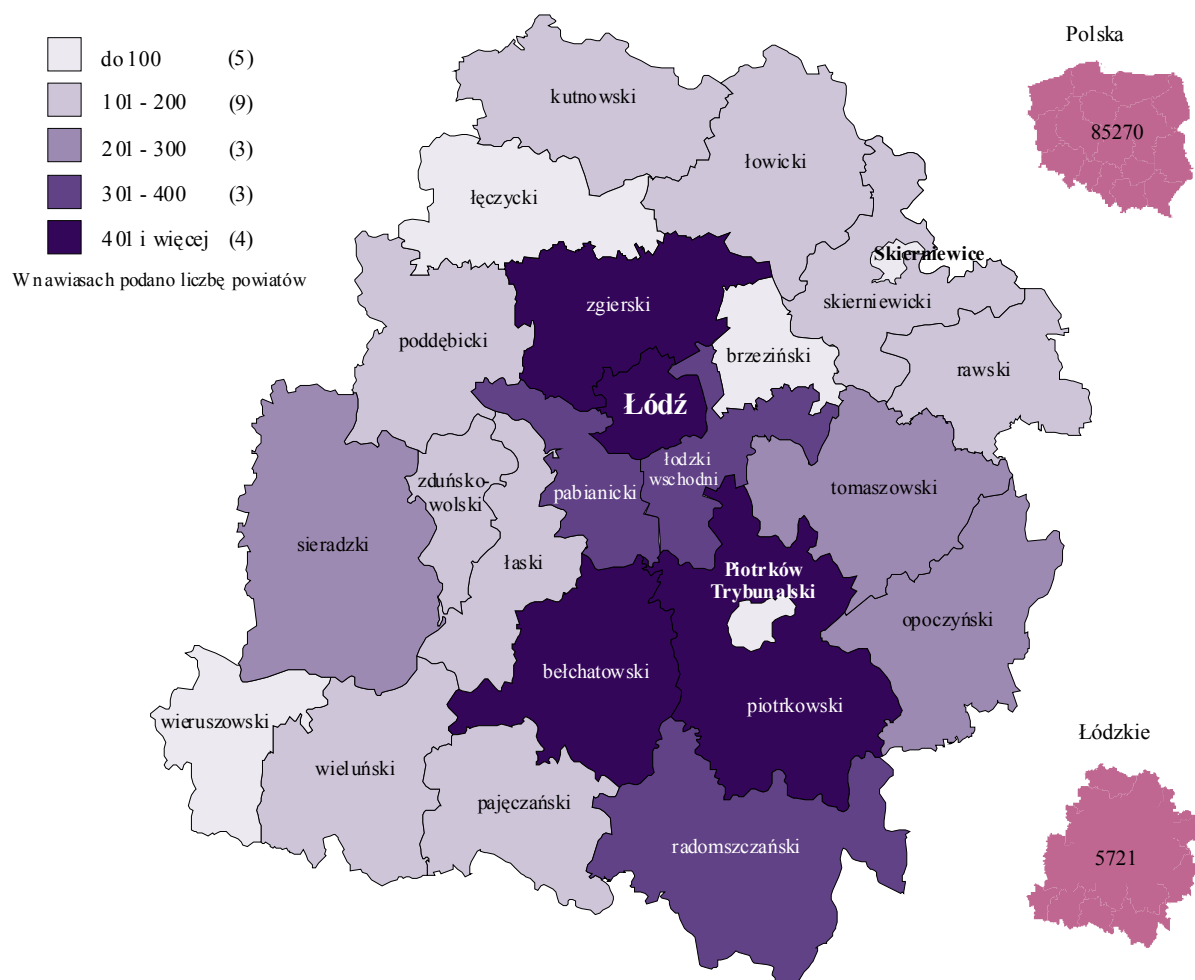
L A T A	Wydane pozwolenia	Liczba budynków	Mieszkania	
			liczba	powierzchnia użytkowa w m ²
OGÓŁEM				
2005	3561	3630	4835	619111
2006	3997	4044	5881	749302
2007	5731	5959	10834	1208567
2008	6451	6947	11370	1327454
2009	6079	6296	10458	1239639
2010	5825	6062	8861	1122727
2011	5721	5984	8464	1110377
W tym BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE				
2005	3534	3580	3781	541244
2006	3945	3954	4092	609159
2007	5645	5771	6570	924567
2008	6336	6481	7124	1015142
2009	5917	6044	6617	950794
2010	5723	5857	6401	959220
2011	5649	5756	5919	897420

^a Bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa łódzkiego w liczbie wydawanych pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych, przodował powiat zgierski. W 2011 r. wydano tam 702 pozwolenia na budowę 717 budynków, w których powstanie 731 mieszkań. Oprócz powiatu zgierskiego znaczną liczbą wydanych pozwoleń charakteryzowały się

powiaty: bełchatowski (407), piotrkowski (402), pabianicki (396), łódzki wschodni (386) oraz miasto Łódź (404). Łódź dominowała zdecydowanie w liczbie mających powstać mieszkań na bazie wydanych pozwoleń na budowę nowych budynków wielomieszkaniowych. W 2011 r. w 508 budynkach zaplanowano 2523 mieszkania, czyli średnio 5 mieszkań w nowo powstałym budynku. Dla porównania w powiecie zgierskim w 717 budynkach zlokalizowano 731 mieszkań, a więc pozwolenia te dotyczyły w większości budynków jednomieszkaniowych. W 2011 r. najmniej pozwoleń wydano w miastach na prawach powiatu: Piotrkowie Trybunalskim (80) oraz Skierniewicach (86), a także w powiatach: łęczyckim (91), wieruszowskim (94) i brzezińskim (95). Najmniejsze mieszkania pod względem powierzchni użytkowej zaplanowano w Łodzi (97,2 m²), a największe powstaną w powiecie piotrkowskim (171,0 m²), łódzkim wschodnim (166,4 m²) oraz brzezińskim (163,1 m²).

Kartogram 4. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych według powiatów w 2011 r.

Tabl. 25. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych według powiatów w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
POLSKA	55391	67692	96507	99794	90632	87593	85270
ŁÓDZKIE	3561	3997	5731	6451	6079	5825	5721
Powiaty:							
Bełchatowski.....	246	195	283	408	407	412	407
Brzeziński	74	61	126	119	124	88	95
Kutnowski.....	69	108	153	186	156	149	148
Łaski.....	134	163	173	170	203	206	197
Łęczycki.....	60	46	83	79	84	84	91
Łowicki	111	99	132	182	152	152	183
Łódzki Wschodni	262	342	552	448	487	435	386
Opoczyński	152	181	228	284	264	273	248
Pabianicki.....	217	255	479	493	487	426	396
Pajęczański.....	75	97	111	110	138	117	124
Piotrkowski	293	286	424	485	418	413	402
Poddębicki.....	86	83	131	140	138	132	145
Radomszczański.....	194	206	278	314	318	299	339
Rawski	94	73	129	131	119	127	151
Sieradzki	164	157	265	262	277	264	261
Skierniewicki	99	69	128	166	187	192	163
Tomaszowski	203	238	240	316	304	295	268
Wieluński.....	94	114	191	203	222	177	155
Wieruszowski.....	69	66	85	122	124	117	94
Zduńskowolski.....	95	101	165	184	185	159	196
Zgierski	445	614	837	1095	770	735	702
Miasta na prawach powiatu:							
Łódź	218	325	385	373	334	396	404
Piotrków Trybunalski.....	51	68	84	112	102	103	80
Skierniewice.....	56	50	69	69	79	74	86

4.2. Pozwolenia wydane na rozbudowę budynków mieszkalnych i niemieszkalnych lub przebudowę mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych

W 2011 r. w województwie łódzkim wydano 538 pozwoleń na rozbudowę budynków mieszkalnych i niemieszkalnych lub przebudowę mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych, prowadzącą do powstania nowych mieszkań, tj. o 14,1% mniej niż w 2010 r. W wyniku rozbudowy lub przebudowy inwestorzy zaplanowali powstanie 580 nowych mieszkań, o średniej powierzchni użytkowej 124,5 m² (w 2010 r. – 107,7 m²). W budownictwie indywidualnym w 2011 r. wydano 528 pozwoleń na tego typu inwestycje (mniej o 12,3% niż w 2010 r.), w wyniku których powstaną 564 mieszkania o przeciętnej powierzchni 125,1 m².

W 2011 r. w województwie łódzkim wydano również pozwolenia na powstanie 43 nowych mieszkań w następstwie budowy nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz nowych budynków niemieszkalnych, tj. o 3 mieszkania więcej niż w 2010 r.

Tabl. 26. Pozwolenia wydane na budowę mieszkań w istniejących budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych oraz w nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych w latach 2010 i 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ogółem b - w tym budownictwo indywidualne	Pozwolenia		Mieszkania		Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²		
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	
Rozbudowa budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	a	407	390	456	399	50947	50624
	b	405	388	418	396	49111	50135
Przebudowa mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	a	219	148	263	181	26456	21607
	b	197	140	202	168	22670	20425
Budowa nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz nowych budynków niemieszkalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	a	x	x	40	43	x	x
	b	x	x	40	37	x	x

4.3. Pozwolenia wydane na budowę budynków niemieszkalnych oraz innych obiektów budowlanych

W 2011 r. w województwie łódzkim wydano 2,8 tys. pozwoleń na budowę 3,3 tys. budynków niemieszkalnych, tj. o 7,9% pozwoleń więcej i 5,9% budynków więcej w porównaniu z 2010 r. Pozwolenia na budowę budynków niemieszkalnych wydane w województwie łódzkim w 2011 r. stanowiły 8,3% ogólnej liczby pozwoleń wydanych na budowę takich budynków w kraju.

Struktura pozwoleń wydanych na budowę budynków niemieszkalnych w 2011 r. w województwie łódzkim wskazuje, że 53,0% wydanych pozwoleń stanowiły pozwolenia wydane na budowę pozostałych budynków niemieszkalnych¹¹, tj. o 3,8 p.proc. więcej

¹¹ Grupa „Pozostałe budynki niemieszkalne” obejmuje budynki gospodarstw rolnych, budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych, obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchomości, archeologiczne dobra kultury oraz pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione (PKOB grupa 127 – patrz aneks, str. 125).

w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2011 r. wydano 1,5 tys. pozwolenia na budowę 1,7 tys. budynków z tej grupy o przeciętnej powierzchni 167,3 m².

Na drugim miejscu pod względem liczby wydanych pozwoleń znalazły się budynki transportu i łączności (udział w budynkach niemieszkalnych ogółem w 2011 r. wyniósł 18,7% wobec 19,4% w 2010 r.). W 2011 r. wydano 523 pozwolenia na budowę 675 budynków transportu i łączności o średniej powierzchni 69,3 m². Kolejną znaczącą grupą były budynki przemysłowe i magazynowe, na budowę których wydano w 2011 r. 294 pozwolenia. Inwestorzy zaplanowali powstanie 340 tego typu budynków i będą to największe pod względem powierzchni budynki ze wszystkich budynków niemieszkalnych (średnio 1642,5 m²).

W porównaniu z 2010 r. największy wzrost liczby wydanych pozwoleń dotyczył budynków biurowych (o 20,0%), a największy spadek ogólnodostępnych obiektów kulturalnych, budynków o charakterze edukacyjnym, budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynków kultury fizycznej (o 18,3%).

W 2011 r. w województwie łódzkim wydano jedynie 2 pozwolenia na budowę budynków zbiorowego zamieszkania, tj. o 1 mniej niż w roku ubiegłym. Łączna powierzchnia budynków mających powstać wyniku wydanych w 2011 r. pozwoleń wyniesie 2891 m², czyli 1445,5 m² przeciętnie na 1 budynek.

Tabl. 27. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz nowych budynków niemieszkalnych według rodzajów obiektów w latach 2010 i 2011

RODZAJE OBIEKTÓW	Pozwolenia		Budynki		Powierzchnia użytkowa budynków w m ²	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Budynki niemieszkalne	2592	2796	3084	3265	1140072	1240670
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	19	18	26	19	33068	25614
budynki biurowe.....	35	42	42	48	69435	29504
budynki handlowo-usługowe.....	390	360	406	388	269052	227683
budynki transportu i łączności	503	523	679	675	55937	46789
budynki przemysłowe i magazynowe	278	294	319	340	295130	558463
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	93	76	96	78	162295	65430
pozostałe budynki niemieszkalne	1274	1483	1516	1717	255155	287187
Budynki zbiorowego zamieszkania	3	2	3	2	4311	2891

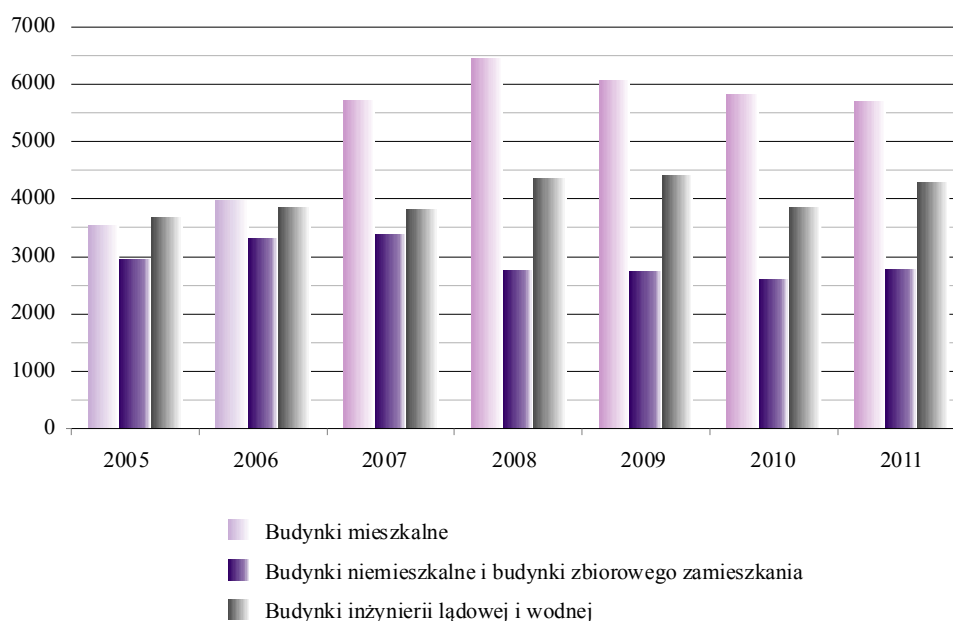
W okresie 2005 – 2011 w województwie łódzkim wydano w sumie 20,6 tys. pozwoleń na budowę 23,1 tys. nowych budynków niemieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o przeciętnej powierzchni 428,0 m² każdy. Najwięcej pozwoleń wydano w 2007 r., a najmniej w 2010 r. Liczba wydanych pozwoleń na budowę nowych budynków niemieszkalnych i zbiorowego zamieszkania między skrajnymi latami omawianego okresu siedmioletniego spadła o 5,4%.

W 2011 r. wydano w województwie łódzkim 4,3 tys. pozwoleń na budowę obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Najwięcej pozwoleń na budowę takich obiektów wydano w 2009 r., a najmniej w 2005 r. Porównując krańcowe lata analizowanego okresu odnotowano wzrost liczby wydanych pozwoleń na budowę obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 17,0%.

Tabl. 28. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków niemieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej w latach 2005 – 2011

L A T A	Pozwolenia	Budynki	Powierzchnia użytkowa budynków w m ²	Pozwolenia na budowę obiektów inżynierii lądowej i wodnej
2005	2959	3228	1186401	3669
2006	3330	3538	1247469	3859
2007	3397	3768	1699080	3828
2008	2782	3115	2098570	4376
2009	2741	3109	1272686	4422
2010	2595	3087	1144383	3867
2011	2798	3267	1243561	4291

Wykres 22. Pozwolenia wydane na budowę nowych budynków mieszkalnych, niemieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania oraz budynków inżynierii lądowej i wodnej w latach 2005 – 2011

5. MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO

Dane dotyczące mieszkań, których budowę rozpoczęto charakteryzują kolejny etap procesu budowlanego. Podobnie jak w przypadku pozwoleń na budowę mają znaczenie prognostyczne i pozwalają przewidzieć skalę i kierunki zmian zachodzące w budownictwie mieszkaniowym.

W 2011 r. w województwie łódzkim rozpoczęto budowę 8,1 tys. mieszkań, co stanowiło 5,0% mieszkań, których budowę rozpoczęto w kraju. Największy udział wśród mieszkań rozpoczętych mieli inwestorzy indywidualni, którzy przystąpili do budowy 5,8 tys. mieszkań, tj. 71,4% wszystkich mieszkań w województwie. Drugą grupę stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 25,7% ogółu mieszkań rozpoczętych. W ramach budownictwa komunalnego nie rozpoczęto w 2011 r. budowy żadnego mieszkania. Rozpoczęto natomiast budowę 60 mieszkań zakładowych, co stanowiło aż 15,5% wszystkich tego typu mieszkań rozpoczętych w kraju. W trzech poprzednich latach w województwie łódzkim nie rozpoczynano budowy mieszkań w ramach tej formy budownictwa.

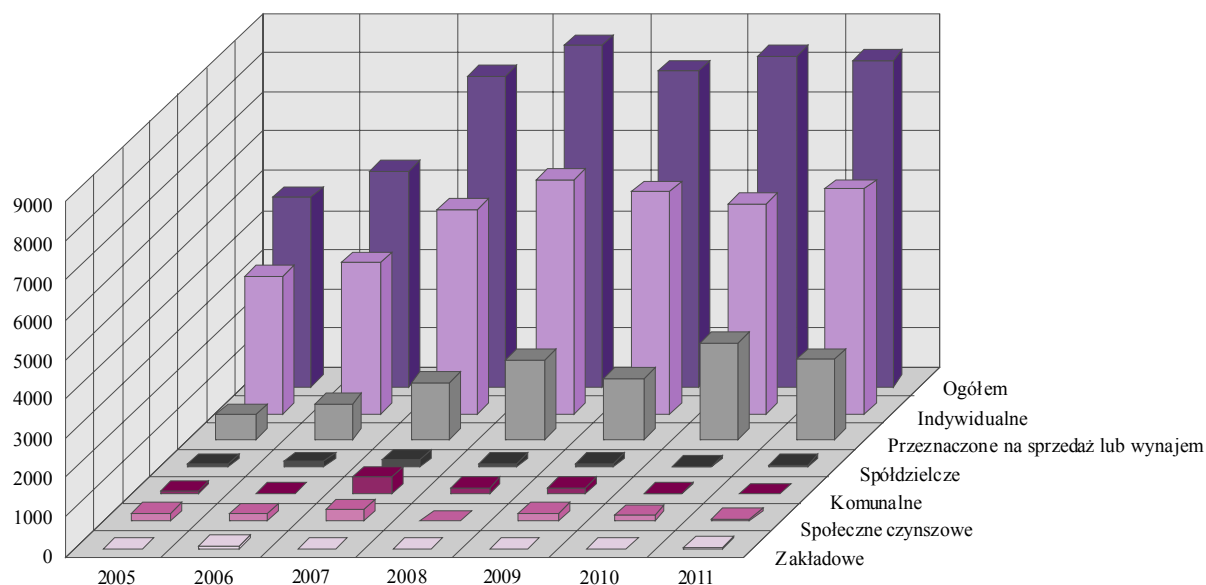
W latach 2005 – 2011 w województwie łódzkim rozpoczęto budowę 50,3 tys. mieszkań, z czego 71,2% stanowiły mieszkania inwestorów indywidualnych, 22,4% - przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, 2,5% - społeczne czynszowe 1,9% - komunalne, 1,6% - mieszkania spółdzielcze, a 0,3% - zakładowe.

W całym analizowanym okresie budowę największej liczby mieszkań rozpoczęto w 2008 r. (8,5 tys.), w tym również największej liczby mieszkań indywidualnych (6,1 tys.). Najwięcej mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem rozpoczęto budować w 2010 r. (2,5 tys.).

Tabl. 29. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według form budownictwa w latach 2005 – 2011

FORMY BUDOWNICTWA	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
OGÓŁEM	4681	5338	7729	8451	7843	8190	8112
Indywidualne	3562	3933	5316	6068	5750	5445	5789
Spółdzielcze	107	132	202	114	126	58	79
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	666	928	1471	2071	1569	2504	2087
Komunalne	108	24	434	198	159	34	-
Spółeczne czynszowe	238	221	306	-	239	149	97
Zakładowe	-	100	-	-	-	-	60

Wykres 23. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według form budownictwa w latach 2005 – 2011

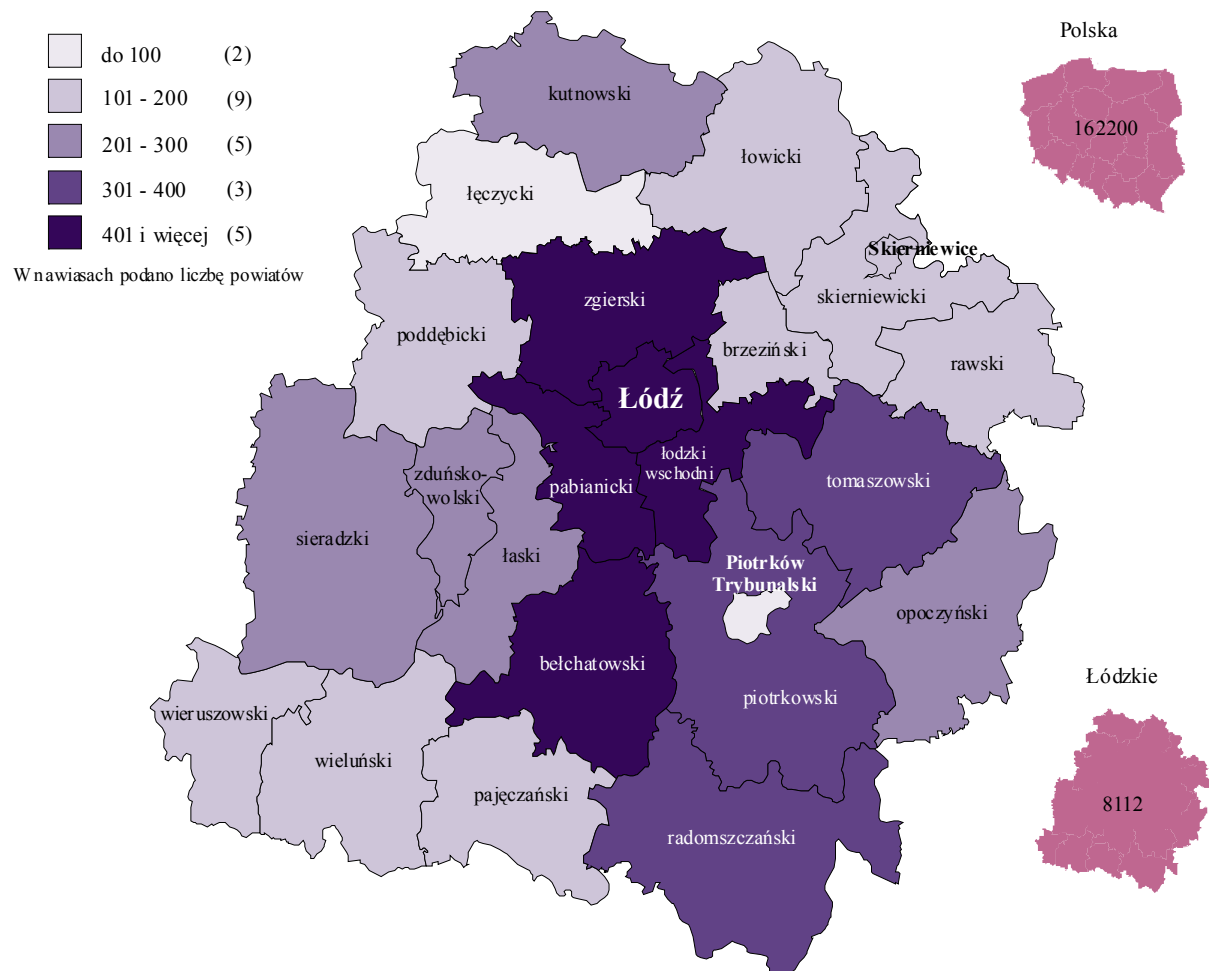

Tabl. 30. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według powiatów w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
POLSKA	105836	137962	185117	174686	142901	158064	162200
ŁÓDZKIE	4681	5338	7729	8451	7843	8190	8112
Powiaty:							
Bełchatowski	240	181	248	497	330	461	416
Brzeziński	92	77	163	147	185	126	135
Kutnowski	189	207	242	164	151	291	211
Łaski	115	287	181	148	181	186	283
Łęczycki	49	61	80	85	77	68	85
Łowicki	130	73	121	142	115	90	137
Łódzki Wschodni	237	318	471	436	479	415	402
Opczyński.....	242	201	228	290	263	294	253
Pabianicki.....	252	273	470	510	520	369	464
Pajęczański.....	96	91	105	114	140	204	116
Piotrkowski	250	267	360	411	377	409	392
Poddębicki	92	114	102	121	129	137	177
Radomszczański	206	259	313	439	469	380	390
Rawski	77	61	124	195	188	146	146
Sieradzki	146	176	229	436	233	250	218
Skiernewicki	97	75	112	153	155	172	180
Tomaszowski	236	352	360	286	373	272	366
Wieluński	109	120	182	177	203	177	178
Wieruszowski	113	118	158	192	128	133	120
Zduńskowolski	197	142	179	229	236	180	229
Zgierski	463	558	831	936	761	704	1051
Miasta na prawach powiatu:							
Łódź	880	994	2061	1529	1452	2374	1972
Piotrków Trybunalski	109	226	241	433	174	295	88
Skiernewice.....	64	107	168	381	524	57	103

W przekroju terytorialnym zauważyć można duże zróżnicowanie. Najwięcej mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w Łodzi (24,3% ogólnej liczby mieszkań rozpoczętych w województwie ogółem) oraz powiecie zgierskim (13,0% ogółu mieszkań). Znaczącym udziałem w ogóle mieszkań rozpoczętych w 2011 r. charakteryzowały się też powiaty: pabianicki (5,7%), bełchatowski (5,1%) oraz łódzki wschodni (5,0%). W 2011 r. najmniej mieszkań zaczęto budować w powiecie łęczyckim (1,0%), w Piotrkowie Trybunalskim (1,1%) oraz powiecie pączęzańskim (1,4%).

Kartogram 5. Mieszkania, których budowę rozpoczęto według powiatów w 2011 r.

W 12 powiatach udział mieszkań rozpoczętych przez inwestorów indywidualnych w mieszkaniach rozpoczętych ogółem stanowił 100%. W Łodzi udział ten wyniósł jedynie 20,8%, a ze względu na specyfikę budownictwa w dużym mieście, dominującą formą było budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (71,0%). W pozostałych powiatach udział mieszkań indywidualnych, których budowę rozpoczęto wahał się od 66,7% w powiecie zgierskim do 99,5% w powiecie łódzkim wschodnim.

Wykres 24. Struktura mieszkań, których budowę rozpoczęto według form budownictwa w 2011 r.

6. BUDYNKI I MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

6.1. Budynki oddane do użytkowania

W 2011 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania łącznie 5,5 tys. budynków (mieszkalnych i niemieszkalnych) o łącznej kubaturze 9067,5 dm³. Budynki zrealizowane w województwie łódzkim stanowiły 6,0% ogólnej liczby budynków oddanych w tym czasie na terenie kraju. Na ogólną liczbę oddanych budynków złożyło się 73,9% budynków mieszkalnych i 26,1% budynków niemieszkalnych. Większość budynków (64,0%) zlokalizowanych było na terenach wiejskich. Przeciętna kubatura 1 budynku wyniosła 1648,6 m³, przy czym kubatura budynku oddanego w mieście była większa średnio o 691,6 m³ niż budynku zlokalizowanego na wsi.

W ramach budownictwa indywidualnego oddano do użytkowania 5,0 tys. budynków, czyli 91,2% ogółu. Na liczbę tę złożyło się 3,9 tys. budynków mieszkalnych i 1,1 tys. budynków niemieszkalnych. Budynki inwestorów indywidualnych oddane do użytkowania na wsi stanowiły 67,5% wszystkich budynków oddanych przez tę grupę inwestorów.

Tabl. 31. Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r.

RODZAJE BUDYNKÓW	Ogółem		Miasta		Wieś	
	liczba	kubatura w m ³	liczba	kubatura w m ³	liczba	kubatura w m ³
OGÓŁEM						
OGÓŁEM	5500	9067496	1979	4138849	3521	4928647
Budynki mieszkalne ^a	4064	3419229	1388	1586737	2676	1832492
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	3965	2799824	1299	987706	2666	1812118
budynki o dwóch mieszkaniach.....	32	29955	24	25768	8	4187
budynki o trzech i więcej mieszkaniach	65	565539	64	561732	1	3807
budynki zbiorowego zamieszkania...	2	23911	1	11531	1	12380
Budynki niemieszkalne	1436	5648267	591	2552112	845	3096155
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	10	95285	5	58523	5	36762
budynki biurowe.....	27	136279	15	119394	12	16885
budynki handlowo-usługowe.....	211	702914	149	615365	62	87549
budynki transportu i łączności.....	362	136028	226	60439	136	75589
budynki przemysłowe i magazynowe.....	289	3462049	141	1359146	148	2102903
ogólnodostępne obiekty kulturalne, szpitale.....	53	416668	22	248326	31	168342
pozostałe budynki niemieszkalne	484	699044	33	90919	451	608125

^a Dotyczy budynków nowych (bez rozbudowanych), łącznie z budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi nieprzystosowanymi do stałego zamieszkania oraz budynkami zbiorowego zamieszkania.

Tabl. 31. Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r. (dok.)

RODZAJE BUDYNKÓW	Ogółem		Miasta		Wieś	
	liczba	kubatura w m ³	liczba	kubatura w m ³	liczba	kubatura w m ³
w tym BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE						
O G Ó Ł E M	5018	4935230	1630	1900421	3388	3034809
Budynki mieszkalne ^a	3884	2839430	1240	1029899	2644	1809531
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	3854	2717768	1214	926081	2640	1791687
budynki o dwóch mieszkaniach.....	19	19769	17	18112	2	1657
budynki o trzech i więcej mieszkaniach	10	89513	9	85706	1	3807
budynki zbiorowego zamieszkania...	1	12380	-	-	1	12380
Budynki niemieszkalne	1134	2095800	390	870522	744	1225278
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	7	44053	2	17708	5	26345
budynki biurowe.....	13	20405	5	11631	8	8774
budynki handlowo-usługowe.....	156	298565	103	235453	53	63112
budynki transportu i łączności.....	297	72045	170	35079	127	36966
budynki przemysłowe i magazynowe.....	188	940487	82	457307	106	483180
ogólnodostępne obiekty kulturalne, szpitale.....	7	57193	6	44688	1	12505
pozostałe budynki niemieszkalne	466	663052	22	68656	444	594396

^a Dotyczy budynków nowych (bez rozbudowanych), łącznie z budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi nieprzystosowanymi do stałego zamieszkania oraz budynkami zbiorowego zamieszkania.

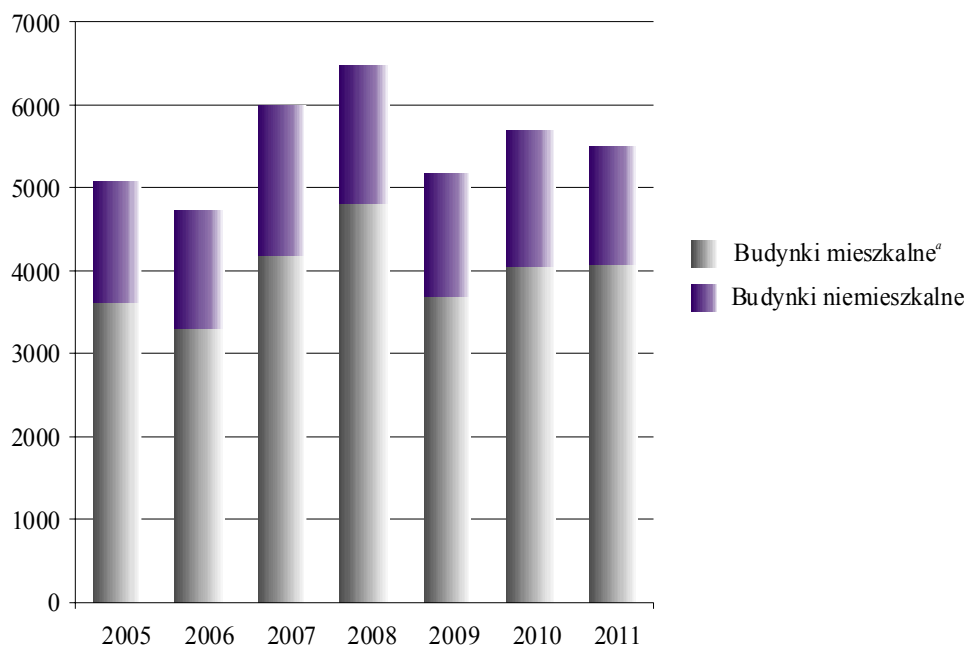
W latach 2005 – 2011 w województwie łódzkim oddano do użytkowania łącznie 38,6 tys. budynków, z czego 71,7% stanowiły budynki mieszkalne. W budownictwie indywidualnym oddano do użytkowania łącznie 35,5 tys. budynków, tj. 91,9% ogólnej liczby zrealizowanych budynków. W 2011 r. odnotowano spadek liczby oddanych budynków o 3,4% w porównaniu z rokiem 2010, ale wzrost o 8,2% w stosunku do 2005 r. Najwięcej budynków oddano do użytkowania w 2008 r., a najmniej w 2006 r.

Tabl. 32. Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków
w latach 2005 – 2011

L A T A	Budynki			Kubatura w m ³		
	ogółem	mieszkalne ^a	niemieszkalne	ogółem	mieszkalne ^a	niemieszkalne
OGÓŁEM						
2005.....	5083	3615	1468	6392123	2783515	3608608
2006.....	4724	3307	1417	7685536	2742247	4943289
2007.....	5985	4169	1816	10333158	3395967	6937191
2008.....	6474	4799	1675	11103427	4110580	6992847
2009.....	5151	3675	1476	11951495	3439497	8511998
2010.....	5696	4043	1653	8886892	3733590	5153302
2011.....	5500	4064	1436	7863629	3353413	4510216
w tym BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE						
2005.....	4766	3565	1201	3547259	2554958	992301
2006.....	4374	3156	1218	3558706	2240867	1317839
2007.....	5584	4060	1524	4298152	2883664	1414488
2008.....	5903	4541	1362	5643202	3181078	2462124
2009.....	4727	3564	1163	3945911	2539336	1406575
2010.....	5131	3789	1342	4433946	2656301	1777645
2011.....	5018	3884	1134	4525224	2795379	1729845

^a Dotyczy budynków nowych (bez rozbudowanych), łącznie z budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi nieprzystosowanymi do stałego zamieszkania oraz budynkami zbiorowego zamieszkania.

Wykres 25. Budynki mieszkalne i niemieszkalne oddane do użytkowania
w latach 2005 – 2011

^a Dotyczy budynków nowych (bez rozbudowanych), łącznie z budynkami i mieszkalnymi jednorodzinnymi nieprzystosowanymi do stałego zamieszkania oraz budynkami zbiorowego zamieszkania.

6.1.1. Budynki mieszkalne oddane do użytkowania

Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według rodzajów i form budownictwa

W 2011 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 4,0 tys. nowych budynków mieszkalnych o łącznej kubaturze 3309,1 dam^3 . Ich udział w ogólnej liczbie nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania na terenie kraju wyniósł 5,8%. W zrealizowanych budynkach zlokalizowanych było 5,8 tys. mieszkań o przeciętnej powierzchni 120,1 m^2 . Średni czas trwania budowy nowego budynku mieszkalnego wyniósł 55 miesięcy. Budynki jednomieszkaniowe stanowiły 97,6% wszystkich nowych budynków mieszkalnych, a przeciętna powierzchnia mieszkania w nich zlokalizowanego wyniosła 150,3 m^2 . Prawie $\frac{2}{3}$ nowych budynków mieszkalnych w 2011 r. w województwie oddano do użytkowania na terenach wiejskich i były to w większości budynki jednomieszkaniowe, stanowiące 99,7% ogólnej liczby budynków oddanych na wsi. Mieszkania zlokalizowane w nowych budynkach na terenach wiejskich charakteryzowały się też większą powierzchnią użytkową niż te powstające w miastach województwa łódzkiego (odpowiednio 144,6 m^2 i 100,2 m^2).

Tabl. 33. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – miasta w - wieś	Budynki	Kubatura w m^3	Miesz- kania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m^2		
					ogółem	przeciętna 1 mieszkania	
OGÓŁEM							
OGÓŁEM	o	3971	3309078	5822	27058	699184	120,1
	m	1381	1539157	3210	12791	321599	100,2
	w	2590	1769921	2612	14267	377585	144,6
jednomieszkaniowe	o	3874	2729931	3874	21551	582117	150,3
	m	1293	968004	1293	7384	206917	160,0
	w	2581	1761927	2581	14167	375200	145,4
o dwóch mieszkaniach	o	32	29955	64	256	6433	100,5
	m	24	25768	48	195	5180	107,9
	w	8	4187	16	61	1253	78,3
wielomieszkaniowe	o	65	549192	1884	5251	110634	58,7
	m	64	545385	1869	5212	109502	58,6
	w	1	3807	15	39	1132	75,5

^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Tabl. 33. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania w 2011 r. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – miasta w - wieś	Budynki	Kubatura w m ³	Miesz- kania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²		
					ogółem	przeciętna 1 mieszkania	
w tym BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE							
OGÓŁEM	o	3792	2757157	4124	22006	588016	142,6
	m	1234	1010197	1550	7931	215935	139,3
	w	2558	1746960	2574	14075	372081	144,6
jednomieszkaniowe	o	3763	2647875	3763	20959	564645	150,1
	m	1208	906379	1208	6940	194029	160,6
	w	2555	1741496	2555	14019	370616	145,1
o dwóch mieszkaniach	o	19	19769	38	153	4038	106,3
	m	17	18112	34	136	3705	109,0
	w	2	1657	4	17	333	83,3
wielomieszkaniowe	o	10	89513	323	894	19333	59,9
	m	9	85706	308	855	18201	59,1
	w	1	3807	15	39	1132	75,5

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

W latach 2005 – 2011 w województwie łódzkim oddano do użytkowania łącznie 26,8 tys. nowych budynków mieszkalnych, w których powstało 40,3 tys. mieszkań o przeciętnej liczbie izb 4,7 oraz przeciętnej powierzchni użytkowej 118,2 m².

Zestawiając dane dotyczące liczby nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w ostatnich 7 latach, zaobserwować można trend wzrostowy w latach 2006 – 2008. Najwięcej nowych budynków mieszkalnych oddano do użytkowania w 2008 r. (17,2 % ogółu budynków oddanych w analizowanym okresie), a najmniej w 2006 r. (12,0%). W 2009 r. nastąpił znaczący spadek liczby realizowanych budynków w porównaniu z 2008 r. wynoszący 22,9%. Od 2010 r. liczba zrealizowanych nowych budynków mieszkalnych ponownie rosła do 4,0 tys. w 2011 r., tj. o 0,8% więcej niż rok wcześniej oraz o 13,7% więcej w porównaniu z 2005 r. Jednak w porównaniu z rokiem 2008 – najkorzystniejszym pod względem liczby oddanych nowych budynków mieszkalnych – liczba ta była mniejsza o 14,2%.

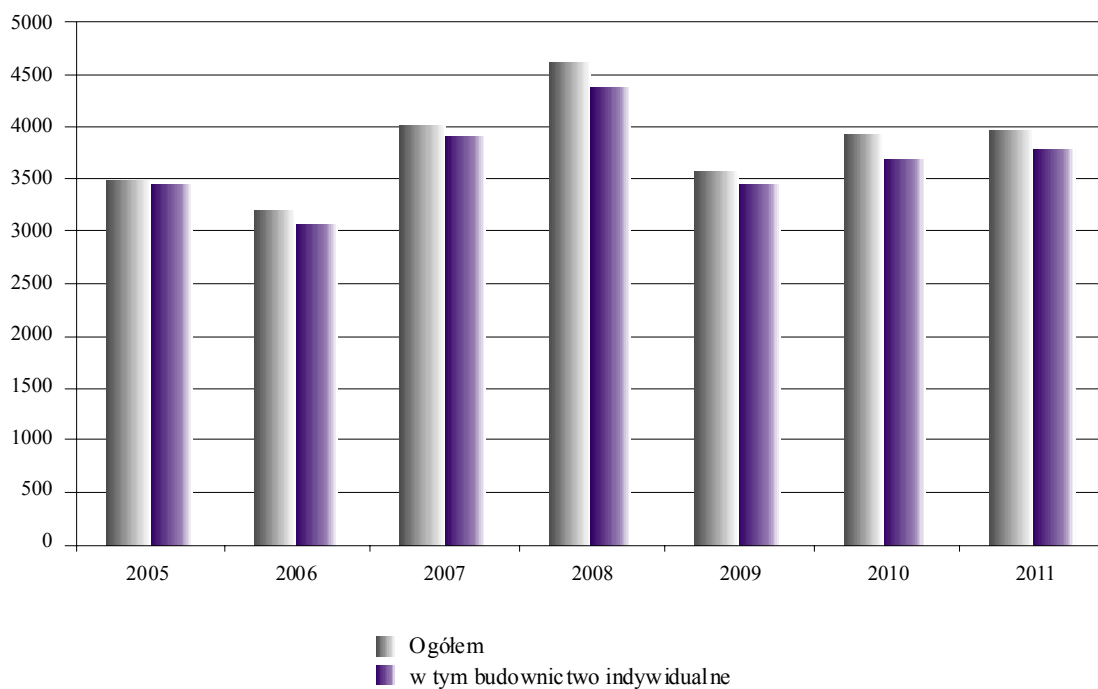
Budynki oddane przez inwestorów indywidualnych stanowiły w latach 2005 – 2011 r. 95,9% ogólnej liczby zrealizowanych budynków, a drugim co do ilości oddanych budynków rodzajem było budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (2,9%). Najmniej w analizowanym okresie siedmioletnim zrealizowano mieszkania zakładowych.

Tabl. 34. Budynki mieszkalne ^a nowe oddane do użytkowania w latach 2005 - 2011

L A T A	Budynki	Kubatura w m ³	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	
					ogółem	przeciętna 1 mieszkania
OGÓŁEM						
2005.....	3493	2747763	4205	22049	552719	131,4
2006.....	3213	2714794	4704	22781	555544	118,1
2007.....	4015	3345944	5593	27706	677567	121,1
2008.....	4626	4054843	7192	33412	829105	115,3
2009.....	3565	3408406	6147	28048	696494	113,3
2010.....	3938	3682352	6681	29181	759089	113,6
2011.....	3971	3309078	5822	27058	699184	120,1
w tym BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE						
2005.....	3444	2524732	3526	19965	510236	144,7
2006.....	3062	2213414	3132	17893	457335	146,0
2007.....	3907	2833847	4072	22993	579423	142,3
2008.....	4375	3127767	4536	25125	653806	144,1
2009.....	3454	2508245	3579	19921	520707	145,5
2010.....	3686	2620392	3752	20864	559091	149,0
2011.....	3792	2757157	4124	22006	588016	142,6

^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Wykres 26. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania w latach 2005 – 2011

^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Tabl. 35. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Budynki	Kubatura budynku w m ³	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	
					ogółem	przeciętna 1 mieszkania
P O L S K A	68918	62603193	124877	549743	13546566	109
ŁÓDZKIE	3971	3309078	5822	27058	699184	120,1
Powiaty:						
Bełchatowski	243	161991	266	1369	35904	135,0
Brzeziński	75	75919	175	648	17189	98,2
Kutnowski	106	109728	263	1037	22222	84,5
Łaski	89	62243	112	520	13576	121,2
Łęczycki	44	29282	44	229	6469	147,0
Łowicki	109	79808	110	650	15872	144,3
Łódzki Wschodni	304	229960	310	1837	51584	166,4
Opoczyński	194	142768	218	1181	27386	125,6
Pabianicki	276	204291	276	1576	45102	163,4
Pajęczański	69	49888	69	401	10134	146,9
Piotrkowski	318	199174	318	1766	40541	127,5
Podębicki	63	44494	83	392	9830	118,4
Radomszczański	248	186741	311	1529	38704	124,5
Rawski	74	67106	121	520	14331	118,4
Sieradzki	117	80514	117	619	17230	147,3
Skierniewicki	107	71194	107	597	14916	139,4
Tomaszowski	222	153902	222	1251	32499	146,4
Wieluński	136	104183	159	853	22620	142,3
Wieruszowski	72	59421	76	465	13153	173,1
Zduńskowolski	124	88215	168	784	17833	106,1
Zgierski	435	332093	482	2191	70026	145,3
Miasta na prawach powiatu:						
Łódź	366	603432	1506	5244	126843	84,2
Piotrków Trybunalski	91	93148	179	763	18683	104,4
Skierniewice	89	79583	130	636	16537	127,2

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

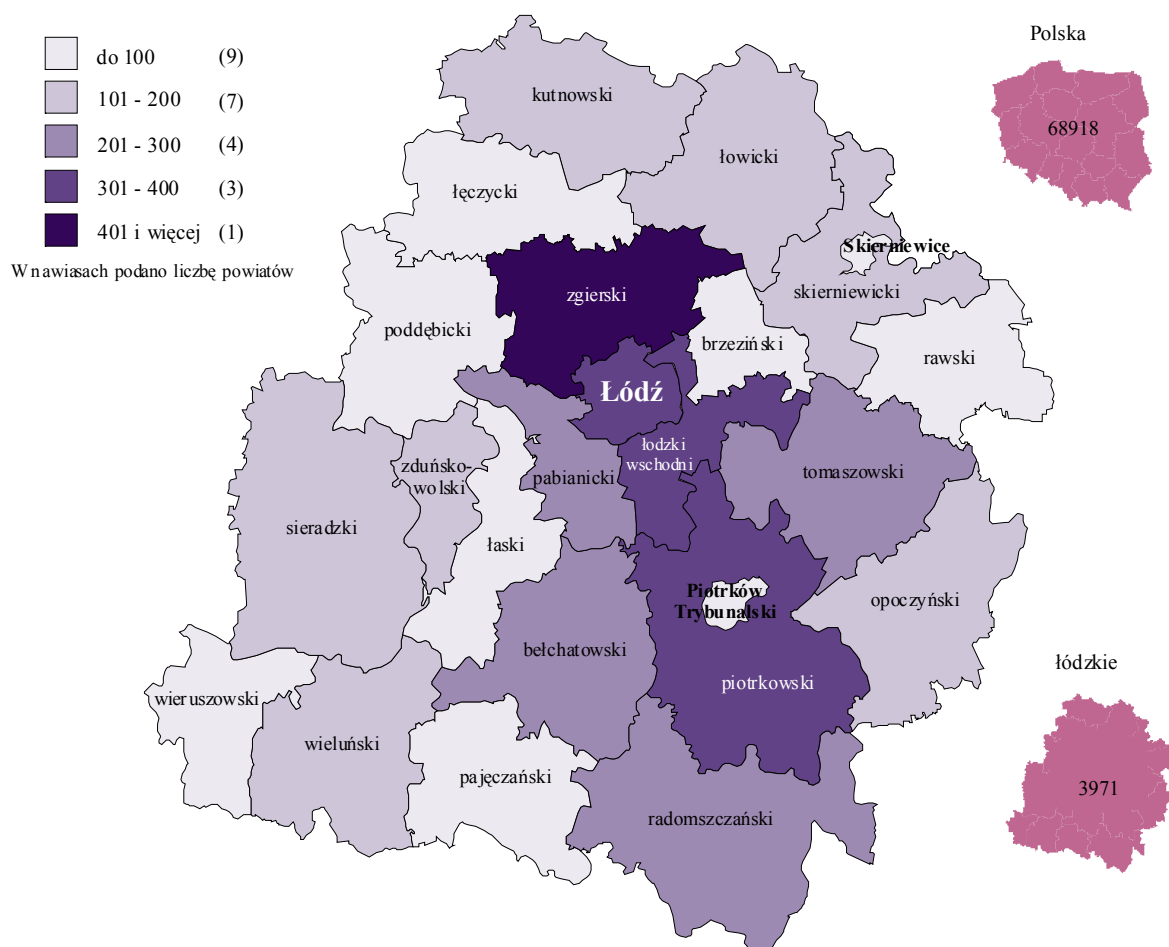
W 2011 r. najwięcej nowych budynków mieszkalnych oddano do użytkowania w powiecie zgierskim (11,0% ogólnej liczby budynków oddanych w województwie łódzkim), Łodzi (9,2%), powiecie piotrkowskim (8,0%) oraz łódzkim wschodnim (7,7%).

Najwięcej mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych oddano do użytkowania w Łodzi (25,9% ogólnej liczby mieszkań oddanych w nowych budynkach mieszkalnych w województwie), co związane było z przewagą budownictwa wielomieszkaniowego. W Łodzi realizowano głównie budynki z przeciętnie 4 mieszkaniami, ale także o najmniejszej

przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania wynoszącej 84,2 m². Największe powierzchniowo mieszkania w nowych budynkach oddano do użytkowania w powiatach, w których dominowało budownictwo jednomieszkaniowe, tj. w powiecie wieruszowskim (173,1 m²), łódzkim wschodnim (166,4 m²) oraz pabianickim (163,4 m²).

W porównaniu z 2010 r. wzrost liczby zrealizowanych nowych budynków mieszkalnych zanotowano w 13 powiatach, w tym największy w tomaszowskim (o 50,8%), opoczyńskim (34,5%) oraz zduńskowolskim (28,5%). Gorsze niż w 2010 r. efekty rzeczowe budownictwa mierzone liczbą oddanych nowych budynków mieszkalnych osiągnięto w powiatach: rawskim (spadek o 43,5%), bełchatowskim (spadek o 25,0%), poddębickim (spadek o 14,9%) oraz w mieście Łodzi (spadek o 14,9%).

Kartogram 6. Budynki mieszkalne nowe^a oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r.

^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według liczby kondygnacji

Wśród nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w 2011 r. w województwie łódzkim dominowały budynki dwukondygnacyjne (60,5% ogólnej liczby nowych budynków mieszkalnych). Budynki jednokondygnacyjne stanowiły 37,0%, a budynki trzy- i więcej kondygnacyjne – 2,5%. Mieszkania o największej powierzchni użytkowej powstały w nowych budynkach dwukondygnacyjnych (średnio 158,3 m²) oraz w budynkach jednokondygnacyjnych (125,5 m²). Budynki jedno- i dwukondygnacyjne charakteryzowały się najdłuższym przeciętnym czasem trwania budowy (odpowiednio 57 i 63 miesiące).

Inwestorzy indywidualni w województwie łódzkim w 2011 r. realizowali głównie budynki dwukondygnacyjne (61,5% ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytkowania przez tę grupę inwestorów w nowych budynkach mieszkalnych) oraz budynki jednokondygnacyjne stanowiące 37,5% ogółu. Nie oddali w 2011 r. do użytku nowych budynków mieszkalnych posiadających sześć lub więcej kondygnacji. Przeciętny czas trwania budowy był najdłuższy w przypadku budynków trzykondygnacyjnych (70 miesięcy), a najszybciej powstawały budynki czterokondygnacyjne (16 miesięcy).

Tabl. 36. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania według liczby kondygnacji w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE a – ogółem b – w tym w budownictwie indywidualnym	Budynki	Kubatura budynku w m ³	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²		Przeciętny czas trwania budowy w miesiącach	
					ogółem	przeciętna 1 mieszkania		
O G Ó Ł E M	a	3971	3309078	5822	27058	699184	120,1	55,4
	b	3792	2757157	4124	22006	588016	142,6	61,6
Budynki o liczbie kondygnacji:								
1	a	1468	877006	1477	7275	185392	125,5	57,1
	b	1420	843167	1423	7035	178300	125,3	58,4
2	a	2403	1858176	2502	14442	396185	158,3	62,6
	b	2331	1793258	2349	13881	382463	162,8	64,1
3	a	54	100564	207	739	21423	103,5	46,7
	b	36	52357	93	368	12228	131,5	69,8
4	a	29	238053	896	2566	51005	56,9	22,9
	b	3	34125	140	362	8762	62,6	16,1
5	a	7	72274	208	623	12872	61,9	33,7
	b	2	34250	119	360	6263	52,6	43,4
6	a	5	52136	160	477	9607	60,0	21,1
	b	-	-	-	-	-	-	-
7	a	3	88096	293	720	17575	60,0	29,2
	b	-	-	-	-	-	-	-
8	a	1	4904	19	44	1086	57,2	23,0
	b	-	-	-	-	-	-	-
9	a	1	17869	60	172	4039	67,3	26,0
	b	-	-	-	-	-	-	-

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

W latach 2005 – 2011 obserwuje się tendencję wzrostu udziału budynków niższych – jednokondygnacyjnych oddawanych do użytkowania zarówno w budownictwie ogółem, jak i zrealizowanym przez inwestorów indywidualnych. W roku 2011 udział budynków jednokondygnacyjnych w ogólnej liczbie budynków oddanych do użytkowania był o 11,4 p.proc. wyższy niż w 2005 r., a budynków dwukondygnacyjnych niższy o 8,1 p.proc.

Tabl. 37. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania według liczby kondygnacji w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
a – ogółem								
b – w tym w budownictwie indywidualnym								
O G Ó Ł E M	a	3493	3213	4015	4626	3565	3938	3971
	b	3444	3062	3907	4375	3454	3686	3792
Budynki o liczbie kondygnacji:								
1	a	894	1008	1140	1347	1264	1182	1468
	b	893	998	1126	1319	1255	1170	1420
2	a	2397	2064	2729	3060	2170	2633	2403
	b	2395	1997	2707	2977	2135	2470	2331
3	a	168	98	91	137	74	67	54
	b	150	62	60	70	58	42	36
4	a	33	34	44	49	31	24	29
	b	5	5	14	6	5	2	3
5	a	1	8	5	8	14	17	7
	b	1	-	-	3	-	2	2
6 i więcej	a	-	1	6	25	12	15	10
	b	-	-	-	-	1	-	-

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według kubatury

W 2011 r. w województwie łódzkim wśród budynków oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym przeważały budynki o średniej objętości, tj. o kubaturze 301 – 1000 m³ (87,0%). W budownictwie, poza indywidualnym, dominowały budynki o kubaturze do 1000 m³ (60,3%).

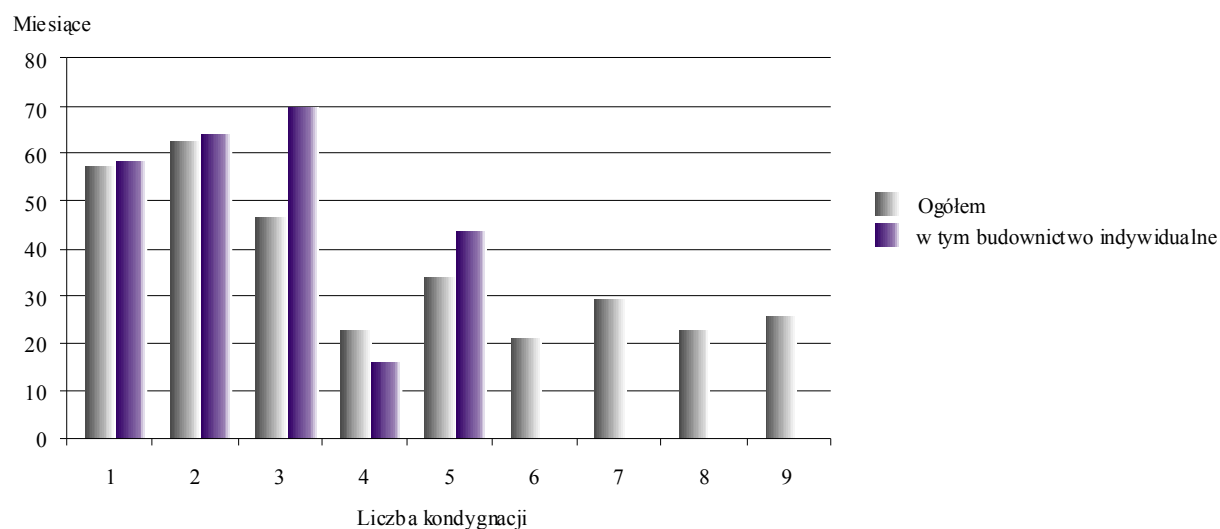
W analizowanym siedmioletnim okresie w budownictwie indywidualnym struktura budynków oddawanych do użytkowania według kubatury nie ulegała istotnym wahanom. W innych formach budownictwa zauważalne były większe dysproporcje w udziałach, a największą różnicę, wynoszącą 48,2 p.proc., zanotowano przypadku budynków o kubaturze 501 – 1000 m³. W 2006 r. udział budynków o tej kubaturze wyniósł 15,9%, a w 2008 r. – 64,1%.

Tabl. 38. Budynki mieszkalne nowe^a oddane do użytkowania według kubatury w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE							
OGÓŁEM	3444	3062	3907	4375	3454	3686	3792
Kubatura w m ³ :							
do 200.....	29	40	36	38	39	38	22
201 - 300.....	95	79	108	134	123	112	131
301 - 500.....	473	472	565	700	537	670	605
501 - 750.....	1551	1318	1683	1935	1404	1487	1610
751 - 1000.....	924	835	1149	1149	1007	1039	1084
1001 - 1500.....	296	252	289	328	268	274	272
1501 - 2000.....	53	43	56	64	44	42	49
2001 - 2500.....	11	12	8	11	13	11	4
2501 i więcej.....	12	11	13	16	19	13	15
BUDOWNICTWO INNE NIŻ INDYWIDUALNE							
OGÓŁEM	49	151	108	251	111	252	179
Kubatura w m ³ :							
do 500.....	1	63	3	-	1	36	21
501 – 1000.....	10	24	36	161	34	130	87
1001 – 1500.....	8	15	11	16	8	18	10
1501 – 2000.....	-	2	-	1	2	1	8
2001 – 3000.....	4	2	13	2	3	6	9
3001 – 4000.....	3	7	6	11	1	9	1
4001 – 5000.....	6	3	7	-	4	4	6
5001 – 7500.....	7	9	11	14	9	12	16
7501 - 10000.....	4	7	5	12	18	8	7
10001 - 15000.....	4	12	5	22	13	13	8
15001 i więcej.....	2	7	11	12	18	15	6

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Wykres 27. Budynki mieszkalne nowe^a oddane do użytkowania według przeciętnego czasu trwania budowy i liczby kondygnacji w 2011 r.

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według liczby mieszkań i liczby izb w budynku

W 2011 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 3,9 tys. nowych budynków mieszkalnych jednomieszkaniowych o łącznej kubaturze 2729,9 dam³. Budynki jednomieszkaniowe stanowiły 97,6% ogólnej liczby zrealizowanych nowych budynków mieszkalnych. Kolejnymi, pod względem liczby mieszkań, były budynki posiadające 11 – 30 mieszkań oraz budynki dwumieszkaniowe, których udział w ogólnej liczbie nowych budynków mieszkalnych wyniósł po 0,8%. Największą powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania oddane do użytkowania w nowych budynkach jednomieszkaniowych (150,3 m²) oraz dwumieszkaniowych (100,5 m²). Warto zwrócić uwagę na prawidłowość, że im więcej mieszkań inwestor zaplanował w budynku, tym mniejszą powierzchnią użytkową mieszkania te posiadają.

Analizując dane dotyczące nowych budynków mieszkalnych w aspekcie liczby izb w budynku, zauważyć można, że inwestorzy z województwa łódzkiego w 2011 r. najczęściej realizowali budynki posiadające mniej niż 10 izb. Udział takich budynków w ogólnej liczbie nowych budynków mieszkalnych wyniósł 97,7%.

Tabl. 39. Budynki mieszkalne nowe^a oddane do użytkowania według liczby mieszkań i liczby izb w budynku w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Budynki	Kubatura w m ³	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	
					ogółem	przeciętna 1 mieszkania
O G Ó Ł E M	3971	3309078	5822	27058	699184	120,1
Budynki o liczbie mieszkań:						
1	3874	2729931	3874	21551	582117	150,3
2	32	29955	64	256	6433	100,5
4	2	4287	8	43	785	98,1
5-10	10	31085	75	235	5343	71,2
11-30	33	213192	673	1949	39884	59,3
31 i więcej	20	300628	1128	3024	64622	57,3
Budynki o liczbie izb mieszkalnych:						
9 i mniej	3878	2713077	3903	21506	577790	148,0
10-49	55	153579	360	1156	32032	89,0
50-99	20	159269	515	1495	28287	54,9
100-199	15	197855	722	1992	41098	56,9
200 i więcej	3	85298	322	909	19977	62,0

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

W latach 2005 – 2011 nie zanotowano istotnych zmian w strukturze nowych budynków mieszkalnych oddawanych do użytkowania według liczby mieszkań i liczby izb w budynku.

Tabl. 40. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania według liczby mieszkań i liczby izb w budynku w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
O G Ó Ł E M	3493	3213	4015	4626	3565	3938	3971
Budynki o liczbie mieszkań:							
1	3443	3134	3912	4504	3467	3844	3874
2	10	23	35	37	17	23	32
3	-	-	1	0	0	0	0
4	-	1	12	1	4	1	2
5-10	12	9	3	10	11	7	10
11-30	22	26	32	38	33	37	33
31 i więcej	6	20	20	36	33	26	20
Budynki o liczbie izb mieszkalnych:							
9 i mniej	3413	3116	3895	4499	3447	3826	3878
10-49	64	59	84	66	61	62	55
50-99	10	21	18	36	21	24	20
100-199	6	15	14	20	27	16	15
200 i więcej	-	2	4	5	9	10	3

a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Budynki mieszkalne nowe oddane do użytkowania według czasu trwania budowy

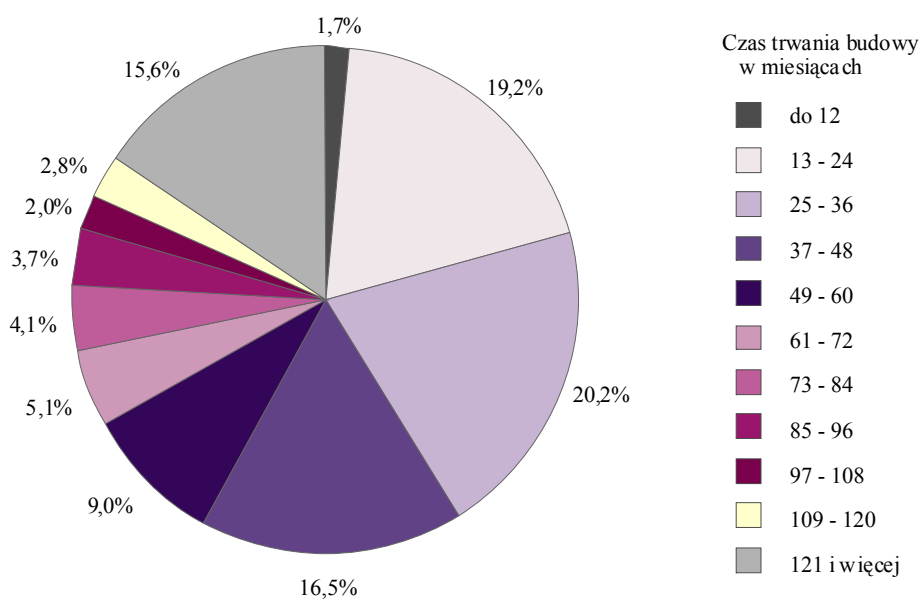
Z danych wynika, że nowe budynki mieszkalne oddane do użytkowania przez inwestorów indywidualnych w 2011 r. w województwie łódzkim realizowane były najczęściej w czasie 13 – 48 miesięcy (55,9% ogólnej liczby nowych budynków oddanych do użytkowania). Ponad 20% takich budynków wybudowano w czasie 25 – 36 miesięcy, z czego ¼ stanowiły budynki o kubaturze między 500 a 1000 m³. W budownictwie innym niż indywidualne największą grupę stanowiły budynki zrealizowane w czasie 13 – 24 miesiące (41,3% ogólnej liczby nowych budynków mieszkalnych w budownictwie innym niż indywidualne) i były to głównie budynki o kubaturze 501 – 1000 m³ (44,6%).

Tabl. 41. Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania w budownictwie indywidualnym według czasu trwania budowy w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Kubatura w m ³						
		do 200	201 - 300	301 - 500	501 - 750	751 - 1000	1001 - 1500	1501 i więcej
OGÓŁEM	3792	22	131	605	1610	1084	272	68
Czas trwania budowy w miesiącach:								
do 12.....	66	2	10	10	24	15	3	2
13 - 24.....	728	6	33	132	304	179	59	15
25 - 36.....	766	4	16	110	348	221	56	11
37 - 48.....	626	-	13	94	271	195	43	10
49 - 60.....	341	2	9	57	135	110	25	3
61 - 72.....	194	-	7	32	79	57	14	5
73 - 84.....	157	1	8	20	79	36	11	2
85 - 96.....	139	3	5	27	54	42	5	3
97 - 108.....	75	1	3	16	33	13	7	2
109 - 120.....	107	-	6	16	44	34	7	0
121 i więcej.....	593	3	21	91	239	182	42	15

^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Wykres 28. Struktura budynków mieszkalnych nowych ^a oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym według czasu trwania budowy w 2011 r.

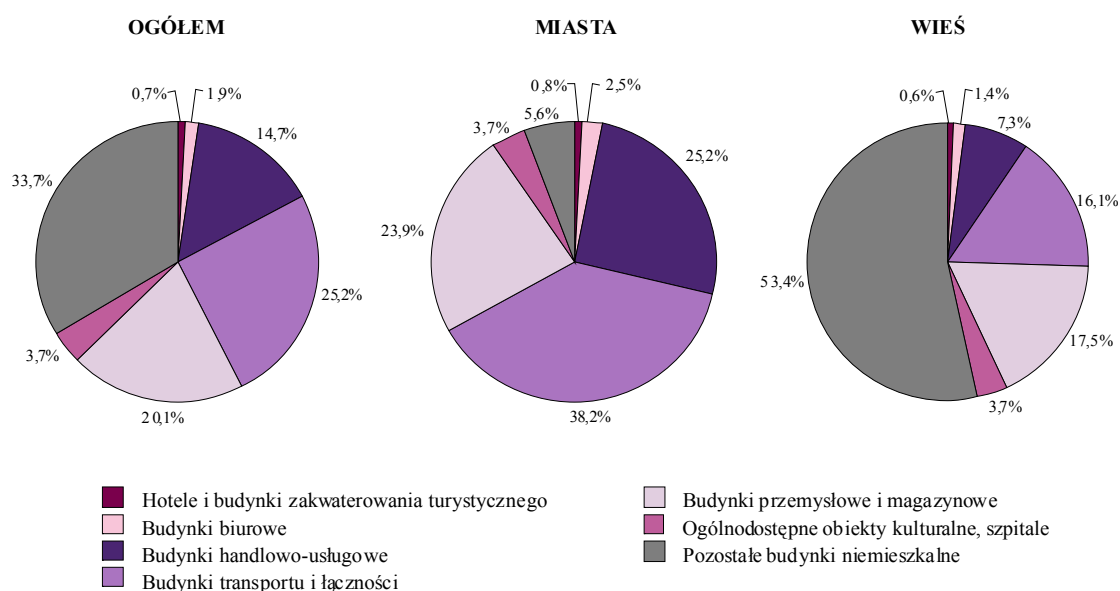
^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

6.1.2. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania

W 2011 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 1,4 tys. budynków niemieszkalnych, tj. 26,1% wszystkich budynków oddanych w tym okresie. Budynki niemieszkalne oddane w województwie łódzkim stanowiły 6,8% ogólnej liczby oddanych do użytkowania budynków niemieszkalnych w Polsce. Budynki oddane do użytkowania w miastach województwa łódzkiego charakteryzowały się większą kubaturą niż na wsi (odpowiednio 4318,3 m³ przeciętnie na 1 budynek w miastach, wobec 3664,1 m³ na obszarach wiejskich). Jednak to na obszarach wiejskich zlokalizowana była ponad połowa (58,8%) wszystkich budynków niemieszkalnych.

W strukturze budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania w 2011 r. w województwie łódzkim 33,7% stanowiły pozostałe budynki niemieszkalne, należące do grupy 127 PKOB¹², w której dominowały budynki gospodarstw rolnych (96,1%). Drugą, pod względem udziału grupą, były budynki transportu i łączności (25,2%), z dominującą klasą budynków garaży (99,4%). Na kolejnych miejscach znalazły się budynki przemysłowe i magazynowe (20,1%). W tej ostatniej grupie przeważały zbiorniki, silosy i budynki magazynowe (73,0%). Na czwartym miejscu, z udziałem 14,7%, uplasowały się budynki handlowo – usługowe.

Wykres 29. Struktura budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r.

¹² Grupa „Pozostałe budynki niemieszkalne” obejmuje budynki gospodarstw rolnych, budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych, obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchomości, archeologiczne dobra kultury oraz pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione (PKOB grupa 127 – patrz aneks, str. 127).

W przekroju „miasto – wieś” struktura była znacznie zróżnicowana, co wynikało ze specyfiki budownictwa i odmiennych potrzeb na terenach miejskich i wiejskich. W miastach, w strukturze oddanych do użytkowania budynków niemieszkalnych, przeważały budynki transportu i łączności (38,2%), budynki handlowo-usługowe (25,2%) oraz budynki przemysłowe i magazynowe (23,9%). Na terenach wiejskich ponad połowę wszystkich oddanych do użytkowania budynków niemieszkalnych stanowiły pozostałe budynki niemieszkalne (53,4%), budynki przemysłowe i magazynowe znalazły się na drugim miejscu z udziałem 17,5%, a trzecią grupą pod względem udziału stanowiły budynki transportu i łączności (16,1%).

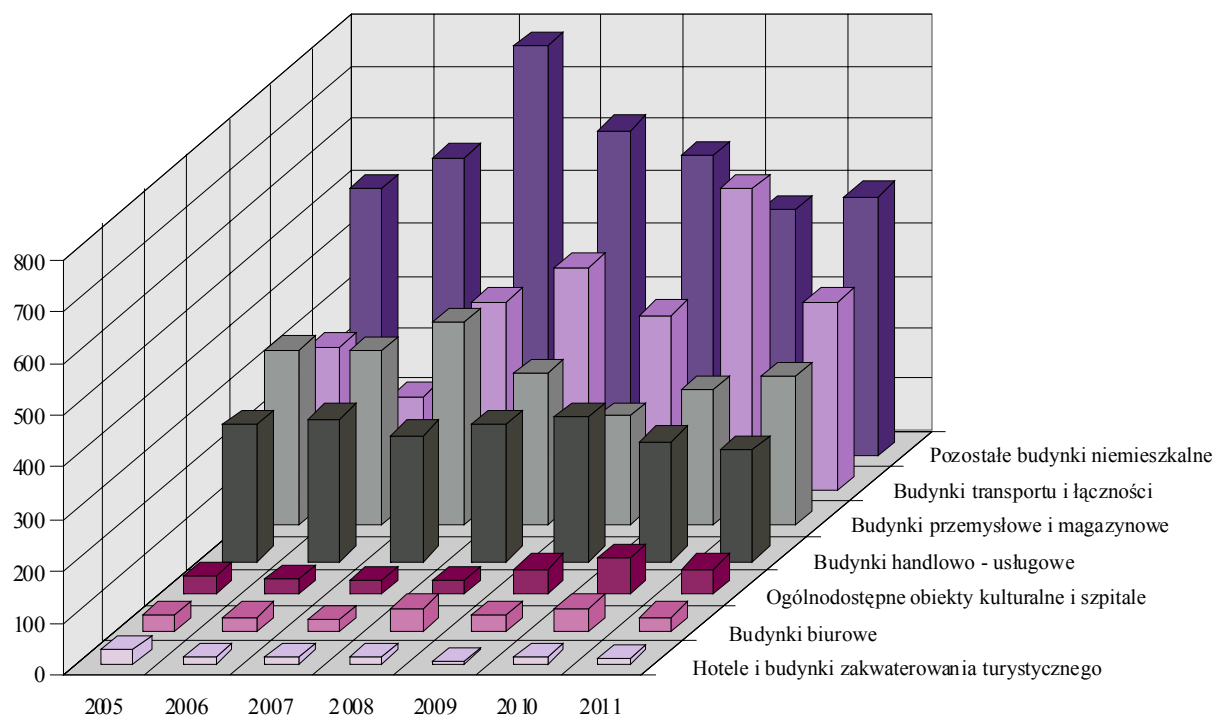
Tabl. 42. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Miasta		Wieś	
	liczba	kubatura w m ³	liczba	kubatura w m ³	liczba	kubatura w m ³
O G Ó Ł E M	1436	5648267	591	2552112	845	3096155
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	10	95285	5	58523	5	36762
budynki hoteli.....	9	91511	4	57552	5	33959
budynki zakwaterowania turystycznego, pozostałe.....	1	3774	1	971	-	2803
Budynki biurowe.....	27	136279	15	119394	12	16885
Budynki handlowo-usługowe.....	211	702914	149	615365	62	87549
Budynki transportu i łączności.....	362	136028	226	60439	136	75589
budynki łączności, dworców i terminali	2	14955	2	14955	-	-
budynki garaży	360	121073	224	45484	136	75589
Budynki przemysłowe i magazynowe.....	289	3462049	141	1359146	148	2102903
budynki przemysłowe.....	78	1455271	39	771670	39	683601
zbiorniki, silosy i budynki magazynowe.....	211	2006778	102	587476	109	1419302
Ogólnodostępne obiekty kulturalne, szpitale	53	416668	22	248326	31	168342
ogólnodostępne obiekty kulturalne	14	87993	2	50434	12	37559
budynki muzeów i bibliotek	2	9646	1	5934	1	3712
budynki szkół i instytucji badawczych.....	6	137233	2	89284	4	47949
budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	9	61542	8	40120	1	21422
budynki kultury fizycznej.....	22	120254	9	62554	13	57700
Pozostałe budynki niesieszkalne	484	699044	33	90919	451	608125
budynki gospodarstw rolnych.....	465	637296	20	43295	445	594001
budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych.....	8	38057	6	37540	2	517
obiekty zabytkowe i archeologiczne dobra kultury	1	4896	1	4896	-	-
pozostałe budynki niemieszkalne ..	10	18795	6	5188	4	13607

W budownictwie indywidualnym oddano do użytkowania 1,1 tys. budynków niemieszkalnych, co stanowiło 79,0% ogółu budynków niemieszkalnych oddanych w 2011 r. w województwie. Na wsi zlokalizowanych było 65,6% inwestycji indywidualnych, a 34,4% budynków niemieszkalnych oddano do użytkowania na terenach miejskich. Budownictwo niemieszkaniowe indywidualne charakteryzowało się podobną strukturą rodzajową jak budownictwo niemieszkaniowe ogółem (41,1% stanowiły pozostałe budynki niemieszkalne, 26,2% - budynki transportu i łączności, a 16,6% - budynki przemysłowe i magazynowe).

W latach 2005 – 2011 oddano do użytkowania łącznie 10,9 tys. budynków niemieszkalnych, co stanowiło 7,1% ogólnej liczby takich budynków oddanych na terenie całego kraju. W 2011 r., w porównaniu z analizowanymi latami poprzednimi, odnotowano spadek liczby oddanych budynków niemieszkalnych, jedynie w stosunku do roku 2006 było ich więcej o 1,3%. Najwięcej budynków niemieszkalnych oddano do użytkowania w województwie łódzkim w 2007 r. (1,8 tys.).

Wykres 30. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011

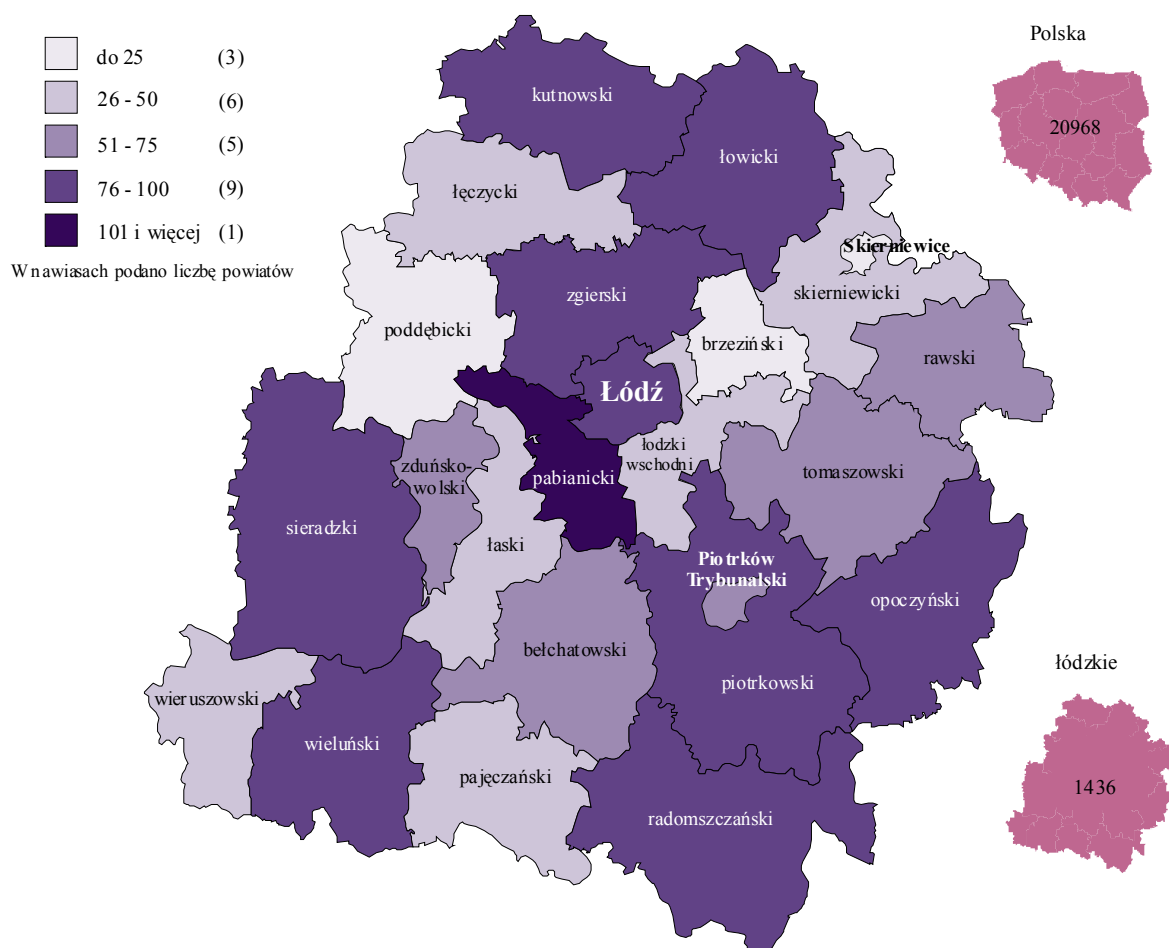
Najliczniejszą grupę wśród budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania w latach 2005 – 2011 stanowiły pozostałe budynki niemieszkalne (3,9 tys.), których udział w ogólnej liczbie budynków niemieszkalnych w badanym okresie wyniósł 35,9%. Kolejnymi, pod względem liczby budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania w okresie 2005 – 2011 były: budynki transportu i łączności (23,0%), budynki przemysłowe i magazynowe (19,2%), budynki handlowo-usługowe (16,0%), ogólnodostępne obiekty kulturalne, szpitale (2,8%) oraz budynki biurowe (2,0%).

Tabl. 43. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
OGÓŁEM	1468	1417	1816	1675	1476	1653	1436
Hotele i budynki zakwaterowania							
turystycznego	29	14	14	14	9	14	10
budynki hoteli.....	17	14	14	10	6	14	9
budynki zakwaterowania							
turystycznego, pozostałe.....	12	-	-	4	3	-	1
Budynki biurowe.....	31	28	20	42	31	39	27
Budynki handlowo-usługowe.....	262	272	242	264	275	229	211
Budynki transportu i łączności.....	277	179	361	428	337	577	362
budynki łączności, dworców							
i terminali	1	-	-	21	4	2	2
budynki garaży	276	179	361	407	333	575	360
Budynki przemysłowe							
i magazynowe.....	331	336	388	291	211	260	289
budynki przemysłowe.....	93	93	77	76	77	80	78
zbiorniki, silosy i budynki							
magazynowe.....	238	243	311	215	134	180	211
Ogólnodostępne obiekty kulturalne,							
szpitale	39	32	27	29	53	74	53
ogólnodostępne obiekty kulturalne.....	5	6	3	6	9	17	14
budynki muzeów i bibliotek.....	-	-	2	-	-	1	2
budynki szkół i instytucji badawczych.	4	8	8	4	10	13	6
budynki szpitali i zakładów opieki							
medycznej	16	2	5	7	9	14	9
budynki kultury fizycznej.....	14	16	9	12	25	29	22
Pozostałe budynki niemieszkalne.....	499	556	764	607	560	460	484
budynki gospodarstw rolnych.....	461	551	757	594	540	440	465
budynki przeznaczone do sprawowania							
kultu religijnego i czynności							
religijnych	3	1	6	1	3	2	8
obiekty zabytkowe i archeologiczne							
dobra kultury	-	-	-	-	-	18	1
pozostałe budynki niemieszkalne	35	4	1	12	17	-	10

W 2011 r. zanotowano wzrost liczby budynków przemysłowych i magazynowych (o 11,2%) oraz pozostałych budynków niemieszkalnych (o 5,2%) w porównaniu z 2010 r., ale w stosunku do roku 2005 ich liczba spadła (odpowiednio o 12,7% i 3,0%). Największy spadek liczby oddawanych budynków niemieszkalnych, w porównaniu z 2010 r., nastąpił w grupie budynków transportu i łączności (o 37,3%), ale w stosunku do 2005 r. zanotowano jej wzrost o 30,7%. W przypadku oddanych do użytkowania budynków handlowo-usługowych rok 2011 charakteryzował się najniższą liczbą w badanym okresie siedmioletnim. Spadek w stosunku do 2010 r. wyniósł 7,9%, a w porównaniu z 2005 r. liczba oddanych budynków obniżyła się 19,5%.

Kartogram 7. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r.

W 2011 r. wśród powiatów województwa łódzkiego najwięcej budynków niemieszkalnych oddano do użytkowania w powiatach: pabianickim (7,3% ogólnej liczby oddanych budynków niemieszkalnych w województwie), radomszczańskim (6,0%),

zgierskim, piotrkowskim i opoczyńskim (po 5,8%) oraz w Łodzi (6,7%). Najmniej budynków niemieszkalnych oddano do użytkowania w powiatach: brzezińskim (1,0%), poddębickim (1,7%) oraz w Piotrkowie Trybunalskim (1,7%). W 11 powiatach zanotowano w 2011 r., w porównaniu z 2010 r., wzrost liczby oddanych do użytkowania budynków niemieszkalnych, w tym największą dynamiką w przyroście budynków niemieszkalnych charakteryzował się powiat pajęczański (wzrost o 104,8%), sieradzki (wzrost o 37,5%) oraz opoczyński (wzrost o 36,1%). W stosunku do 2005 r. zanotowano wzrost liczby oddanych budynków niemieszkalnych w 15 powiatach, w tym największy w sieradzkim (wzrost o 148,4%), łódzkim wschodnim (wzrost o 111,1%) oraz rawskim (wzrost o 108,0%)

Tabl. 44. Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania według rodzajów budynków i powiatów w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	Budynki biurowe	Budynki handlowo-usługowe	Budynki transportu i łączności	Budynki przemysłowe i magazynowe	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, szpitale	Pozostałe budynki niemieszkalne
P O L S K A	698	572	3439	6795	3051	1153	5260
ŁÓDZKIE	10	27	211	362	289	53	484
Powiaty:							
Bełchatowski	-	-	-	26	8	-	21
Brzeziński	-	-	-	3	2	-	10
Kutnowski	-	2	11	18	21	4	22
Łaski	-	-	6	19	5	-	16
Łęczycki	-	-	2	6	6	1	25
Łowicki	2	-	4	40	9	6	18
Łódzki Wschodni	-	2	5	9	7	2	13
Opoczyński	1	2	9	18	5	7	41
Pabianicki	1	3	9	40	37	2	13
Pajęczański	2	-	9	5	10	1	16
Piotrkowski	1	-	7	14	8	5	48
Poddębicki	-	3	4	10	4	1	2
Radomszczański	-	-	17	11	18	-	40
Rawski	-	2	5	18	15	1	11
Sieradzki	-	-	15	12	17	2	31
Skierniewicki	-	1	3	4	8	3	20
Tomaszowski	-	2	17	4	10	2	24
Wieluński	-	-	8	17	12	-	41
Wieruszowski	-	2	7	8	10	-	16
Zduńskowolski	1	-	16	14	9	-	14
Zgierski	1	2	12	16	22	3	28
Miasta na prawach powiatu:							
Łódź	1	5	24	21	27	7	11
Piotrków Trybunalski	-	1	16	17	17	3	1
Skierniewice	-	-	5	12	2	3	2

6.2. Mieszkania oddane do użytkowania

6.2.1. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa

W 2011 r. w województwie łódzkim oddano do użytkowania 6,0 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 717,7 tys. m². Mieszkania oddane w województwie stanowiły 4,6% ogólnej liczby mieszkań oddanych w kraju. Dominującą formą budownictwa w województwie łódzkim było budownictwo indywidualne (70,6%), natomiast udział mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wyniósł 21,8%, społecznych czynszowych – 5,2%, komunalnych – 2,2%, a spółdzielczych – 0,1%.

Większość mieszkań oddanych w 2011 r. zrealizowano na terenach miejskich województwa łódzkiego (55,6% ogólnej liczby mieszkań). W miastach mieszkania do użytkowania oddawali przede wszystkim inwestorzy indywidualni (48,3% ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytkowania) oraz deweloperzy (38,1%). Nieco inaczej przedstawiała się sytuacja na terenach wiejskich, gdzie budownictwo indywidualne miało zdecydowaną przewagę (98,6% ogółu).

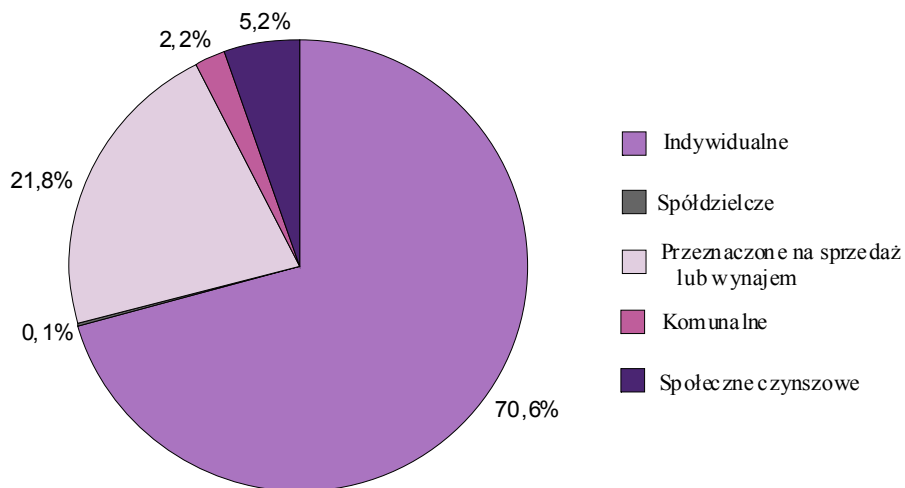
W 2011 r. przeciętna powierzchnia mieszkania oddanego do użytkowania w województwie łódzkim wyniosła 119,2 m² i była większa od średniej powierzchni mieszkań oddanych w kraju o 12,1 m². Analizując efekty budownictwa mieszkaniowego w aspekcie przeciętnej powierzchni użytkowej oddawanych mieszkań zauważyć można prawidłowość, że mieszkania o największym metrażu powstają są na terenach wiejskich, natomiast mieszkania realizowane w miastach są zazwyczaj mniejsze. Również w województwie łódzkim w 2011 r. mieszkania zrealizowane na wsi charakteryzowały się większą przeciętną powierzchnią użytkową niż mieszkania oddawane w miastach (odpowiednio 144,1 m², wobec 99,2 m²). W budownictwie indywidualnym różnica w metrażu mieszkań oddanych na terenach miejskich i wiejskich nie była aż taka znacząca i wyniosła w 2011 r. 6,4 m². Największe pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania powstały w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem na terenach wiejskich (145,3 m²), a najmniejsze w budownictwie spółdzielczym (33,8 m²), realizowanym wyłącznie w miastach województwa łódzkiego.

Drugą miarą charakteryzującą zakończone inwestycje mieszkaniowe jest przeciętna liczba izb w mieszkaniu. W 2011 r. wskaźnik ten wyniósł 4,6, przy czym jego poziom był zróżnicowany w zależności od lokalizacji inwestycji. Przeciętna liczba izb w mieszkaniu oddanym na terenach wiejskich wyniosła 5,4, a w miastach – 3,9.

Tabl. 45. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	
			ogółem	przeciętna 1 mieszkania
O G Ó Ł E M	6022	27737	717714	119,2
miasta	3347	13183	332120	99,2
wieś	2675	14554	385594	144,1
Indywidualne.....	4254	22534	602678	141,7
miasta	1617	8172	222588	137,7
wieś	2637	14362	380090	144,1
Spółdzielcze	8	17	270	33,8
miasta	8	17	270	33,8
wieś	-	-	-	-
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	1313	3955	92409	70,4
miasta	1276	3767	87032	68,2
wieś	37	188	5377	145,3
Komunalne	133	337	5581	42,0
miasta	132	333	5454	41,3
wieś	1	4	127	127,0
Spółeczne czynszowe.....	314	894	16776	53,4
miasta	314	894	16776	53,4
wieś	-	-	-	-

Wykres 31. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa w 2011 r.

W latach 2005 – 2011 w województwie łódzkim oddano do użytkowania łącznie 42,0 tys. mieszkań, tj. 4,4% wszystkich mieszkań oddanych w tym czasie w kraju. W 2011 r. oddano do użytkowania o 13,4% mieszkań mniej niż rok wcześniej oraz o 18,3% mniej niż w 2008 r., w którym zrealizowano najwięcej mieszkań. Najmniej lokali oddano do użytkowania w 2005 r., tj. o 31,9% mniej niż w 2011 r.

Analizując efekty budownictwa mieszkaniowego pod względem form budownictwa, zauważyć można dużą zmienność liczby oddawanych mieszkań na przestrzeni 7 obserwowanych lat. Inwestorzy indywidualni, mający największy udział w zrealizowanych mieszkaniach, w latach 2005 – 2011 oddali 27,8 tys. mieszkań, tj. 66,1% wszystkich mieszkań zrealizowanych w tym okresie. W kraju udział dla tej formy budownictwa był niższy i wyniósł 51,5%. W budownictwie indywidualnym również najkorzystniejszy był rok 2008, a rok 2011 był drugim co do ilości oddanych mieszkań (mniej o 9,1% w porównaniu z 2008 r.).

Drugą formą budownictwa, pod względem liczby oddawanych mieszkań w województwie łódzkim, było budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem. W latach 2005 – 2011 deweloperzy oddali do użytkowania 9,5 tys. mieszkań, czyli 22,6% ogółu mieszkań oddanych w województwie w analizowanym okresie. W kraju udział dla tej formy budownictwa był istotnie wyższy i wynosił 37,5%. W latach 2005 – 2010 zauważyć można wyraźną tendencję wzrostową (od 211 mieszkań oddanych w 2005 r. do 2394 – w 2010 r.), po czym w 2011 r. nastąpił gwałtowny spadek liczby zrealizowanych mieszkań w stosunku do roku poprzedniego (o 45,2%).

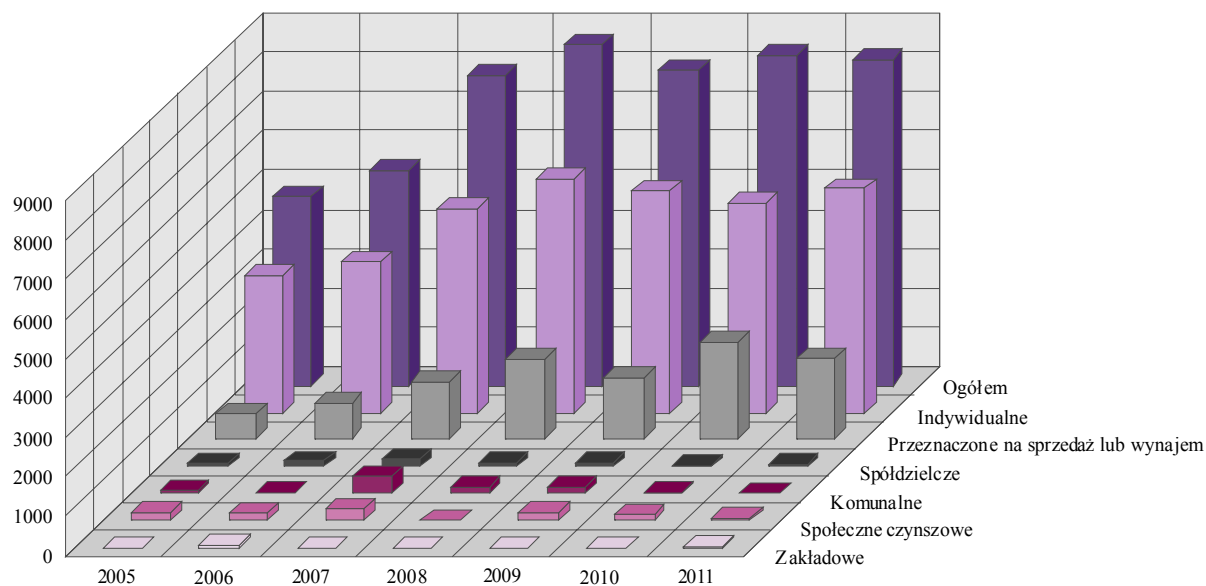
Udział mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2005 – 2011 w pozostałych formach budownictwa był niewielki. W budownictwie społecznym czynszowym wyniósł on 4,6% (3,0% w kraju), komunalnym – 3,6% (2,4% w kraju), spółdzielczym 2,8% (5,3% w kraju), a zakładowym – 0,3% (0,3% w kraju). W tych formach budownictwa nie zarysowały się wyraźne tendencje zmian liczby oddawanych mieszkań w analizowanych latach.

W województwie łódzkim największe mieszkania pod względem przeciętnej powierzchni użytkowej oddano w skrajnych latach analizowanego siedmioletniego okresu. Największe wahania przeciętnej powierzchni użytkowej nowo powstających mieszkań zanotowano w budownictwie spółdzielczym, w którym w 2011 r. nastąpił spadek omawianego wskaźnika aż o 55,4 m² w porównaniu z 2010 r. oraz o 58,3 m² w stosunku do 2005 r. Duże różnice w przeciętnej powierzchni użytkowej zauważyć można również w przypadku oddawanych mieszkań zakładowych (od 52,0 m² w 2010 r. do 172,0 m² w 2006 r.). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w innych formach budownictwa nie podlegała w latach 2005 – 2011 istotnym zmianom.

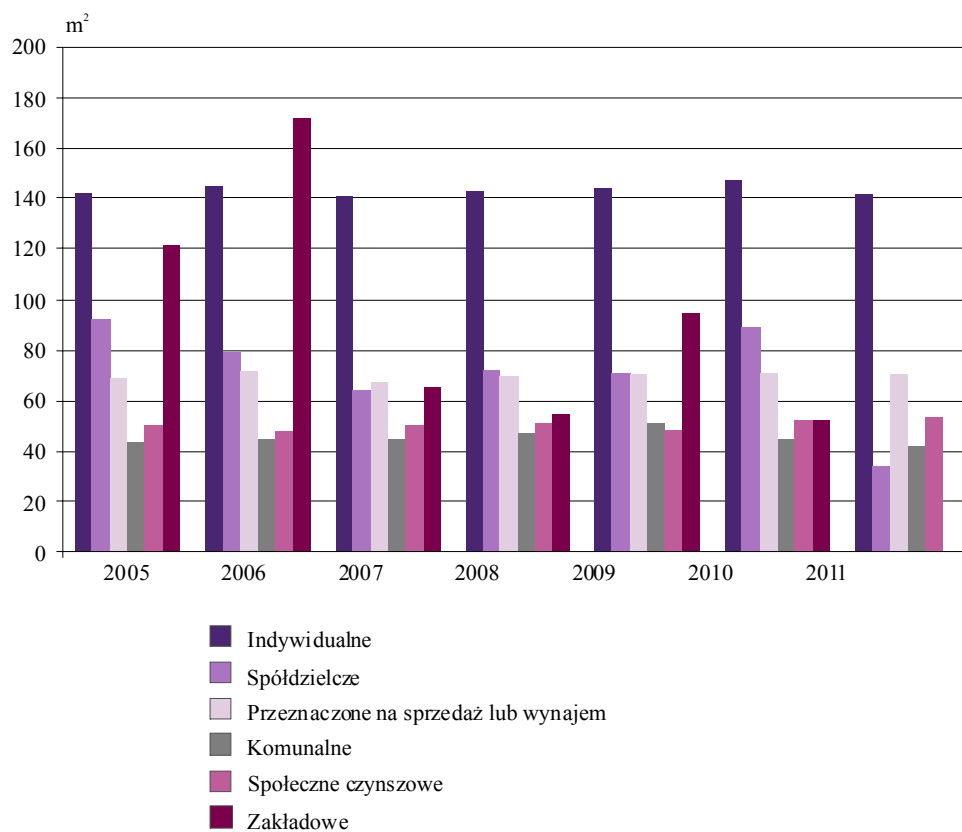
Tabl. 46. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
a – liczba mieszkań b – liczba izb c – powierzchnia użytkowa w m ² d – przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²								
O G Ó Ł E M	a	4565	4868	5886	7372	6344	6957	6022
	b	23076	23451	28681	34086	28762	30055	27737
	c	576562	571817	699246	846763	716028	783951	717714
	d	126,3	117,5	118,8	114,9	112,9	112,7	119,2
Indywidualne	a	3722	3248	4220	4680	3733	3911	4254
	b	20683	18446	23658	25739	20533	21459	22534
	c	528567	471383	595495	669923	537875	577932	602678
	d	142,0	145,1	141,1	143,1	144,1	147,8	141,7
Spółdzielcze	a	73	264	235	241	246	114	8
	b	298	1011	721	747	829	391	17
	c	6726	20904	14958	17381	17433	10166	270
	d	92,1	79,2	63,7	72,1	70,9	89,2	33,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	a	211	643	981	1885	2056	2394	1313
	b	702	2189	3002	5897	6431	6810	3955
	c	14600	46100	66118	131305	145299	170762	92409
	d	69,2	71,7	67,4	69,7	70,7	71,3	70,4
Komunalne	a	225	213	172	241	125	405	133
	b	482	527	429	662	386	984	337
	c	9739	9464	7664	11429	6410	18160	5581
	d	43,3	44,4	44,6	47,4	51,3	44,8	42,0
Spółeczne czynszowe	a	332	499	216	280	181	124	314
	b	901	1272	651	892	570	384	894
	c	16687	23794	10970	14277	8725	6463	16776
	d	50,3	47,7	50,8	51,0	48,2	52,1	53,4
Zakładowe	a	2	1	62	45	3	9	-
	b	10	6	220	149	13	27	-
	c	243	172	4041	2448	286	468	-
	d	121,5	172,0	65,2	54,4	95,3	52,0	-

Wykres 32. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w latach 2005 – 2011

Wykres 33. Powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa w latach 2005 – 2011

6.2.2. Mieszkania oddane do użytkowania według rodzajów budynków

W 2011 r. zdecydowaną większość mieszkań oddanych do użytkowania w województwie łódzkim stanowiły mieszkania w nowych budynkach mieszkalnych (97,7%). Mieszkania powstałe z rozbudowy, przebudowy lub adaptacji pomieszczeń stanowiły zaledwie 2,0% ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytkowania, a mieszkania w budynkach zbiorowego zamieszkania oraz budynkach niemieszkalnych – 0,3%. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania w kraju według rodzaju budynków w 2011 r. kształtowała się podobnie jak w województwie łódzkim. Udział zrealizowanych mieszkań w budynkach nowych był nieznacznie niższy i wyniósł 96,3%, w budynkach rozbudowanych lub uzyskanych z przebudowy bądź adaptacji pomieszczeń – 3,3%, a w budynkach zbiorowego zamieszkania oraz budynkach niemieszkalnych – 0,4%.

W latach 2005 – 2011 zauważyć można tendencję wzrostową udziału mieszkań powstających w nowych budynkach mieszkalnych, kosztem mieszkań realizowanych w innych rodzajach budynków. W 2011 r., w porównaniu z 2005 r., odsetek takich mieszkań wzrósł o 5,4 p.proc., natomiast udział mieszkań oddawanych w budynkach rozbudowywanych lub przebudowywanych zmalał o 5,1 p.proc.

Tabl. 47. Mieszkania oddane do użytkowania według rodzajów budynków w latach 2005 – 2011

L A T A	Ogółem	Z tego w budynkach				
		mieszkalnych ^a				zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych
		razem	nowych ^b	rozbudowanych	uzyskane z przebudowy i adaptacji pomieszczeń niemieszkalnych	
2005.....	4565	4537	4213	58	266	28
2006.....	4868	4852	4725	50	77	16
2007.....	5886	5860	5593	67	200	26
2008.....	7372	7340	7193	56	91	32
2009.....	6344	6304	6148	58	98	40
2010.....	6957	6948	6727	52	169	9
2011.....	6022	6006	5884	75	47	16

^a Bez budynków zbiorowego zamieszkania. ^b Łącznie z tymi częściami budynków mieszkalnych realizowanych etapami, które nie były oddawane do użytkowania jako części pierwsze.

6.2.3. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu

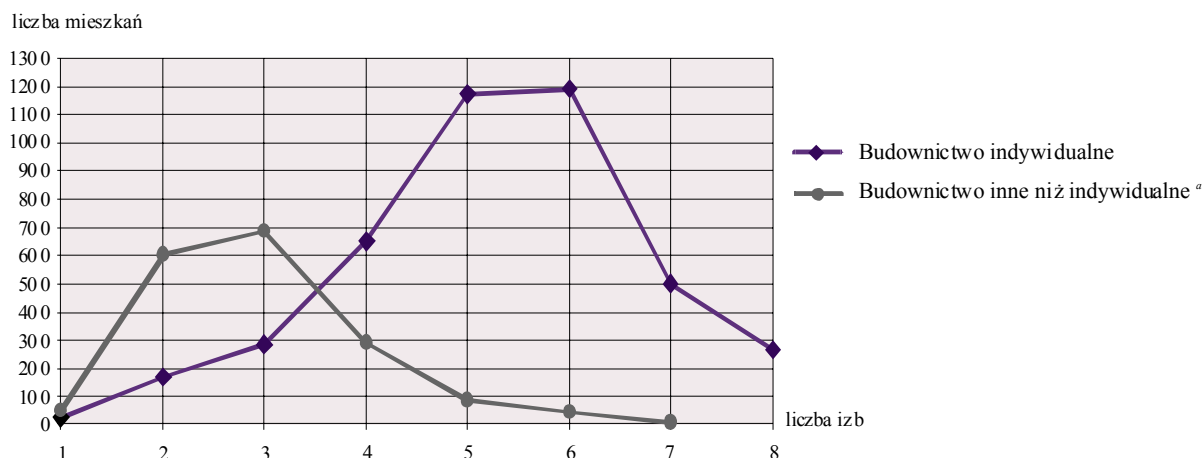
W 2011 r. w województwie łódzkim wśród mieszkań oddanych do użytkowania przez inwestorów indywidualnych przeważały mieszkania sześcioizbowe (28,0%) oraz pięćioizbowe (27,6%). Mieszkania realizowane w budownictwie innym niż indywidualne posiadały zazwyczaj trzy (38,9% ogółu mieszkań) lub dwie izby (34,0%). W budownictwie indywidualnym najmniej powstało mieszkań jednoizbowych (0,6% ogólnej liczby mieszkań), a w budownictwie pozostałym najmniej zrealizowano mieszkań siedmioizbowych; ośmioizbowe i większe nie powstały w ogóle.

Mieszkania oddawane do użytkowania przez inwestorów indywidualnych na terenach miejskich nieznacznie różniły się liczbą izb od mieszkań zlokalizowanych na wsi. Na terenach miast w strukturze oddawanych do użytku mieszkań największy udział miały mieszkania sześcioizbowe (26,0% ogółu), a na obszarach wiejskich przeważały lokale pięćioizbowe (30,8%).

Tabl. 48. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2011 r.

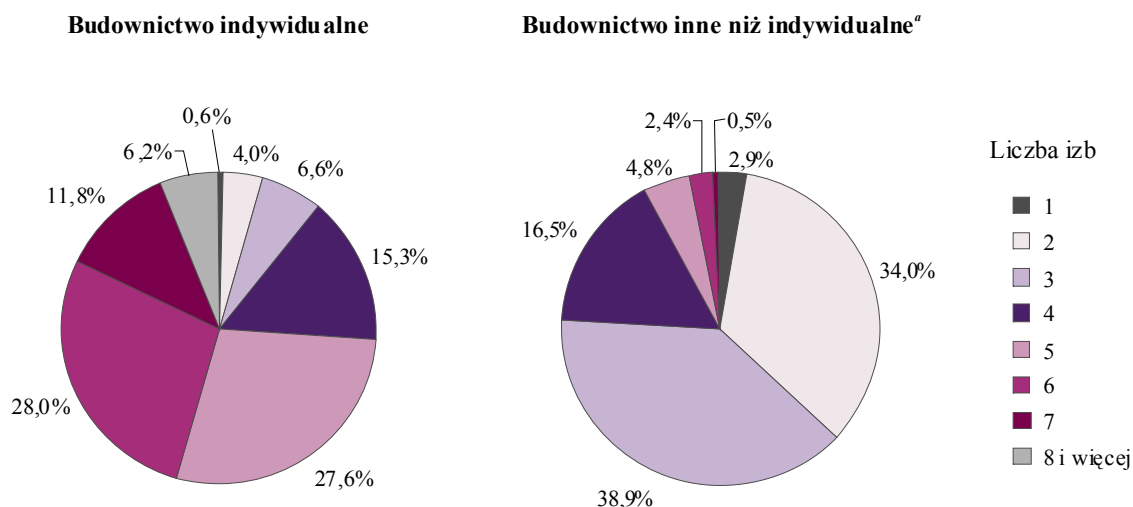
WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	O liczbie izb							
o - ogółem m - miasta w - wieś			1	2	3	4	5	6	7	8 i więcej
W budynkach indywidualnych.....	o	4254	25	171	281	650	1173	1190	502	262
	m	1617	23	137	167	222	362	420	172	114
	w	2637	2	34	114	428	811	770	330	148
W budynkach poza indywidualnymi	o	1768	51	601	688	291	85	43	9	-
	m	1730	51	601	684	281	81	23	9	-
	w	38	-	-	4	10	4	20	-	-

Wykres 34. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2011 r.

^a Budownictwo spółdzielni mieszkaniowych, zakładów pracy, komunalne, społeczne czynszowe i przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Wykres 35. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w 2011 r.

^a Budownictwo spółdzielni mieszkaniowych, zakładów pracy, komunalne, społeczne czynszowe i przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

W latach 2005 – 2011 w województwie łódzkim struktura oddawanych do użytkowania mieszkań według liczby izb nie podlegała większym wahanom, jedynie w 2010 r. w budownictwie indywidualnym udział mieszkań pięcioizbowych był nieco wyższy niż sześcioizbowych (30,7% wobec 29,0%), a w pozostałym budownictwie odsetek mieszkań dwuizbowych przewyższał udział lokali trzyizbowych (43,2% wobec 28,9%).

Tabl. 49. Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb w mieszkaniu w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	O liczbie izb							
			1	2	3	4	5	6	7	8 i więcej
2005.....	a	3722	24	98	212	499	902	1099	560	328
	b	843	81	211	389	122	22	5	9	4
2006.....	a	3248	3	47	134	415	863	998	474	314
	b	1620	51	457	657	256	168	17	9	5
2007.....	a	4220	4	69	225	527	1117	1328	609	341
	b	1666	64	516	629	304	112	29	8	4
2008.....	a	4680	21	75	242	667	1293	1442	635	305
	b	2692	110	747	1012	555	181	34	48	5
2009.....	a	3733	13	65	254	466	1048	1110	520	257
	b	2611	78	683	963	587	243	53	2	2
2010.....	a	3911	17	76	211	496	1200	1134	496	281
	b	3046	124	1317	879	494	191	29	12	-
2011.....	a	4254	25	171	281	650	1173	1190	502	262
	b	1768	51	601	688	291	85	43	9	-

6.2.4. Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania

Wszystkie mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r., zarówno w województwie łódzkim jak i w kraju, wyposażone były w wodociąg, ustęp splukiwany, łazienkę oraz centralne ogrzewanie. W ciepłą wodę dostarczaną centralnie wyposażonych było 27,9% mieszkań w województwie, a w gaz z sieci jedynie 16,7% mieszkań. Odwrotnie przedstawiała się sytuacja w kraju, gdzie więcej mieszkań posiadało gaz z sieci niż ciepłą wodę (odpowiednio 43,6% wobec 25,1%).

W 2011 r. udział mieszkań wyposażonych w gaz z sieci oraz ciepłą wodę dostarczaną centralnie obniżył się znacznie w stosunku do 2005 r., a w porównaniu z 2008 r., kiedy udział ten był największy, spadek wyniósł odpowiednio 17,7 p.proc. i 70,4 p.proc. Niewielki wzrost zaobserwowano w przypadku wyposażenia mieszkań w centralne ogrzewanie (wzrost o 0,3 p.proc. w porównaniu z 2005 r.).

Tabl. 50. Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2005 – 2011

L A T A		Ogółem	Mieszkania wyposażone w:					ciepłą wodę dostarczaną centralnie
			wodociąg	ustęp splukiwany	łazienkę	centralne ogrzewanie	gaz z sieci	
2005.....	o	4565	4565	4565	4565	4550	1158	4250
	m	2573	2573	2573	2573	2569	994	2413
	w	1992	1992	1992	1992	1981	164	1837
2006.....	o	4868	4868	4868	4868	4833	1538	4696
	m	3017	3017	3017	3017	3014	1463	2940
	w	1851	1851	1851	1851	1819	75	1756
2007.....	o	5886	5886	5886	5886	5823	1406	5765
	m	3364	3364	3364	3364	3355	1274	3339
	w	2522	2522	2522	2522	2468	132	2426
2008.....	o	7372	7372	7372	7372	7362	2539	7250
	m	4472	4472	4472	4472	4472	2389	4456
	w	2900	2900	2900	2900	2890	150	2794
2009.....	o	6344	6344	6344	6344	6343	1616	3540
	m	3973	3973	3973	3973	3973	1465	3518
	w	2371	2371	2371	2371	2370	151	22
2010.....	o	6957	6957	6957	6957	6957	1642	2741
	m	4382	4382	4382	4382	4382	1503	2741
	w	2575	2575	2575	2575	2575	139	-
2011.....	o	6022	6022	6022	6022	6022	1008	1683
	m	3347	3347	3347	3347	3347	826	1683
	w	2675	2675	2675	2675	2675	182	-

6.2.5. Wskaźniki charakteryzujące mieszkania oddane do użytkowania

W 2011 r. w województwie łódzkim w przeliczeniu na 1000 ludności oddano do użytkowania 2,4 mieszkania, wobec 3,4 w kraju. Inne wskaźniki charakteryzujące nasilenie budownictwa mieszkaniowego oraz stopień zaspokajania potrzeb ludności w województwie również były niższe niż wskaźniki ogólnopolskie. Wskaźnik liczby izb w mieszkaniach na 1000 ludności był niższy od ogólnopolskiego o 3,9, a wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw był mniejszy o 158 niż taki sam wskaźnik dla Polski. Jedynym wskaźnikiem wyższym w województwie łódzkim od ogólnopolskiego była przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (odpowiednio 119,2 m² wobec 107,1 m²).

Analizując zmiany powyższych wskaźników w badanym okresie siedmioletnim zauważyć można tendencję wzrostową w latach 2005 – 2008, a następnie w 2009 r. spadek wartości tych wskaźników. Wahania wskaźników są odzwierciedleniem sytuacji budownictwa mieszkaniowego w województwie łódzkim w obserwowanym okresie i wynikają przede wszystkim ze zmiany liczby mieszkań oddanych do użytkowania.

Tabl. 51. Wskaźniki charakteryzujące mieszkania oddane do użytkowania w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
a - Polska								
b - Województwo łódzkie								
Mieszkania na 1000 ludności	a	3,0	3,0	3,5	4,3	4,2	3,5	3,4
	b	1,8	1,9	2,3	2,9	2,5	2,7	2,4
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw.....	a	551	510	538	641	638	595	634
	b	342	336	383	453	401	479	476
Izby w mieszkaniach na 1000 ludności ...	a	13,0	12,8	15,3	18,5	17,2	15,2	14,8
	b	8,9	9,1	11,2	13,4	11,3	11,8	10,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	a	105,3	101,6	105,6	104,0	99,6	106,1	107,1
	b	126,3	117,5	118,8	114,9	112,9	112,7	119,2

6.2.6. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów

Analiza efektów budownictwa mieszkaniowego według powiatów wskazuje, że w 2011 r. najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w Łodzi (ponad ¼ ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie łódzkim) oraz w powiatach: zgierskim (8,2%), radomszczańskim (5,4%), piotrkowskim (5,3%), łódzkim wschodnim (5,1%) oraz pabianickim (5,0%). W większości powiatów dominowało budownictwo indywidualne

stanowiąc od 60,3% ogółu w powiecie rawskim do 100% w powiatach: łęczyckim, łowickim, pajęczańskim, sieradzkim, skierniewickim, wieruszowskim i w Piotrkowie Trybunalskim. Najniższy udział mieszkań zrealizowanych przez inwestorów indywidualnych zanotowano w Łodzi (34,1%). Budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem jest formą charakterystyczną dla obszarów zurbanizowanych, dlatego też odsetek mieszkań oddawanych przez deweloperów był najwyższy w powiatach: brzezińskim (55,9%), Łodzi (52,1%), rawskim (39,7%) oraz Skierniewicach (34,8%). W przypadku innych form budownictwa, również charakterystycznych dla miast, na uwagę zasługuje powiat kutnowski i poddębicki, w których wysoki udział miało budownictwo społeczne czynszowe (odpowiednio 36,2% i 22,3%) oraz powiat zduńskowolski, gdzie zanotowano znaczący odsetek mieszkań zrealizowanych w budownictwie komunalnym (25,4%).

Tabl. 52. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa i powiatów w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem			Indywidualne		
	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa w m ²	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa w m ²	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa w m ²
P O L S K A	130954	569966	1402777	48814	145766	3152680	73553	400917	1043171
ŁÓDZKIE	6022	27737	717714	1313	3955	92409	4254	22534	602678
Powiaty:									
Bełchatowski.....	266	1369	35904	-	-	-	242	1322	34802
Brzeziński.....	186	704	18750	104	222	5394	82	482	13356
Kutnowski.....	265	1044	22450	43	143	2663	94	519	13958
Łaski.....	117	544	14057	22	63	1346	95	481	12711
Łęczycki.....	45	234	6622	-	-	-	45	234	6622
Łowicki.....	110	650	15872	-	-	-	110	650	15872
Łódzki Wschodni.....	310	1837	51584	20	90	2392	290	1747	49192
Opoczyński.....	218	1181	27386	25	80	1741	193	1101	25645
Pabianicki.....	303	1672	47520	11	66	2113	284	1589	45137
Pajęczański.....	69	401	10134	-	-	-	69	401	10134
Piotrkowski.....	318	1766	40541	1	5	121	317	1761	40420
Poddębicki.....	94	439	11331	-	-	-	73	376	10473
Radomszczański.....	323	1574	39914	67	204	3726	256	1370	36188
Rawski.....	121	520	14331	48	128	2426	73	392	11905
Sieradzki.....	133	686	19001	-	-	-	133	686	19001
Skierniewicki.....	107	597	14916	-	-	-	107	597	14916
Tomaszowski.....	281	1373	35724	61	132	3564	220	1241	32160
Wieluński.....	159	853	22620	24	82	1305	135	771	21315
Wieruszowski.....	83	500	14355	-	-	-	83	500	14355
Zduńskowolski.....	177	822	18731	-	-	-	132	725	17378
Zgierski.....	495	2241	71641	44	187	6765	432	2005	63622
Miasta na prawach									
Łódź.....	1525	5298	128089	795	2397	55294	520	2308	60834
Piotrków Trybunalski ..	179	763	18683	-	-	-	179	763	18683
Skierniewice.....	138	669	17558	48	156	3559	90	513	13999

W ciągu całego analizowanego okresu Łódź dominowała pod względem liczby oddanych do użytkowania mieszkań (26,7% ogólnej liczby mieszkań zrealizowanych w województwie). Wśród powiatów województwa łódzkiego najwięcej mieszkań oddano w powiecie zgierskim (8,0%), bełchatowskim (5,9%), tomaszowskim (5,6%) oraz pabianickim (5,2%). Wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w 2011 r. w porównaniu z 2005 r. zanotowano w 20 powiatach, w tym największy w powiecie brzezińskim (o 162,0%) i Łodzi (o 123,6%). Spadek dotyczył czterech powiatów: bełchatowskiego (o 38,9%), Piotrkowa Trybunalskiego (o 22,5%), poddębickiego (o 15,3%) oraz pabianickiego (o 9,6%). W stosunku do roku 2008, który w województwie łódzkim charakteryzował się najwyższą liczbą oddanych do użytkowania mieszkań ze wszystkich analizowanych lat, wzrost liczby mieszkań odnotowano jedynie w 9 powiatach, w tym najwyższy w powiecie brzezińskim (o 59,0%), wieluńskim (o 45,9%) oraz poddębickim (o 42,4%).

Tabl. 53. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w latach 2005 – 2011

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
P O L S K A	114066	115353	133698	165189	160002	135835	130954
ŁÓDZKIE	4565	4868	5886	7372	6344	6957	6022
Powiaty:							
Bełchatowski	435	386	393	411	254	348	266
Brzeziński	71	73	133	117	75	135	186
Kutnowski	147	213	125	274	141	156	265
Łaski	84	94	140	194	95	101	117
Łęczycki	23	27	46	62	28	98	45
Łowicki	106	151	111	160	84	195	110
Łódzki Wschodni	223	165	260	328	309	313	310
Opoczyński	199	164	340	257	179	153	218
Pabianicki	335	232	317	251	376	365	303
Pajęczański	56	41	53	112	51	59	69
Piotrkowski	256	244	316	340	294	282	318
Poddębicki	111	74	108	66	66	74	94
Radomszczański	216	203	272	291	216	288	323
Rawski	62	60	75	162	129	132	121
Sieradzki	73	63	140	264	133	188	133
Skiermiewicki	76	70	83	100	117	103	107
Tomaszowski	239	317	337	446	364	355	281
Wieluński	113	108	104	109	161	140	159
Wieruszowski	81	64	87	84	70	72	83
Zduńskowolski	154	160	122	133	89	126	177
Zgierski	484	440	352	393	637	556	495
Miasta na prawach powiatu:							
Łódź	682	1186	1559	2397	1800	2082	1525
Piotrków Trybunalski	231	237	278	142	392	275	179
Skiermiewice	108	96	135	279	284	361	138

Wśród powiatów województwa łódzkiego największe dysproporcje w wyposażeniu zrealizowanych mieszkań dotyczyły gazu z sieci i ciepłej wody dostarczanej centralnie. Udział mieszkań wyposażonych w takie instalacje zależy jest od formy budownictwa oraz stopnia zurbanizowania terenu, na którym realizowana jest inwestycja. W 7 powiatach żadne z oddawanych mieszkań nie posiadało gazu z sieci, natomiast udział mieszkań wyposażonych w taką instalację wahał się od 0,2% w powiecie zgierskim do 45,8% w Piotrkowie Trybunalskim. W przypadku ciepłej wody dostarczanej centralnie mieszkania oddane do użytkowania aż w 10 powiatach nie miały do takiej sieci dostępu. W 2011 r. największy udział zrealizowanych mieszkań wyposażonych w ciepłą wodę dostarczaną centralnie zanotowano w Łodzi (70,6%), a najmniejszy w powiecie pabianickim (3,0%).

Tabl. 54. Wyposażenie mieszkań oddanych do użytkowania według powiatów w 2011 r.

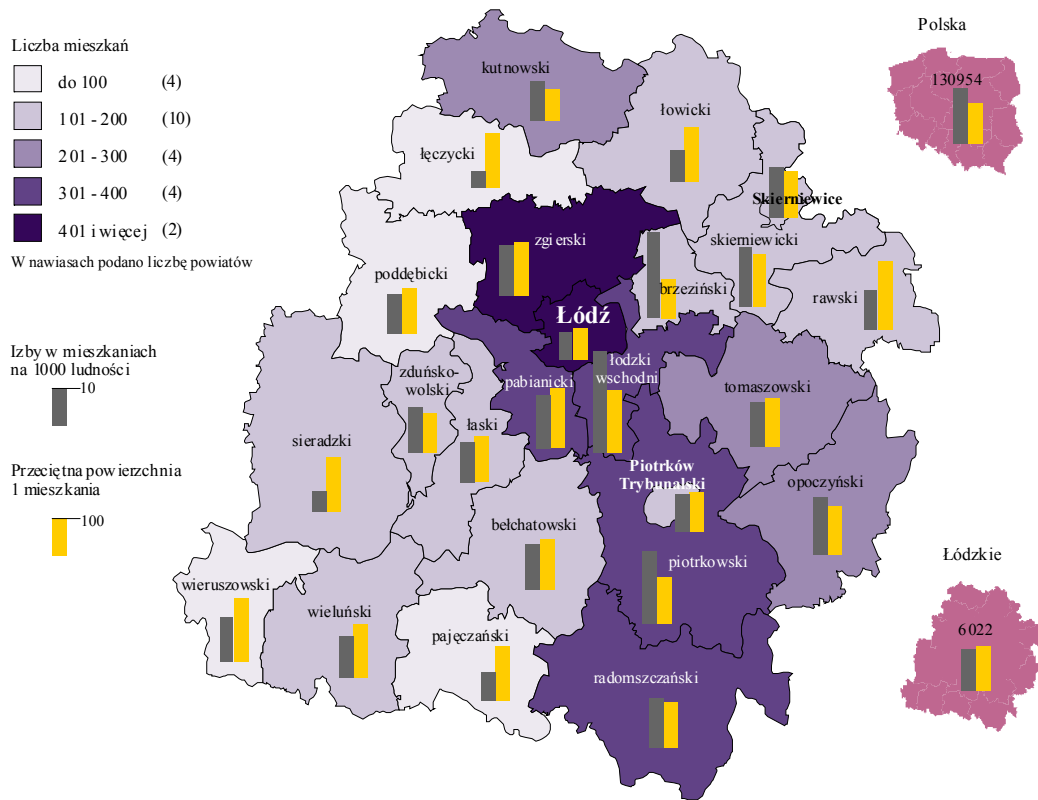
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Mieszkania wyposażone w:					
		wodociąg	ustęp splukiwany	łazienkę	centralne ogrzewanie	gaz z sieci	ciepłą wodę dostarczaną centralnie
P O L S K A	130954	130954	130954	130954	130942	57116	32859
ŁÓDZKIE	6022	6022	6022	6022	6022	1008	1683
Powiaty:							
Bełchatowski	266	266	266	266	266	47	24
Brzeziński	186	186	186	186	186	1	96
Kutnowski	265	265	265	265	265	45	137
Łaski	117	117	117	117	117	-	22
Łęczycki	45	45	45	45	45	4	-
Łowicki	110	110	110	110	110	1	-
Łódzki Wschodni	310	310	310	310	310	123	-
Opoczyński	218	218	218	218	218	26	-
Pabianicki	303	303	303	303	303	69	9
Pajęczański	69	69	69	69	69	-	-
Piotrkowski	318	318	318	318	318	1	-
Podębicki	94	94	94	94	94	-	21
Radomszczański	323	323	323	323	323	10	66
Rawski	121	121	121	121	121	6	48
Sieradzki	133	133	133	133	133	1	-
Skierniewicki	107	107	107	107	107	-	-
Tomaszowski	281	281	281	281	281	69	59
Wieluński	159	159	159	159	159	-	24
Wieruszowski	83	83	83	83	83	-	-
Zduńskowolski	177	177	177	177	177	-	-
Zgierski	495	495	495	495	495	1	17
Miasta na prawach powiatu:							
Łódź	1525	1525	1525	1525	1525	494	1076
Piotrków Trybunalski	179	179	179	179	179	82	36
Skierniewice	138	138	138	138	138	28	48

Analiza wskaźników charakteryzujących mieszkania oddane do użytkowania pozwala na obiektywną ocenę efektów rzeczowych budownictwa mieszkaniowego w powiatach województwa łódzkiego. Miary te wskazują na dość duże zróżnicowanie terytorialne. Na uwagę zasługują szczególnie powiaty: brzeziński, łódzki wschodni i piotrkowski, w których wartości wskaźników (mieszkania na 1000 ludności, mieszkania na 1000 zawartych małżeństw, izby na 1000 ludności) były najwyższe spośród wszystkich powiatów, a najniższe wartości zanotowano w powiecie łęczyckim, sieradzkim i pączęzańskim. Wskaźnik przeciętnej powierzchni użytkowej kształtował się nieco inaczej niż wcześniej omawiane miary. W 2011 r. najwyższą przeciętną powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania oddane do użytkowania w powiatach, w których dominowało budownictwo indywidualne, tj. w powiecie wierszowskim (173,0 m²), łódzkim wschodnim (166,4 m²) oraz pabianickim (156,8 m²). Mieszkania o najmniejszej średniej powierzchni oddano w Łodzi (84,0 m²) oraz powiecie kutnowskim (84,7 m²), co jest odzwierciedleniem znacznego udziału budownictwa innego niż indywidualne, realizującego mieszkania o mniejszej przeciętnej powierzchni użytkowej.

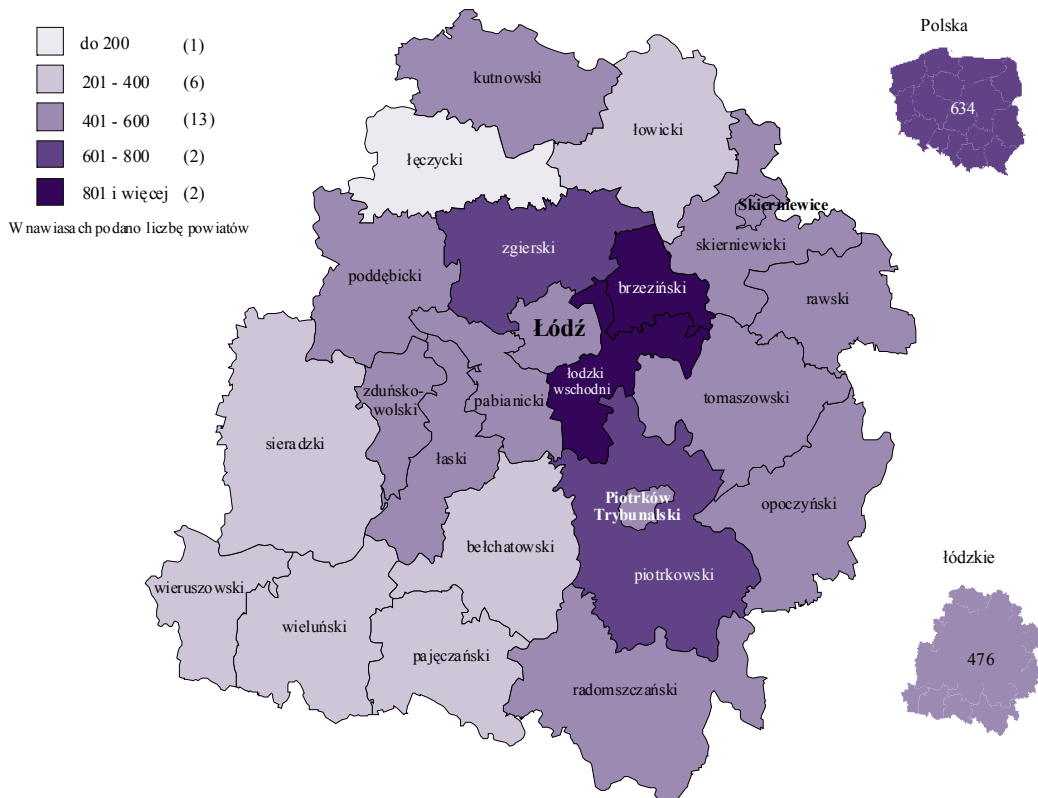
Tabl. 55. Wskaźniki charakteryzujące mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mieszkania na 1000 ludności	Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	Izby w mieszkaniach na 1000 ludności	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
P O L S K A	3,4	634	14,8	107,1
ŁÓDZKIE	2,4	476	10,9	119,2
Powiaty:				
Bełchatowski	2,4	381	12,1	135,0
Brzeziński	6,0	1358	22,7	100,8
Kutnowski	2,6	489	10,2	84,7
Łaski	2,3	520	10,7	120,1
Łęczycki	0,9	147	4,5	147,2
Łowicki	1,4	272	8,0	144,3
Łódzki Wschodni	4,5	1000	26,9	166,4
Opoczyński	2,8	511	15,0	125,6
Pabianicki	2,5	558	13,9	156,8
Pączęzański	1,3	212	7,6	146,9
Piotrkowski	3,5	702	19,3	127,5
Podębicki	2,2	425	10,4	120,5
Radomszczański	2,8	547	13,4	123,6
Rawski	2,4	432	10,4	118,4
Sieradzki	1,1	220	5,7	142,9
Skierniewicki	2,8	530	15,6	139,4
Tomaszowski	2,3	441	11,3	127,1
Wieluński	2,0	359	10,9	142,3
Wierszowski	2,0	374	11,8	173,0
Zduńskowolski	2,6	476	12,1	105,8
Zgierski	3,0	613	13,6	144,7
Miasta na prawach powiatu:				
Łódź	2,1	472	7,3	84,0
Piotrków Trybunalski	2,3	453	10,0	104,4
Skierniewice	2,8	531	13,8	127,2

Kartogram 8. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w 2011 r.

Kartogram 9. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw w według powiatów w 2011 r.

Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r.

WOJEWÓDZTWA	Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w sekcji „Budownictwo” ^a				Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w sekcji „Budownictwo”	Poszkodowani w wypadkach przy pracy w sekcji „Budownictwo”	
	Ogółem	dział 41	dział 42	dział 43		ogółem	na 1000 pracujących
		w % ogółem					
POLSKA	461123	31,2	7,1	61,6	50777	9222	10,4
Dolnośląskie	38775	31,8	9,7	58,5	4624	774	11,6
Kujawsko-pomorskie..	21777	30,7	8,5	60,8	2990	515	11,5
Lubelskie	19053	31,3	5,3	63,4	2204	332	8,9
Lubuskie	12632	30,7	6,1	63,2	1764	160	8,2
Łódzkie	23915	24,8	6,8	68,4	2514	394	8,1
Małopolskie	44406	36,0	7,9	56,1	5251	715	7,9
Mazowieckie.....	69360	35,4	4,5	60,1	5752	1456	11,1
Opolskie.....	13136	32,0	4,8	63,2	1230	316	13,7
Podkarpackie	18922	28,5	5,5	66,0	2204	473	11,3
Podlaskie	11337	32,9	5,6	61,5	1412	186	9,1
Pomorskie.....	32539	29,6	8,9	61,5	4091	602	10,1
Śląskie	51097	30,5	9,8	59,7	4590	1441	12,6
Świętokrzyskie	14209	25,7	8,0	66,3	1561	204	7,5
Warmińsko-mazurskie	13706	29,2	6,9	63,9	1801	311	11,4
Wielkopolskie.....	48774	27,0	6,3	66,7	5179	1074	11,5
Zachodniopomorskie ..	27485	33,6	6,8	59,5	3610	269	7,3

^a Stan w dniu 31 XII

Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r. (cd.)

WOJEWÓDZTWA	Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w kraju przez podmioty mające siedzibę na terenie poszczególnych województw		Produkcja budowlano-montażowa wykonana na terenie województwa łódzkiego przez podmioty mające siedzibę na terenie poszczególnych województw		Produkcja budowlano-montażowa ^a w przeliczeniu na 1 mieszkańca
	ogółem	w tym roboty o charakterze inwestycyjnym	ogółem	w tym roboty o charakterze inwestycyjnym	
	w tysiącach złotych				
POLSKA	103228186,0	70534680,4	6359251,8	4944621,7	2679
Dolnośląskie	7930133,6	4812026,9	68752,6	38180,3	3121
Kujawsko-pomorskie....	4566472,4	2281060,7	59848,1	18903,1	2599
Lubelskie	3832520,2	2747143,2	38549,5	33064,6	1769
Lubuskie	1154204,3	754533,9	1156,9	741,4	1981
Łódzkie	5281296,9	4156811,9	3411369,5	2457163	2506
Małopolskie	9553968,9	6307986,9	240281,5	196923,5	2734
Mazowieckie.....	26361916,0	18553331,4	1509131,8	1372137,6	3725
Opolskie.....	1555305,3	923076,6	31850,8	25418,3	1829
Podkarpackie	3881884,0	2962065,3	82842,3	80128,4	2557
Podlaskie	2553941,1	1984698,7	96098,7	93808,8	1875
Pomorskie.....	6559940,0	5349016,0	82333,8	44336,6	3339
Śląskie	11562873,0	6593119,7	416340,3	328816,1	2448
Świętokrzyskie	2893891,4	2487044,8	146563	121035,9	2029
Warmińsko-mazurskie..	2319913,5	1437835,5	6861,9	2639,7	2213
Wielkopolskie.....	10003314,7	6296838,7	128592,2	93703,5	2747
Zachodniopomorskie	3216610,7	2888090,2	38678,9	37620,9	2249

^a Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez podmioty budowlane o liczbie pracujących powyżej 9 osób na 1 mieszkańca (z całego kraju), według miejsca wykonywania robót.

Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r. (cd.)

WOJEWÓDZTWA	Pozwolenia wydane na budowę					
	nowych budynków mieszkalnych		mieszkań		nowych budynków niemieszkalnych oraz budynków zbiorowego zamieszkania	obiektów inżynierii lądowej i wodnej
	ogółem	liczba budynków	ogółem	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²		
POLSKA	85270	92772	175110	18725480	33596	48619
Dolnośląskie	6129	6989	17628	1602787	1378	3060
Kujawsko-pomorskie....	4486	4638	7611	804575	1895	2461
Lubelskie	4879	5001	8557	906779	2406	2665
Lubuskie	1853	1944	3851	365651	831	1302
Łódzkie	5721	5984	8464	1110377	2798	4291
Małopolskie	9226	9800	18958	2140873	2615	3901
Mazowieckie.....	12659	14303	34971	3450137	4642	8713
Opolskie.....	1460	1501	1930	248196	778	814
Podkarpackie	6539	6710	8272	1038036	2258	2353
Podlaskie	2291	2510	4284	503482	1358	1850
Pomorskie.....	4541	5321	12447	1220480	1394	3583
Śląskie	7906	8766	12633	1556840	2799	4016
Świętokrzyskie	3218	3289	4731	568716	1312	1530
Warmińsko-mazurskie..	2657	2753	5368	554977	1289	2023
Wielkopolskie.....	8608	9607	17863	1888250	4604	3819
Zachodniopomorskie	3097	3656	7542	765324	1239	2238

Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r. (cd.)

WOJEWÓDZTWA	Mieszkania, których budowę rozpoczęto			Budynki oddane do użytkowania		
	ogółem	w tym		ogółem	mieszkalne	niemieszkalne
		indywidualne	na sprzedaż lub wynajem			
POLSKA	162200	90500	64706	92010	71042	20968
Dolnośląskie	15255	6064	7535	6077	4742	1335
Kujawsko-pomorskie....	7439	4423	2431	4833	3474	1359
Lubelskie	7607	5508	1594	5025	3819	1206
Lubuskie	3341	1917	1165	2433	1759	674
Łódzkie	8112	5789	2087	5500	4064	1436
Małopolskie	19777	10441	9195	8785	7359	1426
Mazowieckie.....	31856	13579	17503	14163	11567	2596
Opolskie.....	2284	1677	505	1679	1208	471
Podkarpackie	8419	6858	1203	5326	4227	1099
Podlaskie	4304	2325	1811	3086	2211	875
Pomorskie.....	11610	4976	6085	5532	4757	775
Śląskie	11748	8741	2888	9114	6807	2307
Świętokrzyskie	4117	3292	481	2421	1902	519
Warmińsko-mazurskie..	4704	2867	1441	3178	2396	782
Wielkopolskie.....	14485	8773	5466	10883	7899	2984
Zachodniopomorskie	7142	3270	3316	3975	2851	1124

Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r. (cd.)

WOJEWÓDZTWA	Budynki mieszkalne nowe ^a oddane do użytkowania		Mieszkania w nowych ^a budynkach mieszkalnych	Izby w nowych ^a budynkach mieszkalnych	Powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych ^a budynkach mieszkalnych w m ²	
	ogółem	kubatura w m ³			ogółem	przeciętna 1 mieszkania
POLSKA	68918	62603193	124877	549743	13546566	108,5
Dolnośląskie	4707	4608556	9968	41340	1009106	101,2
Kujawsko-pomorskie....	3337	2709876	5779	25697	600525	103,9
Lubelskie	3716	3201894	6059	28527	658999	108,8
Lubuskie	1682	1426384	2991	13031	296277	99,1
Łódzkie	3971	3309078	5822	27058	699184	120,1
Małopolskie	7313	6409896	12266	56085	1382160	112,7
Mazowieckie.....	11271	12437984	24119	100786	2581588	107,0
Opolskie.....	1183	984726	1614	8268	217471	134,7
Podkarpackie	4125	3124117	5592	28134	661290	118,3
Podlaskie	2135	2117858	4246	18638	444703	104,7
Pomorskie.....	4415	5277477	11680	44233	1111414	95,2
Śląskie	6690	5219226	8898	45077	1144640	128,6
Świętokrzyskie	1883	1529963	2918	14029	314807	107,9
Warmińsko-mazurskie..	2142	1835924	4093	17729	432765	105,7
Wielkopolskie.....	7709	5819635	13299	58293	1442676	108,5
Zachodniopomorskie	2639	2590599	5533	22818	548961	99,2

^a Bez tych części budynków mieszkalnych, które zostały oddane do użytkowania jako część druga i dalsze, bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania oraz bez budynków zbiorowego zamieszkania.

Tabl. 56. Województwo łódzkie na tle innych województw w 2011 r. (dok.)

WOJEWÓDZTWA	Mieszkania oddane do użytkowania					
	ogółem	w tym		izby	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	
		budownictwo indywidualne	budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem		ogółem	przeciętna 1 mieszkania
POLSKA	130954	73553	48814	569966	14027775	107,1
Dolnośląskie	10543	4905	4915	43313	1056600	100,2
Kujawsko-pomorskie....	6427	3665	2219	27527	637368	99,2
Lubelskie	6354	4029	1541	29616	684387	107,7
Lubuskie	3318	1917	833	14156	325316	98,0
Łódzkie	6022	4254	1313	27737	717714	119,2
Małopolskie	12634	7778	4649	57420	1416410	112,1
Mazowieckie.....	25114	11898	11572	104170	2663861	106,1
Opolskie.....	1715	1236	463	8587	225716	131,6
Podkarpackie	5697	4184	1055	28534	671153	117,8
Podlaskie	4439	2084	2193	19249	458099	103,2
Pomorskie.....	11887	4966	6390	45062	1134056	95,4
Śląskie	9500	7104	1796	47091	1191821	125,5
Świętokrzyskie	2965	2001	678	14253	320813	108,2
Warmińsko-mazurskie..	4570	2510	1656	19242	465312	101,8
Wielkopolskie.....	13803	8123	5069	59892	1481329	107,3
Zachodniopomorskie	5966	2899	2472	24117	577820	96,9

ANEKS

**SEKCJA F „BUDOWNICTWO” – WEDŁUG
POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI 2007¹³ (PKD 2007)**

Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	
41			ROBOTY BUDOWLANE ZWIĄZANE ZE WZNOSENIEM BUDYNKÓW	
	41.1	41.10	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków	
	41.2	41.20	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	
42			ROBOTY ZWIĄZANE Z BUDOWĄ OBIEKTÓW INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ	
	42.1		Roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	
		42.11		Roboty związane z budową dróg i autostrad
		42.12		Roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej
		42.13		Roboty związane z budową mostów i tuneli
	42.2			Roboty związane z budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
		42.21		Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych
		42.22		Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych
	42.9			Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej
		42.91		Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej
42.99			Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane	
43			ROBOTY BUDOWLANE SPECJALISTYCZNE	
	43.1		Rozbiórka i przygotowanie terenu pod budowę	
		43.11		Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych
		43.12		Przygotowanie terenu pod budowę
		43.13		Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich
	43.2			Wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych
		43.21		Wykonywanie instalacji elektrycznych
		43.22		Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
		43.29		Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych
	43.3			Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych
		43.31		Tynkowanie
		43.32		Zakładanie stolarki budowlanej
		43.33		Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian
43.34			Malowanie i szklenie	
	43.39		Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	
43.9			Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	
	43.91		Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	
	43.99		Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane	

¹³ Wprowadzona z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (DZ.U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami).

POLSKA KLASYFIKACJA OBIEKTÓW BUDOWLANYCH¹⁴ (PKOB)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
1				BUDYNKI
	11			BUDYNKI MIESZKALNE
		111		Budynki mieszkalne jednorodzinne
			1110	Budynki mieszkalne jednorodzinne Klasa obejmuje: – Samodzielne budynki takie jak: pawilony, wille, domki wycieczkowe, leśniczówki, domy mieszkalne w gospodarstwach rolnych, rezydencje wiejskie, domy letnie itp. – Domy bliźniacze lub szeregowe, w których każde mieszkanie ma swoje własne wejście z poziomu gruntu. Klasa nie obejmuje: – Budynków gospodarstw rolnych (1271) – Budynków o dwóch mieszkaniach (1121) – Budynków o trzech i więcej mieszkaniach (1122)
		112		Budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe
			1121	Budynki o dwóch mieszkaniach Klasa obejmuje: – Budynki samodzielne, domy bliźniacze lub szeregowe o dwóch mieszkaniach.
			1122	Budynki o trzech i więcej mieszkaniach Klasa obejmuje: – Budynki mieszkalne pozostałe, takie jak : budynki mieszkalne, o trzech i więcej mieszkaniach. Klasa nie obejmuje: – Budynków zbiorowego zamieszkania (1130) – Hotelu (1211) – Schronisk młodzieżowych, domków kempingowych, domów wycieczkowych (1212)

¹⁴ Wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (DZ.U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami).

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
		113		Budynki zbiorowego zamieszkania
			1130	Budynki zbiorowego zamieszkania Klasa obejmuje: – Budynki zbiorowego zamieszkania, w tym domy mieszkalne dla ludzi starszych, studentów, dzieci i innych grup społecznych, np. domy opieki społecznej, hotele robotnicze, internaty i bursy szkolne, domy studenckie, domy dziecka, domy dla bezdomnych itp. – Budynki mieszkalne na terenie koszar, zakładów karnych i poprawczych, aresztów śledczych – Budynki rezydencji prezydenckich i biskupich Klasa nie obejmuje: – Szpitali, klinik i budynków instytucji z opieką medyczną (lekarską lub pielęgniarstwa) (1264) – Zabudowań koszarowych (1274)
	12			BUDYNKI NIEMIESZKALNE
		121		Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego
			1211	Budynki hoteli Klasa obejmuje: – Hotele, motele, gospody, pensjonaty i podobne budynki oferujące zakwaterowanie, z restauracjami lub bez – Samodzielne restauracje i bary Klasa nie obejmuje: – Restauracji w budynkach mieszkalnych (1122) – Schronisk młodzieżowych, schronisk górskich, domków kempingowych, domów wypoczynkowych (1212) – Restauracji w centrach handlowych (1230)
			1212	Budynki zakwaterowania turystycznego, pozostałe Klasa obejmuje: – Schroniska młodzieżowe, schroniska górskie, domki kempingowe, domy wypoczynkowe oraz pozostałe budynki zakwaterowania turystycznego Klasa nie obejmuje: – Hotelu i podobnych budynków oferujących zakwaterowanie (1211) – Wesołych miasteczek i parków wypoczynkowych (2412)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
		122		Budynki biurowe
			1220	Budynki biurowe Klasa obejmuje: – Budynki wykorzystywane jako miejsce pracy dla działalności biura, sekretariatu lub innych o charakterze administracyjnym, np.: budynki banków, urzędów pocztowych, urzędów miejskich, gminnych, ministerstw, itp. lokali administracyjnych; – Budynki centrów konferencyjnych i kongresów, sądów i parlamentów Klasa nie obejmuje: – Biur w budynkach przeznaczonych głównie do innych celów
		123		Budynki handlowo - usługowe
			1230	Budynki handlowo -usługowe Klasa obejmuje: – Centra handlowe, domy towarowe, samodzielne sklepy i butiki, hale używane do targów, aukcji i wystaw, targowiska pod dachem, stacje paliw, stacje obsługi, apteki itp. Klasa nie obejmuje: – Sklepów w budynkach przeznaczonych głównie do innych celów
		124		Budynki transportu i łączności
			1241	Budynki łączności, dworców i terminali Klasa obejmuje: – Budynki lotnisk, budynki dworców kolejowych, dworców autobusowych i terminali portowych, budynki stacji kolejek górskich i wyciągów krzesełkowych ; – Budynki stacji nadawczych radio i telewizji, budynki central telefonicznych, centra telekomunikacyjne itp. ; – Hangary lotnicze, budynki nastawni kolejowych, "zajezdnie" dla lokomotyw i wagonów; – Budki telefoniczne; – Budynki latarni morskich ; – Budynki kontroli ruchu powietrznego

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
				Klasa nie obejmuje: - Budynków stacji obsługi (1230); - Zbiorników, silosów i budynków magazynowych (1252); - Dróg kolejowych (212); - Dróg lotniskowych (2130); - Linii telekomunikacyjnych i masztów (2213, 2224); - Terminali ropy i ropopochodnych (2303)
			1242	Budynki garaży Klasa obejmuje: - Garaże i zadaszone parkingi; - Budynki do przechowywania rowerów Klasa nie obejmuje: - Stacji obsługi (1230); - Parkingów w budynkach przeznaczonych głównie do innych celów
		125		Budynki przemysłowe i magazynowe
			1251	Budynki przemysłowe Klasa obejmuje: - Budynki przeznaczone na produkcję, np. fabryki, wytwórnie filmowe, warsztaty, rzeźnie, browary, montownie itp. Klasa nie obejmuje: - Kompleksowych przemysłowych obiektów budowlanych (elektrowni, rafinerii, itp.), które nie posiadają formy budynku (230); - Zbiorników, silosów i budynków magazynowych (1252); - Niemieszkalnych budynków gospodarstw rolnych (1271)
			1252	Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe Klasa obejmuje: - Zbiorniki na ciecze; - Zbiorniki na gazy; - Silosy na zboże, cement i inne towary sypkie ; - Chłodnie i budynki składowe specjalizowane; - Powierzchnie magazynowe Klasa nie obejmuje: - Budynków gospodarstw rolnych, w szczególności silosów i budynków magazynowych rolniczych przeznaczonych do przechowywania zbiorów (1271); - Wież ciśnień (2222); - Terminali ropy i ropopochodnych (2303)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
		126		Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej
			1261	Ogólnodostępne obiekty kulturalne Klasa obejmuje: – Kina, sale koncertowe, opery, teatry itp.; – Sale kongresowe, domy kultury i wielozadaniowe sale wykorzystywane głównie do celów rozrywkowych; – Kasyna, cyrki, teatry muzyczne, sale taneczne i dyskoteki, estrady itp.; – Budynki schronisk dla zwierząt; – Budynki ogrodów zoologicznych i botanicznych. Klasa nie obejmuje: – Muzeów, galerii artystycznych (1262); – Budynków kultury fizycznej (1265); – Parków rozrywkowych i wypoczynkowych (2412)
			1262	Budynki muzeów i bibliotek Klasa obejmuje: – Muzea, galerie sztuki, biblioteki i centra informacyjne; – Budynki archiwów
			1263	Budynki szkół i instytucji badawczych Klasa obejmuje: – Budynki szkolnictwa przedszkolnego, szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego (np. przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły średnie, licea ogólnokształcące, licea techniczne, itp.), budynki szkół zawodowych lub kształcenia specjalistycznego; – Budynki szkół wyższych i placówki badawcze; laboratoria badawcze; – Specjalne szkoły dla dzieci niepełnosprawnych; – Ośrodki kształcenia ustawicznego; – Stacje meteorologiczne i hydrologiczne, budynki obserwatoriów Klasa nie obejmuje: – Internatów, które są odrębnymi budynkami oraz burs i domów studenckich (1130); – Bibliotek (1262); – Szpitali klinicznych (1264)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			1264	Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej Klasa obejmuje: – Budynki instytucji świadczących usługi medyczne i chirurgiczne oraz pielęgnacyjne dla ludzi, – Sanatoria, szpitale długoterminowego leczenia, szpitale psychiatryczne, przychodnie, poradnie, żłobki, ośrodki pomocy społecznej dla matki i dziecka, – Szpitale kliniczne, – Szpitale więzienne i wojskowe, – Budynki przeznaczone do termoterapii, wodolecznictwa, rehabilitacji, stacje krwiodawstwa, laktaria, kliniki weterynaryjne, itp., – Budynki instytucji ochrony zdrowia świadczące usługi zakwaterowania, z opieką lekarską i pielęgniarzką dla ludzi starszych, niepełnosprawnych, itp. Klasa nie obejmuje: – Domów opieki społecznej (bez opieki medycznej) dla ludzi starszych lub niepełnosprawnych, itp. (1130)
			1265	Budynki kultury fizycznej Klasa obejmuje: – Budynki przeznaczone dla imprez sportowych w halach (boiska do koszykówki, korty tenisowe, kryte baseny, hale gimnastyczne, sztuczne lodowiska itp.) wyposażone w stanowiska, tarasy itp. przeznaczone dla widzów oraz w prysznice, szatnie itp. dla uczestników – Zadaszone trybuny do oglądania sportów na świeżym powietrzu Klasa nie obejmuje: – Hal wielofunkcyjnych przeznaczonych głównie do celów rozrywkowych (1261) – Boisk sportowych przeznaczonych do sportów na świeżym powietrzu, np. odkrytych kortów tenisowych, odkrytych basenów itp. (2411)
		127		Pozostałe budynki niemieszkalne
			1271	Budynki gospodarstw rolnych Klasa obejmuje: – Budynki gospodarstw rolnych i budynki magazynowe dla działalności rolniczej np. obory, stajnie, budynki inwentarskie dla trzody chlewnej, owczarnie, stadniny koni, przemysłowe ферmy drobiu, stodoły, pomieszczenia do przechowywania sprzętu, szopy rolnicze, spiżarnie, piwnice do przechowywania wina, kadzie na wino, szklarnie, silosy rolnicze, itp.

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			1272	Klasa nie obejmuje: - Ogrodów zoologicznych i ogrodów botanicznych (2412) Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych Klasa obejmuje: - Kościoły, kaplice, cerkwie, meczety, synagogi, itp. - Cmentarze i obiekty z nimi związane, domy pogrzebowe, krematoria Klasa nie obejmuje: - Budynków kultu religijnego wykorzystywanych jako muzea (1262),
			1273	Obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchome, archeologiczne dobra kultury Klasa obejmuje - Wszelkie obiekty budowlane bez względu na stan zachowania, ale nie wykorzystywane do innych celów, - Nieruchome, archeologiczne dobra kultury.
			1274	Pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione Klasa obejmuje: - Zakłady karne i poprawcze, areszty śledcze, schroniska dla nieletnich, - Zabudowania koszarowe; - Obiekty miejskie użyteczności publicznej, takie jak wiaty autobusowe, toalety publiczne, łaźnie itp. Klasa nie obejmuje: - Budek telefonicznych (1241) - Szpitali więziennych i wojskowych (1264) - Budowli wojskowych (2420) - Budynków mieszkalnych na terenie koszar, zakładów karnych i poprawczych, aresztów śledczych (1130)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
2	21	211		OBIEKTY INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ
				INFRASTRUKTURA TRANSPORTU
				Autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe
			2111	Autostrady i drogi ekspresowe
				Klasa obejmuje: – Autostrady i drogi ekspresowe międzymiastowe, w tym skrzyżowania i węzły wraz z: instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, skarpami i nasypami, rowami, ścianami oporowymi, urządzeniami bezpieczeństwa ruchu, pasami jezdni przeznaczonymi do parkowania i barierami ochronnymi, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi Klasa nie obejmuje: – Stacji obsługi umieszczonych wzdłuż autostrad (1230) – Mostów, wiaduktów i estakad (2141) – Tuneli i przejść podziemnych (2142)
			2112	Ulice i drogi pozostałe
				Klasa obejmuje: – Drogi na obszarach miejskich i zamiejskich, w tym: skrzyżowania, węzły komunikacyjne i parkingi, np.: drogi, ulice, aleje, ronda, drogi gruntowe, drogi boczne, drogi dojazdowe, drogi wiejskie i leśne, ścieżki dla pieszych, ścieżki rowerowe, ścieżki do jazdy konnej, drogi i strefy dla pieszych, wraz z: instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, nasypami, rowami, słupkami bezpieczeństwa, przepustami pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi
		212		Drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych
			2121	Drogi szynowe kolejowe
				Klasa obejmuje: – Drogi szynowe kolejowe, bocznice, – Budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu kolejowego: stacje, stacje postojowe, stacje rozrządowe, itp., – Urządzenia i instalacje do sterowania ruchem kolejowym: teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe, itp.

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			2122	Klasa nie obejmuje: - Budynków dworców kolejowych (1241) - Mostów kolejowych (2141) - Tuneli kolejowych (2142) - Dróg szynowych na obszarach miejskich, dróg kolei napowietrznych lub podwieszanych (2122) Drogi szynowe na obszarach miejskich, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych Klasa obejmuje: - Drogi szynowe na obszarach miejskich: - metro, - sieć miejska (linie tramwajowe), w tym na wydzielonej trasie, - Drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych, - Budowle i urządzenia przeznaczone do prowadzenia ruchu: stacje, stacje postojowe, zajezdnie, itp., - Urządzenia i instalacje do sterowania ruchem: teletechniczne, informatyczne, energetyczne, oświetleniowe, bezpieczeństwa, przeciwpożarowe, itp. Klasa nie obejmuje: - Dróg szynowych kolejowych (2121)
		213	2130	Drogi lotniskowe Drogi lotniskowe Klasa obejmuje: - Pasy startowe, w tym drogi startowe o nawierzchni sztucznej, - Pasy dróg kołowania, w tym drogi kołowania o nawierzchni sztucznej - Nasypy, rowy odwadniające, instalacje sygnalizacji świetlnej, systemy oświetlenia nawigacyjnego oraz systemy awaryjnego zasilania - Miejsca startu śmigłowców - Place postoju samolotów Klasa nie obejmuje: - Budynków i urządzeń lotniskowych (1241)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
		214		Mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne
		215	2141	Mosty wiadukty i estakady Klasa obejmuje: – Mosty drogowe i kolejowe z wszelkiego rodzaju materiałów (metalowe, betonowe itp.), estakady, mosty ruchome, wiadukty, mosty na drogach wiejskich i leśnych, mosty dla pieszych, kładki, mostki, włączając konstrukcje dróg na tych obiektach wraz z: instalacjami oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju
			2142	Tunele i przejścia podziemne Klasa obejmuje: – Budowle podziemne przeznaczone do ruchu drogowego, i kolejowego i pieszego wraz z: instalacjami oświetlenia, sygnalizacji, bezpieczeństwa i postoju
			2151	Budowle wodne Porty, przystanie i kanały żeglowne Klasa obejmuje: – Budowle portowe – morskie, rzeczne i na jeziorach (nabrzeża, doki, baseny portowe, falochrony, mola, tamy (groble) portowe, pomosty itp.) – Kanały żeglowne – Budowle rzeczne i na jeziorach (śluzy, mosty i tunele kanałowe), nabrzeża, uregulowane brzegi rzek i dróg wodnych – Porty wojskowe – Stocznie Klasa nie obejmuje: – Zapór i podobnych budowli zbiorników retencyjnych (2152) – Portowych terminali ropopochodnych (2303) – Przystani jachtowych (2412) – Budynków latarni morskich (1241)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			2152	Zapory wodne Klasa obejmuje: - Zapory wodne i podobne budowle do zatrzymywania wody dla wszelkich celów: produkcji energii w elektrowniach wodnych, irygacji, regulacji spławności, ochrony przeciwpowodziowej - Groble, tamy, jazy, stopnie wodne i budowle zabezpieczające brzegi Klasa nie obejmuje: - Elektrowni wodnych (2302) - Śluz (2151)
			2153	Budowle inżynierskie służące do nawadniania i kultywacji ziemi Klasa obejmuje: - Kanały irygacyjne i inne budowle związane z dostarczaniem wody dla celów kultywacji ziemi - Akwedukty - Budowle służące drenażowi i otwarte rowy drenażowe Klasa nie obejmuje: - Zapór wodnych (2152) - Wodociągów (2212, 2222)
	22			RUROCIĄGI, LINIE TELEKOMUNIKACYJNE I ELEKTROENERGETYCZNE
		221		Rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe
			2211	Rurociągi przesyłowe do transportu ropy naftowej i gazu Klasa obejmuje: - Rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne lub podwodne do transportu produktów naftowych i gazu - Rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne lub podwodne do transportu produktów chemicznych i innych produktów - Stacje pomp Klasa nie obejmuje: - Wodociągów (2212, 2222) - Sieci gazowych rozdzielczych na terenach miejskich (2221) - Terminali ropy i ropopochodnych (2303)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			2212	Rurociągi przesyłowe do transportu wody i ścieków Klasa obejmuje: – Rurociągi przesyłowe naziemne, podziemne i podwodne do transportu wody i ścieków, – Stacje pomp, – Stacje filtrów lub ujęć wody Klasa nie obejmuje: – Kanałów irygacyjnych i akweduktów (2153) – Rurociągów sieci rozdzielczych wody (2222)
			2213	Linie telekomunikacyjne przesyłowe Klasa obejmuje: – Linie telekomunikacyjne (naziemne, podziemne lub podwodne), systemy przekaźnikowe, sieci radiowe, telewizyjne lub kablowe, stacje przekaźnikowe, radary, maszty, wieże i słupy telekomunikacyjne, infrastrukturę radiokomunikacyjną Klasa nie obejmuje: – Linii elektroenergetycznych dalekiego zasięgu (2214) – Sieci telekomunikacji na terenach miejskich (2224)
			2214	Linie elektroenergetyczne przesyłowe Klasa obejmuje: – Linie elektroenergetyczne przesyłowe naziemne lub podziemne, – Słupowe stacje transformatorowe (bez transformatorów) i rozdzielcze Klasa nie obejmuje: – Instalacji oświetleniowych dróg i ulic (2111, 2112) – Linii elektroenergetycznych rozdzielczych łącznie z urządzeniami pomocniczymi (2224)
		222		Rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze
			2221	Rurociągi sieci rozdzielczej gazu Klasa obejmuje: – Rurociągi sieci rozdzielczej gazu naziemne i podziemne

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			2222	Rurociągi sieci wodociągowej rozdzielczej Klasa obejmuje: – Rurociągi sieci rozdzielczej wody – Rurociągi sieci rozdzielczej gorącej wody, pary i sprężonego powietrza – Studnie, fontanny, hydranty, wieże ciśnień Klasa nie obejmuje: – Kanałów irygacyjnych (2153) – Oczyszczalni wód i ścieków (2223)
			2223	Rurociągi sieci kanalizacyjnej rozdzielczej Klasa obejmuje: – Rurociągi sieci kanalizacyjnej rozdzielczej i kolektory – Oczyszczalnie wód i ścieków
			2224	Linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne rozdzielcze Klasa obejmuje: – Linie elektroenergetyczne i telekomunikacyjne rozdzielcze (nadziemne lub podziemne) i instalacje pomocnicze (stacje i podstacje transformatorowe, słupy telegraficzne, itp.) – Lokalne sieci telewizji kablowej i związane z nią anteny zbiorcze
	23			KOMPLEKSOWE BUDOWLE NA TERENACH PRZEMYSŁOWYCH
		230		Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych Grupa ta zawiera kompleksowe obiekty budowlane przemysłowe (elektrownie, rafinerie itp.), które nie mają formy budynku
			2301	Budowle dla górnictwa i kopalnictwa Klasa obejmuje: – Budowle dla górnictwa i kopalnictwa, eksploatacji złóż węglowodorów, eksploatacji kamieniołomów, żwirowni, itp. (np. stacje załadownicze i wyładownicze, wyciągi szybowe, itp.) – Budowle wytwórni gipsu, cementowni, cegielni, wytwórni materiałów budowlanych ceramicznych, itp.

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
			2302	Klasa nie obejmuje: - Budynków biurowych (1220) - Budynków produkcyjnych (np. fabryk, warsztatów) zadaszonych (1251) Elektrownie Klasa obejmuje: - Elektrownie wodne lub ciepłne wytwarzające energię elektryczną (np. elektrownie opalane węglem, elektrownie atomowe) i elektrownie napędzane wiatrem - Budowle zakładów do przetwarzania paliwa nuklearnego - Spalarnie odpadów Klasa nie obejmuje: - Zapór wodnych (2152) - Linii elektroenergetycznych, w tym stacji transformatorowych i rozdzielczych (2214) - Linii elektroenergetycznych rozdzielczych (2224)
			2303	Zakłady chemiczne Klasa obejmuje: - Budowle, będące częścią zakładów chemicznych, petrochemii lub rafinerii naftowych - Urządzenia końcowe dla węglowodorów - Koksownie, gazownie Klasa nie obejmuje: - Stacji obsługi (1230) - Budynków przemysłowych (1251) - Zbiorników, silosów i budynków magazynowych (1252)
			2304	Zakłady przemysłu ciężkiego, gdzie indziej nie sklasyfikowane Klasa obejmuje: - Budowle będące częścią terenów zakładów przemysłu ciężkiego, takie jak wielkie piece, walcownie, odlewnie itp. Klasa nie obejmuje: - Budynków przemysłowych (1251) - Budowli dla górnictwa lub kopalnictwa (2301)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
	24			OBIEKTY INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ POZOSTAŁE
		241		Budowle sportowe i rekreacyjne
			2411	Boiska i budowle sportowe Klasa obejmuje: – Zagospodarowane tereny sportowe przeznaczone do uprawiania sportów na świeżym powietrzu, np. piłka nożna, baseball, rugby, sporty wodne, lekkoatletyka, wyścigi samochodowe, rowerowe lub konne. Klasa nie obejmuje: – Zadaszonych trybun z miejscami do siedzenia przeznaczonych do oglądania sportów na świeżym powietrzu (1265) – Hal sportowych (1265) – Placów gier i zabaw, wesołych miasteczek lub parków wypoczynkowych (2412) – Pól golfowych (2412) – Urządzeń przystani jachtowych (2412)
			2412	Budowle sportowe i rekreacyjne pozostałe Klasa obejmuje: – Wesołe miasteczka lub parki wypoczynkowe oraz inne obiekty na wolnym powietrzu np. trasy i szlaki narciarskie, wyciągi orczykowe, krzeselkowe i kabinowe - zainstalowane na stałe; – Skocznie, tory saneczkowe, bobslejowe, pola golfowe, lotniska sportowe, ośrodki jazdy konnej, przystanie jachtowe oraz wyposażenie plaż i bazy sportów wodnych; – Ogrody i parki publiczne, skwery, ogrody botaniczne i zoologiczne; – Schroniska dla zwierząt Klasa nie obejmuje: – Schronisk górskich (1212) – Stacji kolejek linowych i wyciągów krzeselkowych (1241) – Budynków ogólnodostępnych obiektów kulturalnych (1261) – Hal sportowych (1265) – Budynków ogrodów zoologicznych i botanicznych (1261) – Budynków schronisk dla zwierząt (1261)

Symbol PKOB				Wyszczególnienie
Sekcja	Dział	Grupa	Klasa	
		242		Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane
			2420	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe, gdzie indziej nie sklasyfikowane Klasa obejmuje: - Obiekty inżynierii wojskowej, np. forty, blokhausy, bunkry, strzelnice (poligony); wojskowe centra doświadczalne itp. - Obiekty inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej nie sklasyfikowane, łącznie z terenami wyrzutni satelitarnych - Porzucone obiekty byłych terenów przemysłowych lub miejskich - Wysypiska śmieci i miejsca składowania odpadów Klasa nie obejmuje: - Wojskowych portów lotniczych (1241) - Zabudowań koszarowych (1274) - Portów wojskowych (2151)

W sprzedaży między innymi:

- RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2011, ŁÓDŹ 2012
- SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ŁODZI (kwartalnik)
- ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - 2009, 2010, 2011
- WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE – PODREGIONY, POWIATY, GMINY - 2009, 2010, 2011
- STATYSTYKA ŁODZI - 2006 (CD), 2008 (CD), 2010

- ŁÓDZKI OBSZAR METROPOLITALNY W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2011
- MIASTA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2000-2007, ŁÓDŹ 2009

- LUDNOŚĆ. RUCH NATURALNY I MIGRACJE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2011
- RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2010, ŁÓDŹ 2011
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2009 R., ŁÓDŹ 2011
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2012
- KAPITAŁ LUDZKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2008 R., ŁÓDŹ 2010

- OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2011
- ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2011 R., ŁÓDŹ 2012

- NAUKA, TECHNIKA I INNOWACYJNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2007-2009, ŁÓDŹ 2011
- ŚRODKI TRWAŁE I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2009, ŁÓDŹ 2011
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2009, ŁÓDŹ 2011
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2009-2010, ŁÓDŹ 2012
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA PODMIOTÓW Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2012

WYNIKI SPISÓW Powszechnych

- PSR 2010. RAPORT Z WYNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO, ŁÓDŹ 2011

Zapraszamy do zapoznania się z szeroką ofertą wydawniczą znajdującą się na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lodz>, gdzie prezentowane są w formie elektronicznej publikacje, komunikaty oraz tematyczne informacje sygnałowe.

**Zamówienia realizuje Urząd Statystyczny w Łodzi
ul. Suwalska 29, 93-176 Łódź tel. (42) 683-92-96, FAX (42) 684-48-46**